Leto VI., štev. 231 Ljubljana, torek 6. oktobra 1925 Poštnina pavšalirana. Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta štev. 16/I. — Telefon štev. 73.
Nočna redakcija: od 19. ure naprej v Knaflovi ul. št. 5/I. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 492
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 5. oktobra.

Danes se je otvorila konferenca v švicarskem mestecu Locarnu ob Lago Maggiore. Seja je bila nadvse kratka, glavna posvetovanja šele sledijo prihodnje dni. Ne more biti dvoma o tem, da je pravilno mnenje tistih, ki trdijo, da je locarnska konferenca eden najvažnejših dogodkov po svetovni vojni. Saj gre za to, da Nemčija dobrovoljno prizna novo politično karto na zapadu, da se še enkrat slovesno odreče posesti Alzacije - Lorene in da se obveže k spoštovanju miru in reda v tem delu Evrope. Gre tudi za to, da Anglija, ki se po zmagi konservativcev odteguje odgovornosti v tem delu sveta, prevzame garancijo za obstoj nemško - francoske in nemško - belgijske meje.

V Locarno pa sta poleg Belgije in Italije, ki imata interes predvsem na sedanjih mejah Evrope, povabljeni tudi Poljska in Češkoslovaška. Poljaki in Čehi se sicer ne bodo udeleževali konference o renskem varnostnem paktu stalno, ampak bodo zaslišani le vselej, ko bodo v vprašanju interesi teh dveh severno - slovanskih držav. Pričakuje pa se, da pride v slučaju ugodnega izida posvetovanj o renskem varnostnem paktu do epiloga poljsko - nemške in češko-nemške arbitražne pogodbe.

V prvem delu posvetovanj bodo Angleži imeli prvo besedo kot dejanski inicijatorji za renski pakt in kot posredovalci med Nemčijo na eni ter Francijo in Belgijo na drugi strani. V razgovorih za vzhodne arbitražne pogodbe pa bo Velika Britanija zavzemala stališče radovednega opazovalca, ker ji njena insularna politika in veto dominijonov prepoveduje aktivnejšo udeležbo. V tej fazi prevzame vodilno ulogo Francija, ki hoče ne - le v lastnem interesu, ampak tudi po želji Poljske in Češkoslovaške prevzeti jamstvo za vzhodne arbitražne pogodbe.

Perspektive, pod katerimi se sestaja locarnska konferenca, niso najboljše. Nemčija stoji pod pritiskom nacijonalistov, ki se bodo na račun prestiža pri volilcih mogli dobrovoljno odpovedati Alzaciji in Loreni. Nad njeno delegacijo še vedno plava mračni duh Čičerinov, vodje rdeče sovjetske diplomacije, ki je s svojim obiskom opozoril Berlin na obstoj rusko - nemške rapalske pogodbe in možnost nove orijentacije Rusije — brez Nemčije. Upati je sicer, da Nemci ne pridejo v Locarno na dan z vprašanjem krivde za svetovno vojno, ki so ga nedavno načeli, vendar se je nemška vlada o tej zadevi s svojimi izjavami že precej prejudicirala.

Francozi, razočarani v Washingtonu, bodo morda v Locarnu skušali iti do skrajnih mej, da omogočijo sporazum z Nemčijo in da utrdijo v Evropi svoj položaj. Francija mora rešiti najtežje evropske probleme, če se hoče pripraviti za bodoče gospodarsko razračunavanje z Zedinjenimi državami in Veliko Britanijo. Vendar tudi v tem težkem položaju Francija ne more iti preko gotovih mej. Ona ne more zapustiti Poljske in Češkoslovaške, ki tvorita resnično efektivno jamstvo, za francosko varnost na iztoku. Francija bo zahtevala zase ulogo garanta v arbitražnih pogodbah Nemčije s Poljsko in Češkoslovaško.

Formalno sicer Locarno ni pravi teren, kjer bi mogla Nemčija razpravljati o pogojih svojega vstopa v Zvezo narodov. Kakor znano, ona zahteva zase izjemo od one določbe Zveznih pravil, po katerih morajo članice dovoliti preko svojega ozemlja prehod Zveznih čet v slučaju konflikta in se celo same udeleževati takih ekspedicij. Nemčija ne želi omogočiti obrambe Poljske, če pride do spopada z Rusijo. Vprašanje vstopa Nemčije v Zvezo narodov ima reševati Zveza sama, ne pa locarnska konferenca. Vendar ni izključeno, da načne Nemčija namenoma to vprašanje na nepravem mestu in ob nepravem času, kar bi brez pogojno otežkočilo potek pogajanj.

Iz vseh teh in še drugih razlogov je upravičeno opozorilo angleškega zunanjega ministra Chamberlaina ki je pri svojem odhodu iz Londona svaril pred prevelikim optimizmom.

Gotovo pa je Locarno ogromen napredek v povojni zgodovini sveta. Še pred par leti je besnela v Porurju nekrvava vojna med Francijo in Nemčijo. Nemški nacijonalisti so pozivali na revanžno vojno. Tudi danes se še razlega odmev njihovega bojnega klica. Vendar je samo dejstvo, da so se podali v Locarno zastopniki nemške desnice in tudi nacijonalistov pogajat se o prostovoljnem priznanju nove evropske karte in končnega miru v Evropi, dokaj nepobitnega progresa.

Nov izredni profesor ljubljanske tehnike

Beograd, 5. oktobra. p. Z ukazom prosvetnega ministra je imenovan za izrednega profesorja tehniške fakultete v Ljubljani g. Viktor Gostiša, rudarski inženjer v Sarajevu.

Politična situacija

Vse čaka g. Pašića. — Likvidacija «makedonske afere». — Veliki krediti za beograjsko občino. — Intrige proti slovenskim demokratom.

Beograd, 5. oktobra. p. V političnem življenju tudi danes ni posebnih dogodkov. Vse čaka na prihod min. predsednika Pašića. Dopoldne se je vršila seja min. sveta, na kateri se je razpravljalo o raznih resortnih stvareh. Minister Ninčić je poročal o ženevskem zasedanju ter je pri tem prišlo v debato tudi obnašanje Stj. Radića v Ženevi. Z ozirom na obojestransko željo, da se «makedonska afera» likvidira je minister Ninčić izjavil, da sicer ni bil na predavanju g. Radića, vendar mu njegovi referenti niso ničesar povedali, da bi se bil g. Radić nekorektno izražal. Tudi v ostalem da je g. Radić nastopal korektno. Medtem je dospela tudi od posl. Vase Jovanovića brzojavka, da on ni nikdar očital Radiću znane izreke o Makedoniji, kakor je to prva poročala «Politika». «Politika» se danes v tem oziru sklicuje na svoje dopisnike ter pravi, da bo zadevo do kraja pojasnila.

Vlada je na današnji seji odobrila na podlagi finančnih pooblastil beograjski občini 12 milijonov Din za zgradbo trgov in popravo cestnega tlaka. Razen tega je bil odobren kredit 3,400.000 Din za izplačilo dolga tramvajski družbi, 1,000.000 Din za izplačilo skandinavskega kamna, 800.000 Din pa za inspekcijska potovanja po državi.

Mnogo pozornosti je vzbudil prihod drja. Žerjava, ki je sinoči dospel iz Ljubljane. Zemljoradniške «Novosti» so Žerjavov prihod porabile za intrigo. Pišejo, da organizira dr. Žerjav prečansko fronto. Ako bi ga SDS ovirala, da bo izstopil in se pridružil radikalom. Intrige «Novosti», ki zastopajo interese gotovih krogov, izvirajo očividno iz bojazni, da bi se napredni interesi v Sloveniji na primeren način zaščitili.

Ministri na potovanju

Beograd, 5. oktobra. r. V Beograd se je vrnilo večje število poslancev in ostalih ministrov. Davi sta dospela v Beograd minister Pavle Radić in državni podtajnik Vlada Andrić. Pašićev povratek se pričakuje za četrtek ali petek. Danes je minister pošte in brzojava dr. Šuperina, ki je delj časa ležal bolan v hotelu Bellevue s šefom kabineta krenil na pot iz Splita v Beograd. Zadrži se nekaj dni v Sisku. Tudi Ljuba Jovanović, ki se je s cetinskih slavnosti vrnil bolan v Split in ležal tudi nekoliko dni v hotelu Bellevue, se bo najbrže jutri odpeljal v Beograd. Minister za šume in rude dr. Nikić pride v Beograd jutri, dr. Krajač pa jutri zvečer. V Zagreb pa krene jutri minister za notranje stvari Maksimović. Temu prihodu se pripisuje važnost z ozirom na konferenco, ki jo imajo jutri v Zagrebu radičevci.

*

Jugoslavija in Rusija

Beograd, 5. oktobra. p. «Prager Presse» in drugi listi so javili iz Berlina, da je prišlo do sestanka med Čičerinom in našim poslanikom v Berlinu Balugdžićem. Ob tem povodu se je vaš dopisnik obrnil za informacije na pristojno mesto v zunanjem ministrstvu. Tam je dobil odgovor, da do tega trenotka vlada nima nobenega poročila, da bi se bil tak sestanek vršil. Ako pride do takega sestanka, bo imel vsekakor popolnoma privaten značaj. Naš poslanik v Berlinu v tem smislu nima nobenih službenih instrukcij, niti naredbe, da se sestane s Čičerinom. Na vprašanje kakšni so sedaj prav zaprav naši odnošaji z Rusijo, je dobil odgovor: Mi se ne mešamo v ruske notranje stvari in ne želimo, da se oni mešajo v naše. Podpiranje in vzdrževanje emigrantov, ni akt proti sovjetski Rusiji, temveč je to akt čistega slovanskega gostoljubja napram bratski krvi.

Seja glavnega odbora SDS za Beograd

Beograd, 5. oktobra. r. Včeraj dopoldne se je vršila v Beogradu seja glavnega odbora SDS za mesto Beograd. Na tej seji je šef SDS Svetozar Pribićević poročal o svojem agitacijskem potovanju. Po njegovem poročilu je uspeh tega potovanja izreden in kaže ljudstvo povsod veliko zanimanje za SDS. V zvezi s tem se je razpravljalo na seji tudi o nadaljni izpopolnitvi organizacije SDS in je bilo sklenjeno, da se povsod osnujejo krajevni odbori stranke, kjer jih doslej še ni bilo. Sklenjeno je bilo, da se v najkrajšem času vrši v Beogradu veliki shod SDS, na katerem bo govoril Sv. Pribićević. Nadalje je bilo sklenjeno, da se vrši strankin kongres začetkom decembra v Beogradu.

Velik uspeh SDS pri občinskih volitvah v Sisku na škodo radićevcev in zajedničarjev je izzval v Beogradu veliko senzacijo v političnih krogih, pri vladnih pristaših pa mnogo skrbi.

Olajšanje za denarne pošiljatve Narodne banke

Beograd, 5. oktobra. p. Finančni minister je odobril, da sme Narodna banka in njene podružnice pošiljati v inozemstvo vrednostna pisma z označeno vrednostjo do 100 tisoč Din.

Povišanje pristaniških taks

Beograd, 5. oktobra. p. Prometno ministrstvo izdeluje načrt o povišanju pristaniških taks v Dalmaciji. Po predlogu direkcije pomorskega prometa v Splitu, bi se ta taksa imela povišati za 300 odst., da bi se izenačila s pristaniškimi taksami v Italiji.

Naši delegati na haaški konferenci

Beograd, 5. oktobra. p. Jutri odpotujeta dr. Ninko Perić in dr. Ivan Subotić kot naša delegata v Haag na mednarodno konferenco za privatno pravo.

Varaždinci zahtevajo svojo oblast

Zagreb, 4. oktobra. r. Deputacija varaždinske županije je pri vladi zaprosila, da bi se izločila iz zagrebške oblasti. Osnovala naj bi se podravska oblast s sedežem v Varaždinu.

Napad separatističnih Sokolov na jugoslov. Sokole

Crikvenica, 5. oktobra. r. Sinoči so bili jugoslov. Sokoli iz Crikvenice in Selc, ki so se vračali s sokolske prireditve v Novem napadeni zahrbtno na obali od hrvatskih separatističnih Sokolov, ki so motorni čoln bombardirali s kamenjem. Pri tem so bil težko ranjeni ga. dr. Brelićeva v čelo, Ivan Antić in Peter Brozović v oko in kapelnik jugoslov. Sokola Rule na vratu. Ta dogodek je izzval silno razburjenje in ogorčenje v Novem, Selcih in Crikvenici. Preiskava je v teku.

Spopadi med muslimani radi fesov

Skoplje, 5. oktobra. r. Danes je došlo v Muratovi mošeji do spopada med staro in novo strujo muslimanov. Pristaš moderne struje je prišel v mošejo s klobukom na glavi, se odkril in izvršil običajni poklon. Ker je hodža njegov nastop grajal, je došlo do razburljivega prepira. V Skoplju se zadnje čase sploh opaža močno gibanje proti fesom. Mladoturki so naprosili turškega konzula, ki nosi tudi klobuk, naj pride prihodnji petek v mošejo s klobukom. To gibanje je posledica novih reform Kemal paše v Angori.

Turški zunanji minister o pogajanjih z našo državo

Angora, 5. oktobra. r. Zunanji minister Tevfik Ruždi bej je izjavil carigrajskim novinarjem glede na pogajanja z diplomati sosednih držav, da je sedanji izjemni položaj povzročilo dejstvo, da kraljevina SHS ni podpisala lausanneske pogodbe. V razgovoru z jugoslovenskimi zastopniki je bilo sklenjeno, da se vprašanje reši s posebno pogodbo. Pogodbeni rok je odvisen od pričetka in poteka pogajanj.

Konferenca o predvojnih dolgovih stare monarhije

Dunaj, 5. oktobra. s. Dne 3. novembra se bo vršila v Pragi konferenca nasledstvenih držav. Konferenca ima namen po možnosti končnoveljavno ugotoviti višino nezasiguranih predvojnih dolgov v posameznih državah, dalje rezultate žigosanja in iz tega izvirajoče obveznosti reparacijske komisije ter slednjič nadomestne titre za one delne zneske, za kolikor je uspeh žigosanja zaostal za vsotami, katere morajo posamezne nasledstvene države po mirovni pogodbi prevzeti plačilo.

Železniška nesreča

Pariz, 5. oktobra. r. Ekspresni vlak Pariz-Praga je skočil 30 km pred Strasbourgom s tira, potem ko je zavozil v tovorni vlak. Ubita sta bila kurjač ekspresnega vlaka ter zavirač tovornega vlaka.

Lyauteyev naslednik

Pariz, 5. oktobra. r. Nekateri listi trdijo, da bo ministrski svet imenoval Steega za naslednika Lyauteya. «Matin» trdi, da Lyauteyne bo odpotoval iz Maroka, dokler ne bo predstavil svojega naslednika sultanu.

Nesreča na morju

Kodanj, 5. oktobra. s. Vihar, ki je ujel finsko brodovje pri manevrih v botskem zalivu, je zahteval do sedaj 22 človeških žrtev. Nevihta se je pojavila nenadoma. Več ladij je zelo poškodovanih.

Otvoritev varnostne konference

Včeraj se je vršila prva formalna seja. — Predvsem se bo razpravljalo o renskem varnostnem paktu. — Možnost sklepa vzhodnega varnostnega pakta. — Italijanski interesi na konferenci. - Varnostne odredbe za osebno varnost dr. Stresemanna

Locarno, 5. oktobra. s. V sejni dvorani novega sodnega poslopja, ki stoji ob mirni postranski ulici »delle Palme«, je ob 11. uri župan Rusco, poleg katerega je sedel zunanji minister Chamberlain, otvoril ministrsko konferenco s kratkim nagovorom, v katerem je v ime nu mesta pozdravil prisotne delegate.

Po županovem govoru se je angeški zunanji minister Chamberlain zahvalil za prisrčni sprejem. Izjavil je, da bi bili vsi zastopniki zelo zadovoljni, ako bi se na gostoljubnih švicarskih tleh dosegel končnoveljavni mir. Prva, formalna seja je bila zaključena ob pol 13. Med delegati posameznih držav se je dosegel sporazum glede dnevnega reda sej. Kot prva točka na dnevnem redu je razprava o renskem varnostnem paktu. Prihodnja seja je jutri.

Pravni odbor, sestavljen iz francoskih angleških, belgijskih in nemških strokovnjakov, ki je skupno delal že v Londonu, je pričel popoldne z delom. Z ozirom na program konference so bila vprašanja razdeljena na tri dele. O vprašanjih o katerih se je odbor že sporazumel, se ne bo razpravljalo. V drugi skupini se bodo razpravljali problemi, ki so v zvezi z varnostnim paktom in ki jih bo treba šele rešiti, v tretji skupini pa vprašanja, od katerih zavisi možnost sklepa vzhodnega varnostnega pakta.

Angleški zunanji minister Chamberlain je izjavil novinarjem, da je Velika Britanija zelo zainteresirana na varnostni konferenci, kateri bodo sledila še druga prizadevanja. Anglija odkritosrčno želi pozabiti preteklost. Njena želja je, da se vojne grozote ne ponovijo. Nadalje je izjavil, da se bo na konferenci najbrže razpravljalo tudi o vprašanju vzhodnih meja. Končno je z zadovoljstvom ugotovil, da nemško-ruska pogodba v nobenem oziru ne zadeva pogajanj v Locarnu.

Italijanski delegat Scialoja je izjavil, da italijanska delegacija ne bo sprožila vprašanja brennerske meje, ker noče Italija tega vprašanja izpostaviti zavisti. Sicer pa ima Italija interes, da pristane na pogodbo, ki bo zagotavljala mir.

Pariz, 5. oktobra. s. Agencija Havas poroča iz Locarna, da nemška delegacija ni predložila znanih pridržkov, ki so jih podali nemški poslaniki ob priliki izročitve nemškega odgovora. Prvi utis srečanja z nemško delegacijo v Locarnu je ugoden.

Berlin 5. okt. k. Kakor javlja »Vossische Zeintung« iz Locarna, je izjavil nemški zunanji minister dr. Stresemann pri sprejemu novinarjev med drugim: »Mi želimo mir, kjer ne bo invazij in sankcij, mir, ki bo popravil vse ono, kar je vojna uničila na gospodarskem, moraličnem in kulturnem polju«.

Berlin, 5. okt. s. Po brezžični brzojavki «Berliner Tageblatta» iz Newyorka so prispele tjakaj vesti iz Locarna, po katerih vlada tamkaj veliko razburjenje radi overovljenih govoric, da obstoja komplot za umor dr. Stresemanna, katerega hočejo baje prej umoriti, kakor pa mu dovoliti, da bi sklenil z zavezniki zvezo za varnost Evrope, ki naj bi se držala določb versajske pogodbe. Zaroto je odkrila berlinska tajna policija. V zvezi s tem sta dr. Stresemann in dr. Luther v Bellinzoni zapustila posebni vlak ter šele zvečer potovala dalje v Locarno.

K temu doznava «Berliner Tageblatt», da sta v zadnjem času državni kancelar in zunanji minister v resnici prejela grozilna pisma. V teh anonimnih pismih se je zatrjevalo, da oni, ki hočejo podpisati garancijsko pogodbo, ne bodo prišli živi na cilj potovanja. Berlinska policija je ukrenila vse potrebno, da se morebitni atentati izjalovijo.

«Vorwärts» piše, da ne gre samo za grozilna pisma, ampak tudi za druge stvari. Kolodvori, kjer se je nemška delegacija na potu v Locarno ustavila, so bili policijsko zaprti. Nemško delegacijo spremlja več kriminalnih uradnikov.

Kritično stanje na Grškem

Beograd, 5. oktobra. p. Po vesteh, ki prihajajo iz Grške, se zdi, da se tam *situacija zelo komplicira*. Bivši predsednik vlade Papanastasiu je izdal proglas, v katerem poziva predsednika vlade Pangalosa, da takoj zapusti mesto predsednika vlade, češ da bo do sicer nastale za narod in državo, a tudi zanj usodne posledice. Pangalos je odgovoril s tem, da je dal Papanastasla aretirati. Ravno tako sta bila aretirana dva urednika listov, ki so vodili kampanjo proti Pangalosu. Postavljena bosta pred preko sodišče.

Prometna konferenca v Monakovem

Monakovo, 5. oktobra. s. Tu se vršijo posvetovanja zastopnikov železniških uprav Italije, Avstrije in Nemčije o načinu izboljšanja blagovnega prometa, predvsem transporta živil med omenjenimi državami.

Madžarski komunisti v sodnih zaporih

Budimpešta, 5. okt. Tekom zadnjih dni so izročili prijete komuniste državnemu pravdništvu in jih prepeljali s policijskega ravnateljstva v sodne zapore. Policija je bila pri prevozu zelo previdna, ker niso bila izključena iznenadenja. Tekom tedna je bilo izročenih državnemu pravdništvu vsega skupaj 16 oseb. Ker ni v zaporih v ulici Mako prostora za vse komuniste, so jih porazdelili na razne druge zapore. Policija je že popolnoma zaključila preiskavo v zadevi komunistične zarote v Budimpešti, nadaljuje se le še preiskava na deželi.

Jugoslavija pri odkritju spomenika Denisu

Pariz, 4. oktobra. r. Pri odkritju spomenika Denisu je govoril tudi jugoslovenski poslanik Spalajković ter poveličeval zasluge velikega moža. Tisoči srbskih beguncev ranjencev in dece, ki jih je Francija bratsko sprejela in vzdrževala med vojno, se bo vedno s hvaležnostjo spominjala pokojnega Denisa in njegove gospe, ki so jih presrčno negovali. Poslanik Spalajković se je zahvalil francoski vladi in narodu za usluge, ki so jih izkazali v najtragičnejših trenutkih za spas srbsko-hrvatsko-slovenskega naroda. Na koncu je izrazil zagotovilo ljubavi Jugoslovenov Denisu in Francoski, domovini modrosti in junaštva.

Maščevalec svoje sestre

Atene, 5 oktobra. s. Čevljar s Krete je s petimi streli iz revolverja težko ranil bivšega šefa venizelistične tajne policije, orožniškega kapetana Verikakisa. Verikakis je imel nalogo da varuje min. predsednika Pangalosa. Napadalec, ki so ga prijeli, izjavlja, da je maščeval svojo sestro, kateri je Verikakis svoječasno obljubil zakon.

Atentat na člana fašistovskega direktorija

Firenze, 5. oktobra r. Dopoldne se je razširila po mestu vest, da je član fašistovskega direktorija cav. Luporini ubit. Vest je napravila zelo mučen vtis po vsem mestu, zlasti veliko razburjenje pa je zbudila v fašistovskih krogih. Domnevajo, da je Luporinija ubil neki Giovanni Bencioli, ki ga je množica zasledovala, streljala nanj z revolverji ter so ga ranjenega prepeljali v bolnišnico. Izvršeni so bili ukrepi za zaščito javne varnosti, da se preprečijo nadaljni incidenti. Vsa gledališča, kinematografi in javni lokali so zaprti v znak žalosti. Vrši se preiskava, da se izsledе sokrivci. Smatrada je atentat delo opozicije, ki vodi kampanjo proti fašistom.

Morilec Rothstock oproščen

Dunaj, 5. oktobra. z. Danes se je vršila pred porotnim sodiščem razprava proti 21 letnemu zobotehniku Otonu Rothstocku, ki je umoril pisatelja Hugona Bettauerja.

Morilec, ki je bil prej član narodno socijalistične organizacije, je bil obtožen zavratnega umora. Umor je izvršil 10. marca v uredniških prostorih lista «Bettauers Wochenschrift». Morilec je prišel ob 3. popoldne v uredništvo, izročil Bettauerju neko pismo, nato pa nanj ustrelil petkrat iz revolverja. Težko ranjenega Bettauerja so prepeljali v bolnišnico, kjer je po dveh tednih umrl. Morilec je priznal svoj čin ter izpovedal v preiskavi, da je umoril Bettauerja, ker je s svojimi duševnimi proizvodi ogrožal nravnost mladine v največji meri.

Razprava pred porotnim sodiščem se je vršila danes pozno v noč. Porotniki so potrdili vprašanje uboja z 12 glasovi. Vprašanje, ali je bil obtoženec pri svojem dejanju pri popolni duševni zavesti, so potrdili s 6 glasovi, s 6 glasovi pa zanikali. Z ozirom na ta izrek porotnikov je predsednik sodnega senata proglasil oprostilno razsodbo. Ker je državni pravdnik predlagal, naj se obtoženec obdrži nadalje v zaporu, medtem ko je zagovornik dr. Riehl predlagal takojšnjo izpustitev, je senat po kratkem posvetovanju pred polnočjo sklenil, da se odda morilec Rothstock v umobolnico.

Mencija Karniciu

Dunaj, oktobra. r. Mencija Karniciova ne nastopi kazni. Zagovorniki bodo te dni vložili prošnjo za pomiloščenje in v slučaju, da bo prošnja ugodno rešena, se bo vrnila v Bolgarsko. Vsekakor pa ne bo ostala v zaporu, ki bi mogel po mnenju zdravnikov povzročiti njeno smrt.

Darujmo za sokolski Tabor!

Minister Beneš o pomenu konference v Locarnu

Praga, 4. oktobra.

Včeraj pred odhodom v Locarno, kjer se kot zastopnik ČSR, kot sosede nemške republike, udeleži konference o garancijskem paktu, je zunanji minister Beneš sprejel češke novinarje ter jim je podal pregleden ekspozé o pomenu tega sestanka. Izvajanja ministra Beneša, ki bo v Locarnu imel nalogo, da čuva tudi interese Male antante, so za nas posebno zanimiva.

Minister Beneš je izvajal:

Garancijski pakt smatram za čin, ki bo v politiki Evrope po vojni imel pomen mejnika. Politično bo ta pakt če se posreči, ustvaril novo situacijo, ki se more karakterizirati s tremi važnimi dejstvi:

1.) s francosko - belgijsko - nemško pogodbo, ki ima dobesedno zabraniti in onemogočiti vojno med temi tremi državami; 2.) s sklenitvijo arbitražnih dogovorov Francije, Belgije, Poljske in Češkoslovaške z Nemčijo, kateri dogovori bi imeli isti cilj, da se namreč dobesedno onemogoči vojna in na njeno mesto postavi arbitraža; 3.) s pristopom Nemčije k Zvezi narodov. S tem pristopom in sprejetjem Nemčije bi se odstranila delitev evropskih držav na dve kategoriji, zmagalce in premagance, in bi se evropski položaj seveda znatno spremenil.

Če pride v Locarnu do sporazuma, pomeni to olajšanje v sledečih konkretnih točkah: 1.) na Renu, t. j. med Francijo in Nemčijo, je zagotovljen mir. S tem je tudi centralna Evropa v veliki meri konsolidirana in obvarovana možnosti konfliktov. 2.) Naši dosedanji dogovori in sklenjene garancijske pogodbe tako s Francijo, kakor tudi z državami Male antante, ostanejo neizpremenjene v veljavi. 3.) Dobimo pa še nova jamstva v obliki arbitražnih dogovorov, ki bodo stvarno in moralno novo obrambno sredstvo za vse one, ki bi mogli biti ogroženi.

Na pogodbah ČSR s Francijo in med Malo antanto sedanja pogodba za Nemčijo ne bo nič spremenila, pač pa bo Francijo in vse druge države Nemčiji približala. V tem bo velik plus, velik napredek za vse udeležence. Evropa bo prisiljena, da obrne svoje poglede k perečemu problemu Iztoka, t. j. Rusije. Dokler se skupno ne lotimo tega problema, tudi evropski problem ne bo popolnoma rešen. Uverjen sem, da se nam tudi to približa, čim sklenemo garancijski pakt. Naša situacija tako dolgo ne bo definitivna, dokler ni doseženo sodelovanje Rusije. Moje stališče v tem vprašanju je znano, hočemo največje zbližanje in prijateljstvo s Poljsko, ravno tako pa želimo popolno prijateljstvo z Rusijo, do tiste mere, kakor obstoja med nami in Francijo. To vse je vprašanje bodočnosti.

V Locarnu se bodo najpreje izmenjavali nazori med zavezniki in Nemčijo o načelih garancijske pogodbe, potem bomo pristopili k pogajanjem o arbitražnih dogovorih. Vprašanje taktike je, ali se bomo pogajali naenkrat ali vsak zase. Glavno je to, da so **vsa pogajanja ena politična celota.**

Kakor je znano, se pripravlja v podpis pravzaprav šest diplomatskih dokumentov, namreč renski pakt, štiri arbitražni dogovori in garancijski dogovor, sličen našemu arbitražnemu paktu in sličen poljsko - nemškemu paktu.

Konstatiram, da bi pomenilo načelno napako, če bi kdo domneval, da bo sporazum v Locarnu mogel kakorkoli zmanjšati ali oslabiti dosedanje pravice in garancije, katere smo dosegli s pogodbami s Francijo in Malo antanto. Pogajanja v Locarnu naj bi le še bolj utrdila pogoje miru za nas, za Francijo in za Nemčijo. Če bi ne imela te vsebine, potem se ne podpišejo.

V bistvu obstojita med zavezniki in Nemčijo dve sporni točki: 1.) kako naj se formulirajo garancije arbitražnih pogodb in 2.) kakšen obseg naj te pogodbe imajo. Različnost v naziranjih pa ni nepremostljiva.

Neuspeh v Washingtonu

Prvotne brzojavne vesti o začasnem sporazumu med francosko in ameriško delegacijo so se izkazale kot — netočne. To se pravi, bile so točne, toda preuranjene. Kolikor je do sedaj znano, je zakrivil preuranjenost teh vesti neki francoski delegat, njihovo naknadno netočnost pa egoizem enega dela ameriških merodajnih činiteljev. — Uredništvo.

Pariz, 3. oktobra.

Finančni minister Caillaux in njegovi tovariši so zapustili Washington včeraj ob pol osmi uri zjutraj. Tako zgodaj so odpotovali zato da bi se izognili poslovitvi, ki se ne bi mogla izvršiti brez precešnje ženiranosti z ene in z druge strani. Pet ur pozneje so bili Francozi že v Newyorku, kjer so se s kolodvora podali naravnost v hotel Ritz na intimno kosilo, ki jim ga je priredil ameriški »odbor za zunanje zadeve«. Ob pol petih je Caillaux sprejel francosko kolonijo, nato je večerjal v Lotus-klubu skupaj s 400 povabljenci. Z nastopom noči se je francoska delegacija vkrcala na »France« in odplula v Evropo.

Ameriška ekspedicija »diktatorja francoskih financ« je končala brez definitivnega rezultata. Formalni povod neuspehu se pripisuje nekemu članu francoske delegacije, ki ni znal molčati in je izdal časopisju številke, na katerih se je baje dosegel sporazum. Mož je gotovo zakrivil to prenagljenost iz veselja da se je vsaj nekaj doseglo. Upošteval pa ni, da so omenjeni »sporazum« odobravali le Mellon, Hoover, Thurley in Olney, dočim so se Smoot, Crisp, Kellog in Burton odločno izrazili proti njemu. Američani niso smatrali francoske indiskrecije za odpustljivo napako, temveč so reagirali nanjo z veliko butalnostjo. Čutili so se zadete v svoji svobodi odločevanja, češ, da so Francozi s svojo zgovornostjo hoteli potom ameriškega časopisja izvršiti pritisk na končni sklep finančne delegacije Zedinjenih držav. Zato je bil odgovor Amerike nenavadno rezek in kategorično odklonilen.

Da pa ne končajo pogajanja za ureditev francoskega dolga na katera sta obe deželi polagali toliko važnosti, s to grenko noto, je predlagala ameriška delegacija francoski, naj zaenkrat plačuje Francija 40 milijonov dolarjev na leto brez posebnega sporazuma. Končna pogajanja pa naj bi se obnovila, ko se razmere razjasnijo in bo lažje oceniti dejansko plačilno sposobnost Francije.

Caillaux se vrača v Francijo, da se sporazume o tej ponudbi s svojimi tovariši, zakaj on je imel pooblastilo samo za slučaj definitivnega sporazuma.

Kaj bo sklenila francoska vlada je tre notno še težko reči, posebno zato ker bi po ameriškem predlogu onih letnih 40 milijonov dolarjev šlo na račun odplačevanja obresti, ne pa glavnice. Francozi bi torej bili čez pet let ravno toliko dolž ni kot danes.

Če Francija odkloni ta provizorij, bi prišlo do precejšnje napetosti med obema republikama to in onstran Atlantskega oceana. Na finančnem polju bi imela ta napetost občutne posledice za Francijo, čeprav francosko časopisje zatriu je, da Amerika ne more škodovati francoskemu franku, češ da je popolnoma zavarovan z aktivno francosko trgovinsko bilanco.

Težje bi se občutil razdor na trgovskem polju. Zedinjene države, ki že itak vodijo zaščitno carinsko politiko, bi uvedle še ostrejše mere, da popolnoma onemogočijo dovoz francoskega blaga v Ameriko. Francija bi morala reagirati z enakimi koraki, kar bi dovedlo do prave carinske vojne.

Vendar obstoja še vedno upanje, da ne pride do teh skrajnosti, in da bodo zmerni elementi na obeh straneh omogočili nadaljevanje pogajanj diplomatičnim potom. Caillauxa pa seveda ne bodo več tako kmalu videli v Ameriki.

Občni zbor Zveze obrtnih društev za Slovenijo v Trbovljah

Trbovlje, 5. oktobra.

Dopoldansko zborovanje Zveze.

Včeraj se je vršil v Trbovljah občni zbor »Zveze obrtnih društev za Slovenijo v Celju«, katerega so se udeležili delegati včlanjenih društev, poleg tega pa tudi mnogo onih, ki še niso včlanjena. Občni zbor je otvoril predsednik Zveze g. Ivan Bizjak, ki je uvodoma pozdravil vse navzoče delegate in goste, zastopnika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. dr. Pretnarja in končno zastopnika »Jutra«. Po prečitanju pozdravnega pisma »Saveza hrvatskih obrtnikov« v Zagrebu je nato podal besedo začasnemu tajniku g. Franju Čepinu.

Iz tajnikovega poročila je razvidno, da se je ustanovila Zveza 20. avgusta l. 1922. Sistematično se je delalo do 20. aprila l. 1923., ko je bil tajnik še obrtno-zadružni nadzornik g. Ignac Založnik. Do tega časa je bilo rešenih 208 donisov, včlanjenih pa je bilo 13 društev. Do zadnjega časa je bilo 1236 redno plačujočih članov, medtem ko šteje Zveza še enkrat toliko članov. Od leta 1923. je prenehalo sistematično delovanje, čemur je bilo krivo tudi pomanjkanje denarja. Letos 23. avgusta se je sklenilo sklicati prvi redni občni zbor, na katerem se naj bi izdelale smernice za bodoče delo. Tega dne je prevzel začasno tajniško mesto g. Franjo Čepin.

Po prečitanju zapisnika ustanovnega zbora Zveze iz l. 1922. v Celju se je oglasil k besedi g. dr. Josip Pretnar, ki je v imenu Zbornice pozdravil navzoče. Opozarjal je na nujno potrebo krepke organizacije, ki naj zanese v obrtniške vrste duha skupnosti in stanovske zavesti ter naj da poudarek zahtevam obrtništva. Obrtne zadruge in zveze ki temeljijo na predpisih obrtnega reda, in obrtniška društva in zveze teh društev, ki temelje na društvenem zakonu, se medsebojno dopolnjujejo. V krajih, kjer so obrtniki porazdeljeni na razne strokovne zadruge z oddaljenim sedežem, je hvaležno polje za obrtna društva. Ta morajo združevati vse obrtništvo dotičnega kraja in delovati za splošne in specijalne lokalne interese obrtništva. Skupno ognjišče in matica obrtnim društvom naj bo zveza, ki jim dajaj inicijativo in nudi oporo. Izvajanja dr. Pretnarja so bila sprejeta z iskrenim odobravanjem.

Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da razpolaga Zveza s 4230 Din gotovine. G. Bizjak je povdaril, da je bilo mogoče vzdržati Zvezo le z izredno subvencijo v znesku 5000 Din. Na njegov predlog sta pregledala stanje blagajne gg. Ivan Berger iz Trbovelj in August Dolinšek iz Hrastnika. Nato se je pričel živahen razgovor o proračunu za bodoče poslovno leto. Posebno se je poudarjala potreba stalnega tajnika-uradnika. G. Ivan Rebek je svetoval, naj gredo obrtniki v hranilnice in posojilnice in naj skušajo doseči subvencije. Kjer pa ne bi to šlo, naj ustanove svoje, kajti brez denarja in brez soodločujoče besede pri gospodarskih korporacijah se ne da delati.

Po stvarni debati je bil odobren proračun, ki znaša 15.000 Din kar se naj bi krilo s članarino in s prireditvami, nadalje pa se je sklenilo pozvati vsa še nevčlanjena društva na pristop v Zvezo. Več navzočih zastopnikov posedinih društev se je takoj informiralo glede pristopa. Po primernih pojasnilih se je prešlo k volitvam.

Izvoljeni so bili in sicer soglasno, sledeči gospodje: za predsednika Ivan Bizjak iz Celja, za prvega podpredsednika Josip Turk iz Ljubljane, za drugega podpredsednika Jakob Zadravec iz Središča pri Ptuju, za odbornike: Miloš Rozin iz Trbovelj, August Dolinšek iz Hrastnika, Josip Kolar iz Vranskega, Martin Kolšek, Ivan Rebek in Mihael Vrenko, vsi trije iz Celja. Ker se glede drugih odbornikov ni bilo mogoče zediniti, se je sklenilo, da naj imenujejo na prvi prihodnji seji sledeča obrtna društva po enega zastopnika kot odbornika v Zvezo: Obrtno društvo Brežice, Šoštanj, Jesenice, Ljubljana, Maribor in Slovenjgradec. Za namestnike so bili izvoljeni: Ivan Berger iz Trbovelj, Jernej Golčar iz Celja, Runert Borko iz Središča pri Ptuju; za računska preglednika: Anton Planinc iz Trbovelj in Miloš Hohnjec iz Celja.

Pri slučajnostih se je sprožila marsikatera zanimiva ideja.

Popoldansko obrtniško zborovanje.

Popoldne ob 2. se je vršilo obrtniško zborovanje, ki ga je otvoril kot predsednik g. Miloš Rozin, predsednik Obrtnega društva Trbovlje-Hrastnik-Dol v Trbovljah. Ko je na kratko omenil vse križe in težave, ki tarejo obrtništvo, je podal besedo g. Ivanu Rebeku iz Celja. Le-ta je v svojem referatu o pomenu pridobitnih zadrug spregovoril o težki gospodarski krizi, ki tare današnjega obrtnika, o tem, da ni obrtništvo zadostno organizirano, za kar je naštel več vzgledov, in o veliki potrebi obrtniškega pridobitnega zadrugarstva. Opozoril je med drugim na potrebo krojaške produktivne zadruge za celo Slovenijo, ki bi nudila krojaškim mojstrom primerno organizirana, možnost udeležbe pri licitacijah državnih dobav.

Za njim je dobil besedo g. dr. Josip Pretnar, ki je podal kratko zgodovino gospodarskega razvoja obrtnika v plošlosti. V nadaljnem je očrtal težak položaj obrtništva po prevratu. Pomanjkanje dela, nelikvidnost naročnikov, huda konkurenca, pomanjkanje denarja, visoki režijski stroški in neznosna draginja na eni strani, na drugi pa davčna preobremenitev in razne socijalne dajatve izčrpavajo obrtnika tako, da mu preti propadanje. Treba je iskati odpomoči: dvigniti se mora strokovna usposobljenost obrtnika in kvaliteta obrtniških izdelkov ter si pomagati z združevanjem gospodarskih in pridobitnih za drug, v katere je treba zanesti več trgovskega duha in boljše tehnično vodstvo. Treba pa je tudi, da priskoči obrtniku na pomoč predvsem država z olajšanjem davčnih bremen in socijalnih dajatev, s primerno carinsko in prometno politiko, s podpiranjem zadrugarstva, z dajanjem cenenih kreditov, podpiranjem strokovnega šolstva in drugih institucij za pospeševanje obrta. Kakor kmet, tako je tudi obrtnik eden glavnih stebrov države in narodnega gospodarstva.

Kot tretji govornik je nastopil g. Nace Založnik obrtno-zadružni nadzornik pri velikem županu v Mariboru. V svojem govoru je povdaril, da se mora obrtništvo usposobiti za kvalitetno najboljše delo in se s primerno šolsko izobrazbo prilagoditi zahtevam moderne dobe, če se hoče v novih razmerah vzdržati, razvijati in uveljaviti. Naše obrtno šolstvo je zelo revno, tako da smo navezani le na splošne obrtno-nadaljevalne šole, ki pa ne nudijo vajencem one koristi ki jo naj bi imeli od te šole. Naštel je več prav značilnih vzrokov in podčrtal, da je treba stremeti za tem, da se bo pouk vršil kolikor mogoče ločeno po strokah ali vsaj po skupinah sorodnih strok, s čimer še ni rečeno da je treba zavreči splošne nadaljevalne šole. Le-te je povsod snovati kjer je vsaj 20 vajencev, če jih je pa manj, se naj osnujejo nedeljski tečaji. Govornik je podal nato izčrpno statistiko obrtnih šol v Sloveniji in prešel na njih financiranje.

Predsednik krajevne organizacije SDS g. upravitelj Robert Plavšak je pozdravil zbor v imenu samostojnih demokratov. Opravičil je poslanca min. n. r. g. drja Žerjava, ki je bil vsled nenadnega odpoklica v Beograd zadržan ter je sporočil njegove pozdrave in želje za čim najlepši uspeh obrtniškega sestanka. Izjava g. Plavšaka je bila sprejeta z živim odobravanjem in zborovalci so sklenili naj se g. Žerjavu pošlje pozdravna brzojavka s prošnjo, da tudi v bodoče posveti razvoju domačega obrtništva največjo pažnjo.

Nato je sledila živahna debata, ki je bila zaključena s tem, da so zborovalci ob velikih ovacijah kralju sklenili poslati Nj. Vel. udanostno brzojavko, v kateri prosijo zaščite za obrtniški stan. Pozdravna brzojavka je bila poslana tudi ministru trgovine in industrije g. dr. Krajaču. Predložene resolucije (ki jih naknadno objavimo) so bile soglasno sprejete.

S primernimi besedami, v katerih je povdarjal važnost občnega zbora Zveze in čim ožjega sodelovanja obrtnikov v dobrobit obrtniškega stanu je predsednik g. Rozin zaključil lepo uspelo zborovanje.

Nato se je v okviru vesele trgatve grozdja vršila animirana prireditev, ki je združila obrtnike in mnoge prijatelje iz vseh krogov v živahni in prijetni zabavi.

Voditelji «Zveze obrtnih društev za Slovenijo v Celju»

g. Ivan Bizjak iz Celja, predsednik Zveze obrtnih društev; g. Ivan Rebek iz Celja, znani starešina slovenskih obrtnikov; g. Miloš Rozin iz Trbovelj, agilni organizator posavskega obrtništva.

Politične beležke

+ **Razkol v SLS.** «Slovenec» skuša z zavijanjem in smešenjem zatajiti dejstva, ki jih je navedel naš list pred par dnevi kot dokaz, da obstoja v klerikalni stranki sami nezadovoljstvo proti politiki onih krogov, ki so si v njej prilastili vso oblast in odločilno besedo. «Slovenec» skuša seveda to tajiti, dasi se omenjeno nesoglasje razvija že v javen boj in sta se pričela krščansko-socijalno glasilo «Pravica» ter klerikalno kmetsko glasilo «Domoljub» medsebojno napadati in si očitati zahrbtno rovarjenje. In da ne vre tudi med duhovščino samo, ki vidi, da ni dr. Koroščeva politika prinesla niti njej sami nobenih koristi, dasi je to glavni cilj klerikalne politike, še manj pa slovenskemu ljudstvu? Naj «Slovenec» pove, zakaj sklicuje vodstvo SLS sestanke duhovščine, ki se jih znaten del duhovščine demonstrativno niti ne udeležuje in na katerih je došlo ponekod do zelo nasprotujočih si nastopov! Tudi naj pove, kako so ljubljanski klerikalci sami zadovoljni z «delom» svojega ljubljanskega poslanca dr. Korošca? «Slovenec» niti z besedo ne skuša ovreči naše navedbe, da so katoliški akademiki že spomladi poslali vodstvu SLS obširno spomenico o svojih zahtevah, da pa so poslovni politiki v vodstvu SLS njihovo akcijo zatrli, ker so mlajši inteligenti v klerikalni stranki gmotno popolnoma odvisni od njihove miloščine. Za «Slovenčev» odgovor je zelo značilno, da te stvari sploh ne omenja in da teh poslovnih politikov sploh ne skuša braniti, ker ve, da bi se z obrambo splošno znanih stvari pred javnostjo samo osmešil. Je že res, da so «Slovencu» neljuba dejstva, ki smo jih navedli in ki osvetljujejo krščansko solidarnost v klerikalni stranki, ugotavljamo pa, da ni niti enega ovrgel.

+ **Depolitizacija «Kmetijske družbe».** V sobotnem «Jutru» je posl. dr. Žerjav napisal članek o potrebi depolitizacije «Kmetijske družbe». «Slovenec» pristavlja njegovim izvajanjem: «Mi se z večino izvajanj dr. Žerjava strinjamo in zelo nas veseli, da slišimo tudi od te strani besedo «depolitizacija», ki smo jo že davno poudarili, toda dogodki komaj preteklega leta — da ne segamo nazaj — nas uče, da moramo biti silno previdni, če hočemo verjeti v iskrenost zgoraj navedenih besed». Ugotavljamo, da veljajo izvajanja dr. Žerjava ravno tako za klerikalce kakor za Pucljeve pristaše, kajti res je, da je prva zanesla politiko v «Kmetijsko družbo» klerikalna stranka in to že pred vojno. «Slovenčeve» trditve glede depolitizacije «Kmetijske družbe» so zgolj hinavščina, kar najbolj dokazuje Jarčeva doba v «Kmetijski družbi». Kakor je SDS obsojala klerikalno partizanstvo v «Kmetijski družbi» ravno tako obsoja tudi radićevsko. Če ima kdo pravico dvomiti nad iskrenostjo izjav, ima pravico dvomiti SDS nad iskrenostjo «Slovenčeve» želje po depolitizaciji «Kmetijske družbe».

+ **Radićevski porazi pri občinskih volitvah.** Pri občinskih volitvah v Hrvatski in Slavoniji niso radićevski glasovi nikjer narastli, četudi so ponekod nastopali skupno s frankovci in zajedničarji. V Ogulinu bi se skoro zgodilo, da ostanejo brez mandata. Ako bi dobili frankovci še 50 glasov, bi radićevci doživeli popoln poraz. V Karlovcu so izgubili 607 glasov. V Križevcih so v nedeljo dobili izmed 20 odbornikov samo 8 odbornikov ter tako izgubili večino, ki so jo prej imeli. V Sisku je SDS napredovala za 80 % ter so dobili radićevci 8 mandatov, SDS 5, HZ 4, komunisti 3, socialisti 2, en mandat pa je sporen med radićevci in radikali. Pri zadnjih skupščinskih volitvah je SDS dobila tu 217 glasov, sedaj pa je dobila 384. V Petrovaradinu je bil izvoljen za župana radićevski disident, kar je zelo porazno učinkovalo na sporazumaše. V Vinkovcih je bil za župana izvoljen radikal, za podžupana pa samostojni demokrat, s čemer so radićevci in zajedničarji izgubili iz svojih rok občinsko upravo.

+ **Stjepan Radić — hrvatski ban?** Za svojega bivanja v Beogradu je podpredsednik HSS dr. Maček izjavil, da se bo Radiću omogočilo na drug način vršiti podpredsedniško dolžnost v vladi, ako že formalno ne more postati podpredsednik vlade. Beograjske «Novosti» pišejo, da se je v zvezi s to izjavo pojavila v političnih krogih verzija, da bi imel Stjepan Radić postati hrvatski ban, da se bo ta čast vzpostavila in da bo tako postal Stjepan Radić član vlade. Brez dvoma je, pristavljajo «Novosti», da je treba to verzijo sprejeti z veliko rezervo.

+ **Radićeve skrbi.** «Obzor» poroča, da je vprašanje vstopa Stjepana Radića v vlado načelno rešeno, vendar je komplicirana njegova izvedba. Kakor piše «Obzor», se ima to vprašanje rešiti po povratku Pašića v Beograd na ta način, da bi v volilnem okrožju, v katerem ima HSS sigurno večino, odstopili vsi radićevski poslanci, nakar bi bile za to okrožje razpisane nove volitve, pri katerih bi St. Radić kandidiral. Šele potem bi se izvršila preosnova vlade, v katero bi St. Radić vstopil kot parlamentarec. — Zagrebški «Večer» pa poroča, da gre predvsem za to, kako bi se St. Radiću omogočilo, da postane podpredsednik vlade. Kakor pravi ta list, prevladuje v vladnih krogih mnenje, da bi se to vprašanje moglo najenostavneje rešiti na ta način, da bi dobil St. Radić ministrstvo brez portfelja, vsi člani vlade pa bi se njemu v korist odrekli svojemu «rangu». Tako bi mogel postati Radić po «rangu» prvi za Pašićem ter izvrševati dolžnosti podpredsednika vlade. Kakor poroča «Večer», se bo o «rangu» St. Radića razpravljalo takoj po povratku Pašića v Beograd. Torej je odvisno od Pašića, v kakšen «sporazumaški rang» bo prišel St. Radić. Ali bodo vpeljali tudi posebne «seljaške» uniforme, da se bo «rang» bolje poznal, še ni znano.

Mladinska organizacija

Kamnik. Ustanovni občni zbor Edinosti, ki bi se imel vršiti 5. t. m. se je preložil na 7. t. m. ter vabimo vso napredno mladino, da se istega polnoštevilno udeleži.

Ljubljana. Tamburaška vaja se vrši danes na kar opozarjamo vse člane tega odseka.

Dramatični odsek ima istotako danes skušnjo.

Vse člane «Edinosti» Ljubljana opozarjamo, da se vrši vpisovanje za plesno šolo samo do 10. t. m. od 7. — 9. zvečer v društvenem lokalu, Narodni dom, I. nadstropje levo.

Ženitbeni goljuf

se skriva po Ljubljani!

Dekleta, vdove ogibajte se ga.

Iz Primorja

• *Smrtna kosa.* Na vrhu sv. Mihaela blizu Gorice je preminul v najlepši moški dobi učitelj Josip Cotič. Pokojnik zapušča ženo z otrokom, mater in dve sestri. Podlegel je bolezni, katero si je nakopal v svetovni vojni. V Bazovici pri Trstu so v nedeljo položili k večnemu počitku posestnika in gostilničarja Andreja Grgiča. N. p. v m.

• *Smrt v škafu vode.* V Svetem pri Komnu se je utopil dveletni otrok Jakomčeve družine v škafu vode. Mati je bila zaposlena v hiši in je pustila otroka za trenutek samega. Ko se je vrnila, ga je našla mrtvega v škafu vode.

• *Poroka.* V nedeljo se je poročil v Trstu član pevskega društva «Ilirija» g. Albin Bremec z gdčno Minko Komparovo

• *Burja na Krasu.* Te dni je razsajala na Krasu močna burja, ki je napravila posebno veliko škode na trtah. Obtrgala je še tisto malo grozdja, ki je ostalo neprizadeto od skrajno slabe letine.

• *Strašna nesreča v tržaški prosti luki.* 45letni pleskar Adolf Metelko je bil zaposlen v tržaški prosti luki. Delal je na ogrodju v tretjem nadstropju nekega skladišča stoje na deski. Ko je končal delo, je hotel priti poceni na tla ter je skočil v dvigalo, ki se je baš začelo premikati. Skok pa je bil tako nesrečen, da je prišel Metelko med dvigalo in zid. Dvigalo ga je potegnilo za seboj ter ga popolnoma zmečkalo. Izdihnil je še predno so ga prepeljali v bolnišnico.

• *Tatvina v tržaški okolici.* Neznani tatovi so okradli Ivana Pečarja, stanujočega na Vrdeli pri Trstu. Odnesli so mu za 2 tisoč lir obleke in perila.

• *Drugorodci v javnih lokalih.* Tržaško uradno glasilo «Osservatore Triestino» objavlja značilno vest, da je podprefekt v Bolcanu izdal naredbo, ki prepoveduje zaposlitev več nego pet odstotkov tujega osobja v hotelih, gostilnah in javnih lokalih Gornjega Poadižja. Povod za to odredbo je baje dalo nezadostno znanje italijanskega jezika.

• *Obsodba radi «Lepe naše domovine» v Ajdovščini.* Italijanske oblasti so pred časom zaprle štiri Ajdovce, ker so v neki domači gostilni prepevali za ajdovske razmere prikrojeno pesem «Lepa naša domovina». Goreči pevci, ki so presedeli tudi nekaj dni v zaporu, so bili sedaj obsojeni radi kalenja nočnega miru na pet dni ječe in na dvajset lir globe.

Veliki češki film

«Kristalna princesa» ali «Kaznjenčeva božična noč».

Jutri kino «Dvor»

Naši kraji in ljudje

Ustanovitev Zveze kulturnih društev v Mariboru

Maribor, 5. oktobra.

V nedeljo dopoldne je dobila tudi mariborska oblast svojo Zvezo kulturnih društev, ki bo gotovo zlasti na deželi razvila čilo delavnost, saj sta izvedla priprave za ustanovitev večinoma dva učitelja, gg. Skala in Robnik iz Maribora. Pri izvajanju obširnega programa jim bo gotovo tudi v bodoče stalo ob strani vse učiteljstvo na deželi, s čimer pa je že tudi vnaprej zasiguran uspeh.

Na predvečer ustanovitve je priredilo Dramatično društvo v Narodnem domu umetniški večer, ki pa bi bil lahko bolje obiskan. Večja mesta pač običajno kažejo manj zanimanja za podrobno kulturno delo kot naša prosvetna žarišča po deželi, kjer je vsak inteligent na delu. Program večera pa je bil skrbno izbran ter je zbor sodelujočih lepo pokazal smer skupnega dela prosvetnih pijonirjev. Predvsem smo s ponosom opazili velik napredek sokolskega orkestra pod vodstvom strokovnega učitelja gosp. Šušteršiča. Sobotna izvajanja orkestra so bila na umetniški višini. Prav tako je nudila velik umetniški užitek igra članov Narodnega gledališča pod režijo ravnatelja gosp. Bratine. Gdč. Kraljeva je ponos Maribora. Pa tudi drugi igralci so bili na višini. Petje naših pevski društev «Glasbene Matice», «Drave» in «Jadrana» je ponovno pokazalo visoko pevsko kulturo Mariborčanov. Ljubezen do naše pesmi postaja skoro prva vrlina našega obmejnega Maribora. Sodelovala je tudi pobreška «Zarja» s svojo godbo. Med navzočimi smo opazili tudi velikega župana dr. Pirkmaierja, podžupana Maribora gosp. dr. Lipolda in druge odličnike. Pri naslednjih točkah sporeda pa je prišlo še toliko zamudnikov, da je postala dvorana polagoma z galerijo vred polna.

Naslednji dan se je zbralo lepo število duševnih delavcev, ki so zastopali nad 30 kulturnih društev iz mariborske oblasti. Zborovanje je otvoril v imenu pripravljalnega odbora gosp. dr. Strmšek, ki je med drugim pozdravil šefa prosvetnega oddelka gosp. dr. Poljanca, ministra na razpoloženju gosp. dr. Kukovca, predsednika ljubljanske ZKD g. ravnatelja Juga, tajnika iste g. Prešerna ter zastopnike raznih društev itd. Tajnik pripravljalnega odbora g. Skala je podal sliko dosedanjega pripravljalnega dela in je med drugim ugotovil razveseljivo dejstvo, da je že ljubljanska ZKD imela iz mariborske oblasti organiziranih nad sto društev, medtem pa je stopilo k mariborski ZKD še 48 društev, tako da bo predstavljala nova Zveza izredno močno skupino kulturnih društev. Iz več kot 30 krajev so dospele že dosedaj pripravljalnemu odboru prošnje za predavanja. Dosedanji odbor je stopil že v stik z raznimi predavatelji in bo Zveza v kratkem poslala vsem društvom seznam razpoložljivih predavanj. Pri nadaljnem sporedu so govorili o nalogah ZKD ravnatelj g. Jug, prosvetni šef g. dr. Poljanec, minister n. r. g. dr. Kukovec, tajnik ljubljanske ZKD g. Prešeren, imenom Ljudske univerze g. prof. Favaj in drugi. Pri volitvah odbora je bil izvoljen za predsednika ZKD v Mariboru učitelj gosp. Anton Skala iz Maribora, v odbor pa gg.: prof. dr. Makso Kovačič, prof. Strmšek, učitelj Malenšek, Robnik, Dominkuš, podpolkovnik v p. Herman Vidmar, uradnik Ivan Kožar, sodnik Franc Juhart, odvetnik dr. Boštjančič, ravnatelj meščanske šole Drago Humek ter novinar Vekoslav Spindler. Po volitvah so se obravnavala še razna organizatorična vprašanja Zveze, tako glede izposojevanje postrumov, predavanj.

Jubilejni koncert „Ljubljanskega Zvona“

Sinoči se je vršil v veliki dvorani hotela «Union» v Ljubljani slavnostni koncert pevskega društva «Ljubljanski «Zvon», ki si je znal tekom svojega 20-letnega obstoja priboriti v našem mestu toliko simpatij, da je bila unionska dvorana včerai polna, kakor že dolgo ne.

Koncert sam je bil najskrbneje pripravljen in spored stopnjevito sestavljen. Prve točke so bile posvečene moškemu, druge ženskemu in končno mešanemu zboru. Moški zbor je zapel štiri Adamičeve pesmi, ki so se vse, razen ene, topot izvajale prvič, in ki so izšle pred kratkim v izdaji «Zborov». Moški zbor, ki šteje približno 40 članov, je zapel z vznosom in občutkom intonančno dosti nevarne Adamičeve pesmi, ki smo jim pred kratkim posvetili daljši članek. Pri drugi pesmi («Mara v jezero je pri tej priliki praznoval petnajsletnico svojega društvenega delovanja, ter mu v imenu svojih društev izročili nekaj vencev in šopkov. Pri ženskih zborih je sodeloval kot pianist dirigent ljubljanske opere, gosp. Niko Štritof, ki je muzikalno fino občuteno sledil dirigentovi interpretaciji. Pri zadnji, slavnostni točki, Psalmu, ki je veliko osnovana, a precej neenotno izdelana skladba in ki očituje dokaj talenta, je sodeloval poleg pianista še gosp. Heri Svetel ob harmoniju.

Koncert, ki mu je prisostvovala ogromna množica občinstva in ki je vsled primerne izbere sporeda trajal le do 10. ure, je bil nov dokaz, da ima Ljubljana v «Zvonu» mlado, krepko zborovsko institucijo, ki razpolaga s svežimi, mladimi glasovi in z vedno čilim in oduševljenim dirigentom, ki bo, kakor je z zanesljivostjo pričakovati, i v bodoče vodil svojo zvesto četo s krepko roko naprej do še lepših uspehov.

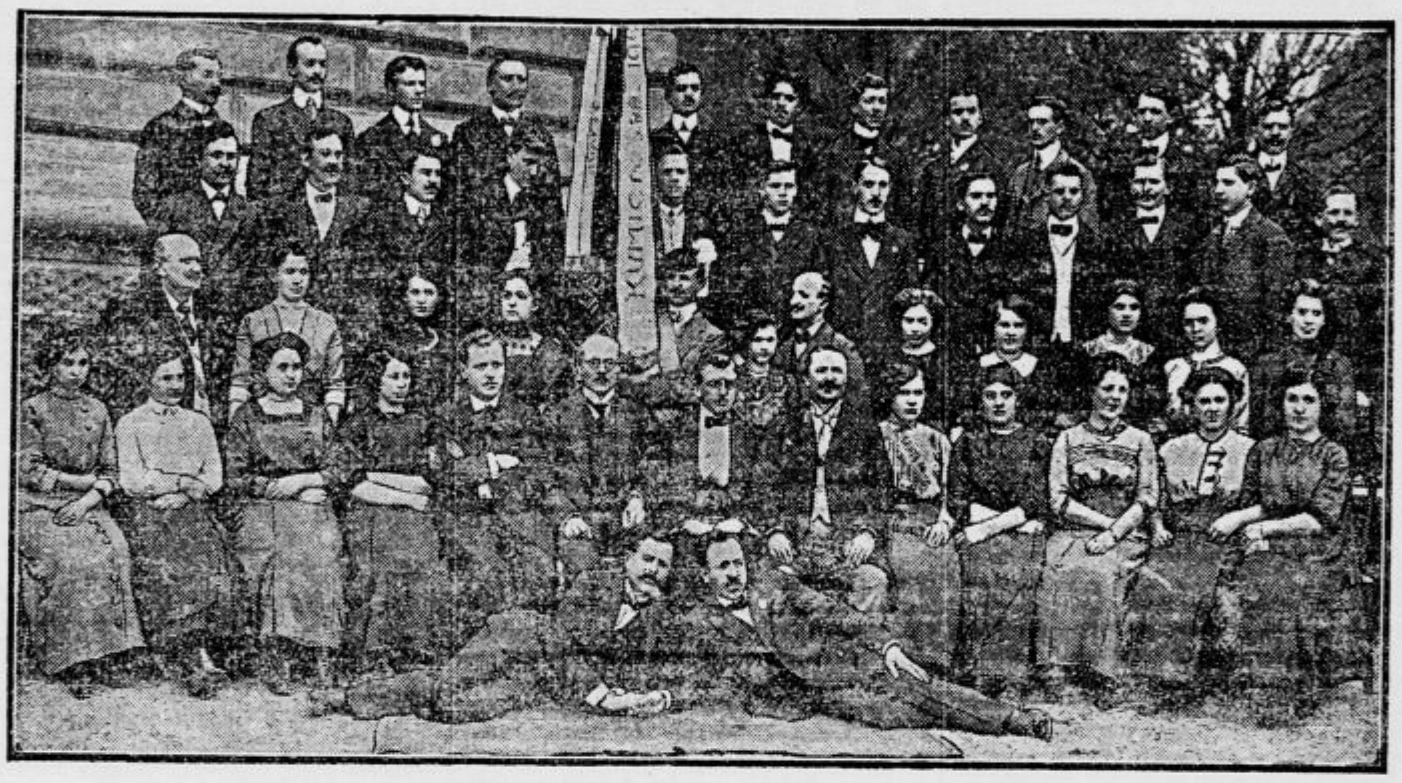

«Ljubljanski Zvon» ob ustanovitvi mešanega zbora.

ru») je zapela s presenetljivo svežim in donečim glasom daljši in dokaj visoki sopranski solo gdč. Špelica Ramškova, ki je s tem debutirala solistično na prav posrečen in razveseljiv način. Želeti bi bilo, da se čim boli posveti gojitvi svojega pomembnega glasovnega materijala, ki je blestel še kasneje v končnem psalmu.

Ženski zbor (okrog 32 članic) je zapel serijo Stanko Premrlovih pesmi na besedila mladinskega poeta Karla Široka, in sicer «Poidimo spat», «Starček roma na goro», «Jezus je majhen» in «Tri kaplje krvi». Razen tretje, ki je bila že izvajana na lanskem cerkvenem koncertu, so tudi te ljubke pesmice, ki so izšle kot poseben zvezek «Zborov», doživele ta večer svoj ognjeni krst in ga z uspehom prestale. V čisti intonaciji in vzorni interpretaciji so bile podane tako, da so vžgale mnoga srca.

Končni mešani zbori, Adamičeve «Vragova nevesta», «Barčica je zaplavala» in «Kresovale tri devoike» ter Emil Komelov «Psalm na višini» so bili vsi izvajani prvič. Po prvi teh pesmi so zastopniki nekaterih kulturnih društev in korporacij, med njimi Sokola I., Sokola II. in Ljubljanskega Sokola, Glasbene Matice v Ljubljani in Mariboru ter Saveza hrvatskih pjevačkih društava čestitali požrtvovalnemu pevovodji, ki

Intimno slavlje „Ljubljanskega Zvona“

Po sinočnem veleuspelem koncertu se je zbralo občinstvo v restavracijskih prostorih Uniona. Predsednik »Ljubl. Zvona« g. Lujo Drenovec je pozdravil prvi vrsti zastopnika hrvatskega pevskega saveza skladatelja in pevovodjo g. Matza, nadalje zastopnike iz Maribora, Kočevja in drugih krajev Slovenije in Ljubljane, pred vsem pa zastopnika zasužnjene Gorice, in Idrije, rojstnega kraja Zorka Prelovca. Pozdravlja tudi župnika Aljaža iz Dovjega in obžaluje da, tretjega slavljenca g. Emila Adamiča ni tu. Za njim je g. Smodej čestital slavljencu v imenu glasbenega društva Ljubljana, dr. Ravnihar pa v imenu Glasbene Matice. G. Silvin Pečenko, predsednik pevskega zbora Glasbene Matice naglaša v prisrčnih besedah tesne zveze in srčno prijateljstvo, ki vlada med njegovim pevskim zborom in Ljubljanskim Zvonom. Zastopnik Glasbene Matice iz Maribora govori obenem tudi v imenu Koroške, ki mu pa danes ni več zagrnje na v črni pajčolan, kakor pred petimi leti. Maribor bo petletnico plebiscita praznoval z bojno pesmijo. Član pevskega zbora Ljubljanskega Zvona prof. dr. Rus se obrača do zasužnjenih bratov onstran meja. Ljubljanski Zvon je l. 1910 prinesel iz Beograda na svoji zastavi trak z napisom: »Karagjorgje«. Naj bodo nerešeni bratje čuječni v pričakovanju, da privihra poleg drugih zastav tudi zastava Ljubljanskega Zvona z napisom »Karagjorgje« v njihove kraje. Prišli pa bodo pevci z narodno pesmijo uglašeno od našega priljubljenega Emila Adamiča. V ta namen Ljubljanski Zvon poklanja g. Adamiču štiri krasno vezane knjige Strekljevih slovenskih narodnih pesmi.

V imenu zbora se dr. Rus zahvaljuje javno Zorku Prelovcu za njegovo požrtvovalno delo pri Ljubljanskem Zvonu. G. pevovodja Premelč čestita Zvonu in obema slavljencema v imenu Zvona iz Šmartna pri Litiji. Inženjer Pavel Vrbič v imenu Zvona iz rudarskih Trbovelj. Predsednik Lujo Drenovec imenuje od dolge vrste delavcev in pevcev Ljubljanskega Zvona g. Jožeta Jamnika marljivega 20 letnega arhivarja in upravnika številnih notnih izdaj, nadalje g. Slavoza Gärtnerja, ki je osivel v svojem dolgoletnem vestnem izvrševanju gospodarskih poslov Ljubljanskega Zvona. Od pevcev pa omenja g. Lojzeta Pipa, člana opernega zbora, ki je že od l. 1897. pevec in član Ljubljanskega Zvona in njegovih predhodnikov. Častni predsednik Ljubljanskega Zvona dr. Švigelj povdarja zasluge navzočega župnika Aljaža, pridobljenih na polju turistike in slovenske pesmi, saj se je celo zemlje lačni Italijan ustavil pred njegovim stolpom na Triglavu. Župnik Aljaž pripoveduje v svojem znanem žanru doživljaje iz svojega slikovitega planinskega in pevskega življenja. Restavracijski prostori Uniona so toliko polni, da velik del gostov in gratulantov ni mogel dobiti prostora. Med govorom g. Šviglja se je pojavil ob burnem aklamiranju tretji slavljenec g. Emil Adamič.

Vrhu odličnega moralnega uspeha ima Ljubljanski Zvon zaznamovati tudi znaten gmoten uspeh. To je tem bolje, ker je od vseh naših pevskih društev on edini, ki poleg koncertnega petja vrši tudi požrtvovalno službo glasbenega založnika.

Poslanec dr. Pivko v Savinjski dolini

Narodni poslanec g. dr. Pivko je imel zadnja dva dni več lepo uspelih sestankov in zborovanj v Savinjski dolini, in sicer v soboto 3. oktobra ob 17. na Polzeli, ob 20. v Braslovčah, v nedeljo 4. oktobra zjutraj zbor krajevne organizacije SDS v Braslovčah v gostilni g. Plaskan pod predsedstvom g. Omladiča. Zborovanje je bilo prav lepo obiskano. Tudi pristašev nasprotnik strank ni manjkalo. Poslanec dr. Pivko je obširno poročal o političnem položaju ter so navzoči zelo pozorno poslušali njegova izvajanja ter izrekli popolno zaupnico vodstvu SDS. Pri debati so možje obravnavali razna gospodarska vprašanja posebno glede hmeljarstva. — Isti dan ob 15. je zboroval g. poslanec v Grižah pri Žalcu v dvorani ge. Piklove. Tu se je zbralo okoli sto poslušalcev delavcev in posestnikov iz Griž, Zabukovce in sosednjih krajev. To zborovanje je bilo eno najlepših, kar jih je bilo dosedaj v Grižah. Po zaslugi marljivega delovanja tamkajšnje krajevne organizacije je dobil ta kraj že dokaj napredno lice, k čemur so pripomogli v SDS organizirani delavci. K debati se je oglasilo okoli deset domačinov posestnikov in delavcev, ki so govorili o potrebah rudarjev in hmeljarjev domačega kraja.

ELITNI KINO Matica
Telefon 124.
Predstave ob: 4., ½6., ½8. in 9.
Prvovrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah

Pozor! Pozor!
Danes se predvaja prekrasni velefilm nemške tovarne „UFA“, ki je izdelala film „Nibelunge“
KDOR SE ZADNJI SMEJE...
s prvakom nemških igralcev slovitim **Emil Jannings-om,** ki nam je znan kot veliki traged a obenem tudi neodoljivi komik. Njegova igra je dovršena in brezkonkurenčna. Vsi strokovni listi so polni hvale o njem in enoglasno nazivijejo ta film za njegovo najboljše delo. Vsebina je posneta iz življenja, režija filma, kakor pri vseh Ufa-filmih na višku.

Kulturni pregled

Ljubljanska opera. Prva repriza opere »Mrtve oči«, ki je pri premieri dosegla tako izredno lep uspeh, se vrši danes, dne 6. oktobra in sicer za red C. Gledališke obiskovalce pa vljudno obveščamo, da je poleg abonentskih sedežev še dovelj sedežev in lož vseh vrst na razpolago pri dnevni odnosno večerni blagajni. Zasedba opere je ista kakor pri premieri.

Ljubljanska drama. Prihodnja premijera v ljubljanski drami bo v sredo, dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer. Vprizori se Fr. Langerja drama v 15 slikah «Periferija». Avtor Langer je sodoben češki dramatik in pri nas že vpeljan ter dobro znan po svoji komediji, igrani v predlanski sezoni, «Kamelj skozi uho šivanke». Naslov njegove nove drame «Periferija» pomeni okoliš praškega mesta, iz katerega so nabrani vsi junaki z glavno junakinjo vred, predmestno lahkoživko Anči, ki živi od čarov svojega lepega, mladega telesa. Njen pravi fant je krotki in zali natakarček in plesalec Franci, katerega duša je prepoštena, da bi mogla najti ravnovesja potem, ko je storil v nagli jezi ljubosumnja grdo barabijo. Tako raste in nastaja sredi pisane in vesele predmestne družbe drama, ki konča z Aničino smrtjo, a za Francija z ječo. Celo delo je sestavljeno iz 15 bujnih in mestoma drastično-karakterističnih slik, ki nas seznanjajo s premnogimi tipičnimi zastopniki predmestja. Glavno žensko vlogo, Anči, igra ga. Nablocka, glavno moško, Francija, g. Rogoz, Franci'eva prijatelja Barboro in Tonija bosta predstavljala gg. Cesar in Plut, sodnika g. Krali, gospo, katere moža je Franci ubil, ga. Wintrova, njeno služkinjo gna. Ježkova, ravnatelja bara g. Povhe. Dramo je izrežiral in izceniral g. Šest. Delomа nove inscenacije je izgotovil g. Skružny. Pri slikah v baru sodeluje primerna godba.

Prof. M. D. Gjurić v Ljubljani. Znani grafični umetnik, prof. M. D. Gjurić je dospel v Ljubljano in ostane v našem mestu toliko časa, da prouči razstavo portretnega slikarstva na Slovenskem v Jakopičevem paviljonu. Prof. Gjurić, ki je tudi uvaževan umetniški kritik, kani napisati o našem slikarstvu obširno razpravo, katero bo tiskal v Zagrebu.

Zagrebški »Kolašl« v Parizu. Zagrebško pevsko društvo »Kolo«, ki je pelo v Curihu, je nastopilo dne 1. in 4. oktobra v pariški koncertni dvorani, v prostorih razstave za mednarodno dekorativno umetnost. Koncertu je prisostvoval med drugimi poslanik beograjske vlade v Parizu g. Spalajković. Zbor je vodil kapelnik Oskar Smodek. Na programu so bili skladatelji: Manojlović Lajovic, Mokranjac, Dobronić, Adamič in Štolcer. Oba koncerta je posetilo izredno mnogo francoskega občinstva.

Příhoda v Zagrebu. Češki violinski virtuoz Vaša Příhoda je izvajal na svojem violinskem koncertu v Zagrebu Dowinkovo sonato v F-molu ter Lalovo »Symphonie Espagnole« op. 21. Drugi del produkcije je obsegal Schubertovo »Ave Marija«, Gounodov »Popolni valček«, nekaj Chopinovih skladb in Paganinijev »Ples čarovnic«.

Premijera Nušićeve drame »Tako je moralo biti« v Sarajevu. V soboto, dne 3. t. m. je bila v sarajevskem gledališču premijera, igrala se je Nušićeva drama »Tako je moralo biti«, katero je svojčas izdala »Srpska Književna Zadruga«, v štirih dejanjih in katero je sedaj pisatelj skrajšal za en akt. »Tako je moralo biti« je družabna drama ter prikazuje zakon med možem iz siromašnih krogov ter ženo iz bogate obitelji. Glasom kritike gre temu delu prvenstvo med Nušićevimi resnimi dramatskimi komadi. Režiral je g. Jevtić.

Šestdesetletnica dramatika Maksa Halbeja. Nemški dramatik Maks Halbe, ki je poleg Hauptmanna in Sudermanna dobro znan tudi v inozemstvu, je obhajal v nedeljo, dne 4. t. m. svoj šestdeseti rojstni dan. Halbe je pri nas znan po svoji drami »Mladost«, napisal pa je še več drugih del, n. pr.: Mati zemlja, Brezdomci, Tok itd.

Dunajska Volksopera zaprta. Upravni svet dunajske Volksopere je pred nekaj dnevi zaprl zavod radi težkega denarnega položaja, pred katerim je moral kapitulirati ravnatelj Gruder Gutram. Kljub temu pa se zatrjuje, da bodo merodajni krogi skušali vnovič sanirati gledališče.

Goriški slikar Jožef Tominc. Zbirka slikarjev in portretistov na razstavi portreta v Jakopičevem paviljonu je med drugim pomnožena z novim mojstrom portretistom, Jožefom Tomincem. Kakor sta se zlasti odlikovala v prvi polovici 19. stol. v Ljubljani Matevž Langus in Mihael Stroj, tako se je odlično meril na Goriškem Jožef Tominc s svojim umetnostnim delovanjem z mojstri dobe. Njegova dela so razpršena po svetu in le s težkimi gmotnimi žrtvami se je Galeriji posrečilo dobiti za razstavo iz Trsta njegove portrete. Ker za Ljubljano in Kranjsko ni delal zato so pri nas njegova dela prava zanimivost in redkost. Na veliki razstavi portretnega slikarstva Julijske Krajine leta 1923. v Benetkah so njegova dela zavzemala odlično mesto med mojstrovinami prve polovice 19. stoletja.

Danes
nepreklicno zadnji dan sijajne burke
Pat in Patachòn na rivieri
Jutri: težko pričakovani film češke produkcije: «Kristalna princesa» ali «Kaznjenčeva božična noč.»
Kino «LJUBLJANSKI DVOR».
Telefon 730
Predstave ob nedeljah ob pol 11. dop. in ob 3., ½5., 6., ½8. in 9. uri zvečer, ob delavnikih ob 4., ½6., ½8. in 9.

Veliki češki film
«Kristalna princesa» ali «Kaznjenčeva božična noč».
Jutri kino «Dvor»

Nagrobni spomenik Milošu Meži

Že peto jesen pada velo listje na zapuščeni grob pokojnega Miloša Meže, ki počiva po njegovi poslednji volji — na pokopališču Hajdina pri Ptuju.

Trhel, lesen križ s skromnim napisom še znači, kje počivajo ostanki Miloša, kojega spomin je drag vsakemu, kdor ga je natančneje poznal. Meža je imel mnogo prijateljev kot prijeten družabnik, mož narodnjak in poštenjak!

Zamislim se pet let nazaj in vidim ga pri klavirju, ko zamaknjen ubira strune, prijateljem spet zabrenka na svoje citre, kakor je to znal le Meža — naglo zopet vstane in že ima kako novo idejo, za katero je ves navdušen in hoče v momentu pridobiti zanimanje navzočih za uresničenje iste!

Vsakomur, kdor se obrne nanj za nasvet ali pomoč, rad obljubi, že beži, ne da bi se skoraj imel časa posloviti, da intervenira na merodajnem mestu, in koncem koncev ima toliko posla, ker bi rad vsakemu ustregel in izpolnil svoje obljube, da mu gre to na živce, one nesrečne živce, ki so mu končno izkopali prezgodnji grob.

Zapuščen je sedaj ta njegov grob na Hajdini, a ne vedno!

Vidim ob njegovi gomili prijatelje; solnce je ravno zatonilo, rdeče je obzorje, zadnji voz pelje kmet s polja, žanjice so končale in postavile zadnje snope ajde; oni prijatelji ob grobu intonirajo življenja večerno pesem, koje ubrani akordi se zlivajo z večernim zvonom iz hajdinske cerkve: «Vigred se povrne . . ., al' prijatlja sem nazaj — nikdar več ne bo.» Tri žanjice slone na kamenitih grobnih spomenikih v bližini groba pokojnega Miloša, žanjice z ostrimi silhuetami srpov v polmraku, one žanjice, ki takoj nato ponesó vest po Hajdini, da so prijatelji prišli počastit pokojnega Mežo in da so mu lepó zapeli . . .

Ni vedno zapuščen ta grob; danes je na njem šopek vrtnih rož, skrbno spleten, drugič je posuto navzkriž zelenje, nabrano med potjo iz Ptuja do hajdinskega pokopališča, kar znači, da se ga spominjajo prijateljice.

Namesto trhlega, lesenega križa — naročili smo pri kamnoseku Gojkovičiu kamenit nagrobni spomenik, skalo z marmornato ploščo in kratkim napisom: «Narodnemu delavcu Milošu Meži, nadkomisarju v Ptuju! (Spodaj na robu plošče: . . . A!' prijat'lja sem nazaj — nikdar več ne bo!)

Prijatelji! Prijateljice! Bilo vas je mnogo, ko je bil Miloš Meža še med nami! Pokažite, da znate ceniti spomin prijatelja! Manjka še približno polovica za nagrobni spomenik, ki je že v delu, druga polovica je že nabrana.

Prispevke blagovolite poslati pod: **«Nagrobni spomenik Meža, na Hranilno in posojilno društvo — Narodni dom — v Ptuju.»** **Dr. H.**

Atrakcija v kinu «Ideal»
od srede 7. do vštevši sobote 10. oktobra.
Velika pustolovščina z glavnim igralcem
Rudolfo Valentino
„Sveti vrag“
Rezervirajte si čas za ta film.
Danes še star spored — krasna drama vršeča se v Švici za časa zimske sezije — z očarujočimi naravnimi posnetki in lepo vsebino
«Strast»
Predstave v delavnikih: popoldne ob 3., ½5., 6., ½8. in 9. uri.
Predstave v nedeljo: ob pol 11 dopoldne, popoldne ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

Za jesensko prodajo
kolesa in šivalni stroji
cene znatno znižane pri
J. Gorec Palača Ljubljanske kreditne banke
Znižane cene! Znižane cene!
SKRAJNI JE ČAS!

je, da se prepričate, da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)
„ključ“
traja kakor štirje pari drugih. Dobivajo se v prodajalnah.

Domače vesti

* **Kraljevo priznanje narodnim borcem.** Ob priliki svojega potovanja po Dalmaciji je kralj izkazal svoje priznanje narodnemu borcu Josipu Krausu, ki je padel kot dobrovoljec, ter mu podelil zlato kolajno za hrabrost, njegovi materi pa je daroval 500 dinarjev. Nadalje je kralj odlikoval z zlato svetinjo dva sinova vdove Antice Milić-Žutić, ki sta padla kot dobrovoljca, vdovi pa je daroval 5000 Din.

* **Kraljev dar siromakom v Splitu in Šibeniku.** Veliki župan splitske oblasti je izročil županu v Splitu kraljev dar za občinske siromake in za humanitarna društva v znesku 50.000 Din, županu v Šibeniku pa 25.000 dinarjev.

* **Novi predsednik kasacijskega sodišča.** Kralj je podpisal ukaz, s katerim je dosedanji kasacijski sodnik dr. Dušan Subotić imenovan za predsednika kasacijskega sodišča v Beogradu.

* **Izpremembe v državni službi.** Dosedanji suplent Marko Bajuk je imenovan za profesorja na III. realni gimnaziji v Ljubljani, profesor realne gimnazije v Kranju Franc Stopar pa je iz 6. skupine pomaknjen v 5. skupino I. kategorije. Upokojena sta profesor in začasni vodja učiteljišča v Kastvu Jakob Jakac in Mate Čopić, profesor na istem zavodu. Premeščeni so: carinik Josip Amon iz Maribora v Beograd, carinik Anton Grečka iz Ljubljane k carinarnici v Žireh, carinik I. Polak od carinarnice v Žireh v Ljubljano in carinik Anton Pirc iz Maribora v Subotico.

* **Iz srednješolske službe.** Iz Beograda nam poročajo: Minister prosvete je iz službenih ozirov premestil suplenta na drž. realki J. Silo na gimnazijo v Ptuj, suplenta drja Canika pa na realko v Ljubljani.

* **Himen.** V pondeljek, dne 5. septembra, se je poročil v Breznem na Pohorju g. Franjo Rajh, posestnik na Bistrici, z gospo Hedviko Bauer, hotelirko v Ormožu. Bilo srečno!

* **Smrtna kosa.** V nedeljo je umrla v Ljubljani v visoki starosti 87 let gospa Ernestina Krisper, mati odvetnika dr. Valentina Krisperja in tovarnarja Metoda Krisperja v Radečah. Pokojnica je bila skrbna mati in blaga ženska, ki je uživala splošen ugled. Pogreb bo danes, ob 4. popoldne, iz hiše žalosti, Bleiweisova cesta št. 11 na pokopališče k Sv. Križu. Blag ji spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **75-letnica naše vojne akademije.** Dne 12. oktobra se v Beogradu svečano proslavi 75-letnica obstoja vojne akademije, ki je kralju in domovini dala doslej nad 4000 oficirjev, ter v višjih tečajih (ki imajo značaj visoke vojne šole) nudila nad 600 oficirjem najvišjo vojaško izobrazbo. Povodom 75 letnice izide knjiga »Spomenica 75-letnice Vojne akademije« ter se pri tej priliki iz fonda pokojnega majorja Milana Stefanoviča izroči nagrada najboljšemu slušatelju višje vojne akademije. Kralj bo na proslavi osebno izročil svojo nagrado prvemu v činu.

* **V pomorsko vojno akademijo v Gružu** pri Dubrovniku so sprejeti naslednji abiturijenti: Sergije Bajkov, Aleksander Berić, Borivoj Djordjević, Elvin Grego, Avgušin Grošelj, Vinko Hudeček, Ilija Ilić, Dušan Jakšić, Milivoj Jakovljević, Antun Jukas, Sergije Lamzaki, Mihajlo Lepetić, Vladeta Petrović, Radoslav Plavšić, Josip Seselja, Lojze Škufca, Stanislav Štiglič, Branko Šušljić, Raiko Valand, Gvidon Voh, Franc Vreš, Jože Vrtačnik, Milan Zupančič in Pavao Župan. Študij v akademiji traja tri leta. Absolventi vstopijo v vojno mornarico v činu poročnika korvete ter napredujejo po zakonu o ustrojstvu vojske in mornarice. Najvišji v miru dosegljiv čin je: vice-admiral.

* **Nov hrvatski federalistični list.** V Zagrebu je pričel izhajati tednik «Hrvatski seljački narod«, ki ga izdajata za »Hrvatski narodni federalistični klub« Radićeva disidenta posl. Mato Jagatić in Stjepan Uroić.

* **Občinski uslužbenci v Sloveniji.** Kljub pozivom v vseh časnikih se je sedaj javilo zelo malo občinskih uslužbencev v organizacijo. V vašem interesu je, da se čimprej javite vsi. 170 za stvar navdušenih tovarišev se bo vendar moglo združiti! Pošlite takoj prijave na »Zveza nameščencev avtonomnih mest Slovenije (sedaj v Mariboru, Magistrat).

* **Obrtniki in davčne rubežni.** Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je razposlala vsem zadrugam v ljubljanski oblasti okrožnico, v kateri jih poziva, da naj v čim najkrajšem času sporoče vse slučaje davčnih rubežnj, ki jih je davčna uprava v zadnjem času izvedla, in sicer: ime in priimek obrtnika, obrt, ki ga izvršuje, s koliko pomočniki dela in za kakšno svoto je bil zarubljen. Te podatke potrebuje zveza za akcijo proti krutemu, brezobzirnemu postopanju davčne oblasti. Vsi obrtniki, ki so bili v zadnjem času vsled davčnih zaostankov zarubljeni, naj vsled tega vsaj do 15. t. m. sporoče pismeno zadrugi ali pa direktno zvezi vse zgorajšnje podatke in kako se je rubežen izvedla. Opozarja pa zveza pri tem na to, da morajo biti podatki točni in do zadnje malenkosti resnični.

* **Zakup državne domene Belje?** Na merodajnih mestih v Beogradu zopet razmotrivajo vprašanje zakupa državne domene Belje, ker je državna uprava predraga in dobiček premajhen. Tozadevno sicer še ni padla nobena odločitev, ako pa pride do zakupa, se bo izvršil s pismenimi ponudbami.

* **Gradbena delavnost v Zagrebu.** V Zagrebu je bila gradbena delavnost tudi letos precej živahna. Zgrajeni sta bili 2 štirinadstropni, 8 trinadstropnih, 10 dvonadstropnih, 46 enonadstropnih in 123 pritličnih hiš. Razen tega je bilo zgrajenih 47 raznih dvorišč-nih poslopij, 20 obrtnih delavnic, 11 skladišč in 19 provizornih barak.

* **Strokovni svet za preizkušanje zdravilnih sredstev.** Minister za narodno zdravstvo, dr. Slavko Miletić, je podpisal v nedeljo določbe glede ustanovitve stalnega strokovnega sveta za preizkušanje zdravil pri ministrstvu za narodno zdravstvo. Ustanova je zamišljena kot posvetovalna korporacija za vsa vprašanja glede dopustitve in prometa z zdravili in bodo člani v stalni zvezi z lekarniškim oddelkom ministrstva. V strokovnem svetu bo 5 članov in sicer po en profesor farmacevtike, kemik, uradnik lekarniškega oddelka, zdravnik in lekarnar.

* **Kolesarska (sportna) loterija Jugoslovenske Matice.** Ponovno obveščamo vse, da je žrebanje te loterije preneseno in se vrši nepreklicno dne 20. decembra. Dobitki — dve motorni kolesi in 25 navadnih (moških in ženskih) koles — so razstavljeni v izložbi tvrdke O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ul. In si jih lahko vsakdo ogleda. Srečke so na prodaj pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji in v vseh ljubljanskih trafikah. Cena srečki Din 10.—.

* **Odličen ameriški učenjak v Beogradu.** V Beogradu se mudi newyorški vseučiliški profesor, dr. Shottweil, vodja Carnegieleve propagande za svetovni mir, in bo imel na beograjski univerzi več predavanj.

* **Za popularizir anje avijatike.** Beograjski aeroklub je imel te dni sejo, v kateri je bilo sklenjeno, da se v interesu pospeševanja strokovne literature in aeronautike razpiše natečaj za najboljše književno delo, ki naj se bavi z avijatiko. Klub je nadalje sklenil, da se še letos pošlje deset članov našega aerokluba v Češkoslovaško, ki naj, upoznavši se z aktivnostjo tamkajšnje avijatike, stopijo v stvarne stike, za katere že sedaj obstoje ugodne kombinacije.

* **Protestno zborovanje prometnih in administrativnih uradnikov III. kategorije.** Na protestnem zborovanju, ki se je vršilo dne 2 t. m. v Ljubljani, so navzoči prometniki in administrativni uradniki III. kat. z ogorčenjem protestirali proti krivičnemu in skrajno nazadnjaškemu osnutku nove službene pragmatike, s katerim so občutno prizadeti. Sprejeta je bila sledeča resolucija: 1. Prometni in administrativni uradniki III. kat., zbrani na protestnem zborovanju v Ljubljani v restavraciji Miklič dne 2. oktobra, odločno protestira'o proti nameravani ukinitvi III. kat. uradnikov ter zahtevajo, naj se jih v slučaju ukinitve III. kat. uvrsti v II. kat. z manjšo začetno plačo kot je predvidena za uradnike-maturante, in to iz sledečih razlogov: a) z zakonom iz leta 1923 jih je uprava imenovala uradnikom, b) imajo vse izpite ter vršijo isto službo pod istimi pogoji in odgovornostjo kot uradniki II. kat. 2. Zahtevajo, da se prometne uradnike z ozirom na njih naporno in odgovorno prometno službo tudi v bodoče uvrsti med eksekutivno osobje s 25 letno službeno dobo, kar jim je bilo priznano z zakonom iz l. 1923, z novo pragmatiko se jim pa nameruva zopet odvzeti.

* **Omne tulit punctum!** Zdaj so mi začele dohajati še anonimne čestitke! Vraga, naposled ne bo drugače, kot da si začnem res še kaj domišljati! Kdor zna pa zna! In anonimni pisci navadno znajo! Prav zares, jako ljubke stvari! Zlasti se odlikuje tako po duhovitosti kot po ljubeznivosti tisti moj nepoznani prijatelj, ki mi očita, da sem použil svojčas velikansko množino »klerikalnega špeha in masti«. Ampak resnici na ljubo treba konštatirati, da se ta trditev ne ujema z dejstvi. To so bili povsem drugi ljudje, ki so to delali in stavim kai, da je bil moj anonimus sam med njimi! Jaz sem v tistih časih, ki jih ima on v mislih in ko so se drugi debelili ob špehu in masti, postal v nekaj mesecih za 26 kil lažji, moj pokojni sin pa je kar do kosti shujšal. To je istina in nič drugega! Jaz sem bil in sem še vedno med onimi, ki odhajajo navadno praznih rok. Kdor more kaj drugega dokazati, naj dokaže! Iz onih časov »špeha in masti« imam jaz sam marsikai v evidenci. Ako se komu hoče, da otvori o tem debato — jaz se je z veseljem udeležim! Jaz le predobro vem, kje so bili polni piskri! Pa še v nečem se moj tihi slavitelj moti! Da me vsak človek pomiluje, v tem ima morda prav, čul nisem sam o tem še nič in je prvi, ki mi o tem pripoveduje. Tudi o tem ima morda prav, da gre pri meni »na otročjo pamet«. O tem morajo soditi kajpakda drugi, sodba o tem ne pristaja meni. Napačno pa je, ako spravlja oni »spis«, ki je njega dovedel do te sodbe, v zvezo z mojo 70letnico, **ker je bil že pred polnimi 25 leti spisan!** Morda se je pa v tej dobi v mojih možganih vendar le kaj na bolje obrnilo? — To so torej zmote! Sicer pa vsa čast! »Vi uboga para!« kakor me moj skrivni častilec nazivlje — ta naslov je tako prisrčen in nežen, da ga nikakor ne gre pozabiti! Dopisnica se končuje lakonično: »Častitam!« Zato pa jaz njenemu piscu prav od srca čestitam! Dr. Fr. Zbašnik.

* **Jesensko cvetje iz Prekmurja.** Iz Rakovcev pri Murski Soboti nam je tamkajšnja učiteljica gospodična Olga Gominčeva poslala lep šopek jabolčnih cvetov, ki jih je nabrala v tamkajšnji okolici. Kakor drugod v Sloveniji, se tudi v Prekmurju v toplih jesenskih dneh pojavlja druga pomlad.

* **Raztrgana od lokomotive.** V Zavrtnici pri Zagrebu je prišla v nedeljo dopoldne 55letna kmetica, Katica Premuš, na dosedaj nepojasnjen način pod vlak in jo je lokomotiva strahovito razmesarila. Nesrečnica je bila na obisku pri svojem sinu Filipu, ki je železniški policist.

* **Zagoneten umor našega državljana v Sofiji.** V nekem hotelu v Sofiji je bil v nedeljo zvečer umorjen naš državljan Kolenić, rodom iz Južne Srbije. Morilci so izginili brez sledu. Najbrže gre za političen umor. V naši jugoslovenski koloniji v Sofiji je umor povzročil veliko razburjenje.

* **Roparski napad v vlaku.** Da se gode po vlakih tatvine in da moraš na vsaki vožnji računati z žeparji, je že stara stvar, včasih pa se človeku pripeti lahko celo kaj hujšega. V soboto dopoldne se je iz Zidanega mosta vozil proti Ljubljani Bosanec Omar Ramić. V istem kupeju se je nahajal tudi mlad potnik. Ko je vozil vlak skozi predor pri Hrastniku, je zgrabil neznanec Ramića za vrat, ga pričel dušiti, z drugo roko pa mu poskušal odvzeti listnico, ki jo je imel v notranjem žepu suknjiča. K sreči pa se je Ramić dobro znal obvarovati. Čim je vlak prihitel iz predora, je Ramić ukrotil napadalca in ga v Ljubljani predal stražnici. Tu so spoznali v njem 22letnega bivšega pisarniškega pomočnika Ivana Balena iz Krnjevš pri Gračacu, nevarnega železniškega uzmoviča. Balen je imel pri sebi cel šop železniških kart za različne proge. Predan je bil deželnemu sodišču.

NOGAVICE v največji izberi za dame, gospode in otroke **F. & M. Rozman** Židovska ulica št. 4

„Tat v raju"

Iz Ljubljane

u— **Tombola Sokola I.** Nedeljska tombola Sokola I. je privabila na Kongresni trg do 5000 ljudi. Glavne dobitke so zadeli: Anica Podkrajšek, dijakinja, Sv. Petra cesta 12 — nevestino opremo; služkinja Nežika Vrtačnik — moško kolo; dijakinja Marija Slana — kuhinjsko posodo; mestni uslužbenec Ciril Gregorc — stensko uro; tipograf Emil Bečić — voziček z žlvili; uradnik Janez Flego — blago za obleko; dijak Ivan Gartner — otroški voziček; učenka Trgovske šole Emilija Humer — srebrno damsko uro; ključavničar Alojzij Platiša — preprogo; trgovski uslužbenec Peter Starš — usnjene hlače; Tončka Cotman — vrečo moke.

u— **«Abiturijent pred izbiro poklica in študija»** je naslov predavanja, ki se vrši pod okriljem podružnice Ferijalnega saveza na univerzi v četrtek dne 8. t. m. ob 16. uri na univerzi. Predava g. prof. Stanko Sila. Vabljeni so akademiki — predvsem novinci, pa tudi oni, ki so se že odločili, a v pripravljanju za svoj bodoči poklic omahujejo; dalje so vabljeni maturanti vseh ljubljanskih srednjih šol, pa tudi starši, ki so pri izbiri poklica abiturijentom često edini svetovalci.

u— **Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani** prosi abonente, da vplačajo 2. obrok gledališkega abonmaja najkasneje do 10. oktobra pri gledališki blagajni v dramskem poslopju in sicer od 9. do 1. in od 3. do 5. ure popoldne.

u— **Jugoslovensko društvo za proučavanje angleškega jezika v Ljubljani** naznanja da je pričelo z rednim delovanjem ter prosi vse interesente, da se radi ur ali konverzacije zglasijo pri tajnici g. F. S. Copeland. 1928

u— **Učni tečaji Trg. društva «Merkur»** se otvorijo okoli 15. oktobra. Prijave sprejema društvena pisarna (Gradišče 17, I.) od 6. do 7. ure zvečer do najkasneje 8. oktobra. — Odbor. 1931

u— **Prihodnja plesna vaja** ljubljanskih maturantov se bo vršila izjemoma v četrtek dne 8. oktobra v dvorani Narodnega doma. — Odbor.

u— **Plesni krožek «Tabor»** prične letos s svojimi rednimi plesnimi vajami v nedeljo dne 11. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Kazine. Vabljeni so člani in članice vseh sokolskih društev in po njih vpeljani gostje. Prijave sprejema br. Albin Turk, Prešernova ulica 48. — Odbor. 1933

u— **V vinotoču Viktor Sedej.** Kolodvorska ulica 26, v kleti, se od danes naprej toči pristen mošt, liter po 11 Din. 1930

u— **Maličen** večer priredi danes zvečer ob 8. uri v veliki dvorani Narodnega doma svetovno znani artist in umetnik Fregole Retta in Fatima. Ceni občinstvo se vabi, da v čim večjem številu poseti ta izredni večer ki bo nudil obilo zabave in užitka. Vstopnice se dobe zvečer pri blagajni. Za mnogobrojni obisk se priporoča Fregole Retta.

u— **Predavanje o češkem slikarju Vojtechu Hynaisu.** Jugoslovensko - češkoslovaška liga v Ljubljani priredi jutri dne 7. oktobra ob 7. uri zvečer v univerzitetni dvorani predavanje s skioptičnimi slikami o češkem slikarju Vojtechu Hynaisu. Govori dr. Mesesnel. Vstopnine ni. Umetnost ljubeče občinstvo je vabljeno, da se udeleži te prireditve, s katero proslavi Jug.-češkosl. liga spomin pred kratkim umrlega češkega mojstra.

u— **Prošnja.** Iz sobe št. 12 v hotelu Tratnik so izginili včeraj med ostalimi stvarmi tudi razni dokumenti, fotografije in pisma. Ker so za onega, ki si jih je prilastil, brez vsake vrednosti, se naproša, naj jih vrne na naslov: Vladimir Sergejev, hotel Tratnik.

u— **Neverjetno** [illegible]**mučenje živali.** V Ljubljano je dospela [illegible] pošiljka perutnine, ki je bila tako [illegible]rno odposlana, da je od 300 kokoši, rac in puranov, ki so bili natlačeni v 21 zabojih, na poti poginilo dobra polovica. O priliki iztovarjenja na ljubljanskem glavnem kolodvoru se je nabralo mnogo občinstva, ki se je glasno zgražalo nad tem brezsrčnim trpinčenjem ubogih živali, ki menda na vsej dolgi poti niso dobile niti vode. Zadeva je bila prijavljena policiji, mrtvo perutnino pa je odpeljal konjač.

u— **Policijske prijave.** Od nedelje na pondeljek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 2 tatvini, 1 poskus tatvine, 1 pretep, 1 poškodba tuje lastnine, 4 prestopki kaljenja nočnega miru, 1 prestopek pijanosti, 1 prestopek razgrajanja in 9 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretaciji sta bili izvršeni 2 in sicer: 1 radi tatvine in 1 radi pobega iz bolnice.

u— **Zopet dve kolesi ukradeni.** Trgovcu Miloju Repiču iz Domžal je nepoznan uzmovič odpeljal v soboto popoldne izpred puškarske trgovine Kaiser v Šelenburgovi ulici dobro ohranjeno, črno pleskano kolo znamke «Tribuna». Istotako je izginilo v soboto kolo znamke «Puch» naredniku Antonu Djopiču izpred poslopja ženske bolnice v Staretovi ulici.

Iz Maribora

a— **Manifestacija narodnih društev 11. oktobra v Mariboru za Koroško.** V korist Koroške bodo izdani posebni znaki po 1 dinar. Prosimo, da občinstvo pridno sega po njih. Obhoda se udeležijo vse šole. Društva se opozarjajo, naj pravočasno ukrenejo, da zberejo svoje članstvo. Zbirališča za posamezne kategorije društev se tekom tedna posebej objavijo. Vsa društva, ki imajo svoje zastave, naj pošljejo zastavonošo z enim spremljevalcem v skupino zastav, ker bodo korakali v posebnem oddelku zastav. Vsak zaveden Jugosloven se mora udeležiti manifestacije. Vsi naj nastopijo v sprevodu. V vrstah gledalcev ne sme biti zavednih Jugoslovenov.

a— **Nezgode.** Včeraj popoldne je šel nabirat s Pobrežja pri Mariboru 12-letni učenec Franc Gleich dračje v gozd. Zlezel je na drevo in pri tem padel z njega ter si zlomil hrbtenico. Ponesrečenec najbrže ne bo okreval. — V nedeljo popoldne je dobil v pretepu na Frankopanski cesti težke poškodbe 27-letni Karl Weingerl, ki so ga morali prepeljati v bolnico.

a— **Francoski družabni večer v Mariboru.** Pripravljalni odbor uglednih dam pod predsedstvom ge. gen. Maistrove priredi v sredo dne 7. oktobra ob 8. uri zvečer v Narodnem domu družabni večer s koncertom in plesom v prid fondu za spomenik hvaležnosti našega naroda napram Franciji. Pri koncertu bosta sodelovali vojaška godba in Glasbena Matica. Pokažimo z malim, skromnim prispevkom, da nismo pozabili onih, ki so nam pomagali na bojnem polju in pri zeleni mizi! Posebna vabila se ne razpošiljajo. Vstopnina 10 Din, obleka promenadna.

a— **Akademija Jugoslovenske Matice v Mariboru.** V soboto dne 10. t. m. se vrši v Narodnem domu akademija. Sodelujejo profesor dr. Kovačič z govorom o Koroški, pevska društva «Drava» in «Jadran», dramatično društvo z igro Valkun ter g. Bratina, ki priredi primerno alegorično sliko. Vstopnina v korist Koroški po 15, po 10 in po 5 Din, dijaštvo prosto. Začetek ob 8. uri. Vstopnice se bodo dobile v predprodaji pri ge. Zlati Brišnik in v trgovini Weixl.

a— **Prosta stojnica.** Danes dne 6. t. m. od 8. ure naprej se bo na prosti stojnici v uti pri mestni klavnici prodalo približno 80 kg svežega svinjskega mesa po 15 Din za 1 kg. Prodaja samo na konsumente po 1 do 2 kg.

Iz Celja

e— **Sestanek članov SDS v Celju-okolici** bo v četrtek dne 8. t. m. v gostilni Leskovšek v Gaberju.

e— **Redni sestanki članov SDS** se pričnó ob sredah v Celjskem domu odslej že ob osmih zvečer. Nato se člani posebej opozarjajo.

e— **Mestni magistrat celjski je poklonil** namesto venca na grob pokojnega dr. Serneca podružnici Udruženja vojnih invalidov v Celju znesek 250 Din, za kar se odbor omenjene podružnice najtopleje zahvaljuje.

e— **Uradni dan ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Celju.** Gremij trgovcev v Celju opozarja zainteresirane kroge, da uraruje referent ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, za Celje in okolico, danes, dne 6. oktobra in sicer v poslopju Javnega skladišča in prevozne družbe (carinarnice) od osmih do dvanajstih. Opozarjajo se osobito gospodarski krogi na to velevažno inštitucijo, kjer prejemajo razna pojasnila, tako v pogledu davkov v novem dvanajstinskem zakonu, o novem prometnem tarifu, ki je sedaj stopil v veljavo, o predstoječi trgovinski pogodbi s Češkoslovaško republiko itd.

e— **Čarovnik Fregole Retta** nastopi še ta teden v Celju. Spremlja ga njegova žena Fatima, ki je tudi umetnica. Oba zadivljata gledalce s svojimi produkcijami.

e— **Državna deška meščanska šola** je letos izgubila kar tri dobre učitelje. Na pedagoško višjo šolo sta odšla gg. Slavko Strmšek in Fortunat Turk. Prvi je sprejet v Zagrebu, drugi v Beogradu. O g. Slavku Ostercu pa smo že bili sporočili, da je dobil dopust in odšel v Prago radi svojega glasbenega študija.

Samo Din 150·— (600 kron) Vas stane

volneno blago (3 metre) za ženski plašč ali obleko
sukno (štof) (3 metre) za moško obleko
double-sukno (1¾ metra) za moški vrhnji suknjič
Došlo: francoski oelour za ženske plašče, 140 cm, čista volna, vse barve. Fini D 110·—, finejši Din 150·—, najfinejši Din 220·—.
Ostanki raznega blaga po polovični ceni.
A. POTOKAR, LJUBLJANA, poleg trga pri Zmajskem mostu. 5760-a

Ostanke
češkega in angleškega sukna za moške obleke, damske kostume in plašče po *metr* 2·50 do 3·20 dobite po neverjetno nizki ceni in sicer od Din 250 naprej v razpošiljalnici
JOSIP IVANČIČ, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 4.
(Nasproti frančiškanske cerkve)
Oglejte si izložbe! Prepričajte se!

Cevlje 00-a57
trpežne, najmodernejših oblik po **znatno znižanih cenah** dobite pri tvrdki
M. Trebar, Ljubljana, Sv. Petra c. 6.
Proti jamstvu dajem na obroke.

ROSULIN SVEČICE
zoper sramnično vnetje ter jalovost krav in telic. Škatlja z živinozdravniškim navodilom Din 30·—. Izdeluje in razpošilja **lekarna**
HOCEVAR, Vrhnika.

Ženitbeni goljuf
se skriva po Ljubljani!
Dekleta, vdove ogibajte se ga.

e— **Ravnalne cene za kruh.** Srezko poglavarstvo v Celju je po zaslišavanju obrtne zadruge pekov v Celju objavilo ravnalne cene za kruh od 5. t. m. naprej. Po teh določilih stane sedaj 1 kg črnega ali rženega kruha 4.50 Din, 1 kg belega kruha 5.50 Din in ena izpečena žemlja po 7 do 7 in pol dkg 0.50 Din. Vsa druga določila razglasa z dne 29. avgusta t. l. še veljajo naprej.

e— **Častni člani učiteljskega društva.** V soboto je zborovalo celjsko učiteljsko društvo ob mnogobrojni udeležbi. Razpravljalo se je o stanovskih zadevah, a v početku zborovanja je proslavil srezki referent g. Černej štiri upokojene tovariše gg. Slivka, Brinarja, Levstika in Petrička, ki so si tekom dolge vrste let pridobili mnogo zaslug za šolo in javnost sploh. Društvo smatra omenjeno četvorico odličnih šolnikov za častne člane.

Brezkonkurenčne cene
v zimskih ulstrih, oblekah, dežnih plaščih in vsakovrstnih oblačilih Vam nudi
Jos. Rojina, Ljubljana

Adelini Patti, znani lepotici in operni pevki
se je posrečilo ohraniti svojo mladostno svežost, lepo polt in divno milino svojega obraza do visoke starosti in sicer z umivanjem z po njenem lastnem receptu pripravljeno mlečno emulzijo, ki se jo danes izdeluje pod imenom **„Visagine Adelina Patti".** Pri nas se dobiva ta slovoči izdelek v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah steklenička za Din 39·—. Glavna zaloga za Jugoslavijo
Zagreb, Gajeva ulica 8.

Iz Trbovelj

t— *Pred spremembo v občinski upravi.* Kakor smo že poročali je gerentski sosvet pred nekaj tedni podal ostavko. Vse v tem sosvetu zastopane stranke so na ta način ostentativno povdarile, da želijo spremembe v vodsvu občinskega gerentstva ter tudi ni nejasnosti v tem oziru, da gre soglasno želja trboveljskega prebivalstva za tem, da dobi trboveljska občina gerenta domačina, ki naj bi pripravil tudi nove občinske volitve. Trboveljske stranke so istočasno pripravljene pod novim gerentom z vso vnemo sodelovati na občinski upravi. Iz nerazumljivih razlogov se je politična oblast pokazala povsem desinteresirano na teh dogodkih, kar je zlasti čudno v očigled dejstvu, da gre leto h koncu in da stoji proračun pred vrati občinske hiše. Tudi mnogo drugih nujnih vprašanj čaka rešitve, ki se na ta način v največjo škodo občine zavlačuje. Kakor čujemo, je sedaj končno politična oblast le prišla do prepričanja, da je sedanje stanje nevzdržno in je veliki župan odredil razrešitev g. gerenta Kokalja, imenovanje novega gerenta-domačina in novega gerentskega sosveta. Neobičajno visoka mesečna nagrada gerenta je bila reducirana, kar bodo davkoplačevalci gotovo z zadoščenjem pozdravili. Po splošni želji bo naslednik g. Kokalja bivši dolgoletni župan šol. ravnatelj g. Vodušek, ki je kot objektiven in vesten mož ter izvrsten poznavalec obč. gospodarstva pri vseh strankah priljubljen.

t— *Ponesrečen vlom v mesnico.* Ob priliki plačilnih dni se vedno kaj protizakonitega dogodi. Tako je bilo vlomljeno pri mesarju g. Plevčaku na Vodi, kateremu je bilo ukradenega okoli 1000 Din drobiža in ena šunka. Medtem ko je bila temu vlomilcu sreča mila, pa je spodletelo onemu, ki je nameraval vlomiti v mesnico g. Tratnika v Trbovljah. Ker je bil premalo previden, je vzbudil pozornost gospodarja in pomočnika, ki sta ga prepodila, da je moral skočiti v Trboveljšico. Pri pokopališču sta ga ujela in izročila varnostnim organom. Domneva se, da je vlomilec pri Plevčaku in pri Tratniku eden in isti.

t— *Učiteljsko zborovanje v Hrastniku.* Zborovanja učiteljstva za laški okraj se je udeležilo 75 članov. Na sporedu je bilo med drugim strokovno predavanje prof. Druzoviča o petju. Poročilo o pokrajinski skupščini v Šoštanju je podal učitelj g. Juro Klslinger iz Laškega. Obravnavale so se tekoče društvene zadeve, nakar so se zbrali zborovalci v Narodnem domu, kjer jih je pogostil kot hišni gospodar g. Hofbauer.

t— *«Revizor» v Sokolskem gledališču.* Zaradi izdelave novih kulis za Gogoljevega «Revizorja» se je predstava, določena sprva za 11. t. m., preložila na 25. t. m.

Najelegantnejše
sukn'e, raglane in površnike
izvršene po nedosežno eksaktnih dunajskih krojih je v Ljubljani dobiti po prav nizkih cenah samo pri
F. Lukič· Pred škofijo 19.

Flanelaste rjuhe, češko blago, kom. Din 55, najboljše Din 65 ter vseh vrst češkega barhanta za perilo in obleke v veliki izbiri, po zelo nizkih cenah nudi 441-a-II
F. in J. Goričan, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Norveško ribje olje (Dorsch)
in **emulzijo** garantirano pristno, medicinalno priporoča **lekarna Bahovec, Ljubljana** (pri č vljarskem mostu). 439

100% prihranek, priročnost, snažnost, to so glavne vrline, ki jih nudi
kuhanje na plinu
Proračune in pojasnila daje „Mestna plinarna". 343a VI

Iz življenja in sveta

Locarno

Včeraj se je pričela v prijaznem švicarskem zdravilišču Locarnu ob Lago Maggiore težko pričakovana varnostna konferenca, ki se je udeležujejo zastopniki Francije, Anglije, Belgije, Italije in Nemčije, kakor tudi Češkoslovaške in Poljske. O konferenci, njenem pomenu in važnosti poročamo na drugem mestu. Tu naj sledi le kratka opisna slika kraja in stvari, ki so v zvezi s konferenco.

Locarno, ki ima okoli 11.000 prebivalcev, ter sosedni občini Muralto in Minusio so srečni, da jih je izbrala diplomacija za kraj tako važnega sestanka. Merodajni činitelji so v najkrajšem času izvršili precejšnje delo, kljub temu, da je Locarno baš sedaj sredi jesenske sezone, kateri se vzlic konferenci ne more odpovedati.

Sporazumno s številnimi stalnimi gosti, ki so se za čas konference nastanili v okolici, se je Grand Hotel Palace popolnoma izpraznil za člane raznih delegacij. V hotelu so pripravili 180 sob za francosko, angleško, belgijsko, italijansko in poljsko delegacijo. Češkoslovaška delegacija je nastanjena v hotelu du Parc, nemška delegacija pa v hotelu Esplanade v občini Minusio, poldrug kilometer od Locarna. Za nemško delegacijo je določen poseben avtomobilski promet iz štirih avtomobilov.

Mestna občina je izdala 40.000 frankov za popravo cest, za izboljšanje prometa, za novo razsvetljavo itd. Dan in noč je delalo nad 150 delavcev. Prebivalci Locarna so zelo zadovoljni, kajti z velikim veseljem so ugotovili, da je tlak na trgih in cestah popolnoma nov, na kar bi morali najbrže še dolgo čakati, ako bi se vršila ta konferenca v kakem drugem kraju. Vsi javni parki in vrtovi so popolnoma prenovljeni.

Konference se vršijo v modernem sodnem poslopju, v neposredni bližini brzojavnega urada. Vse večje sobe v sodnem poslopju so na razpolago konferenci. Seje se vršijo v sodni dvorani, kjer je prostora za okoli 50 delegatov. Za časopisne poročevalce v dvorani ni mesta, sicer pa so oficijelne seje tajne. Za novinarje je določena dvorana v starem sodnem poslopju, oddaljenem dve minuti od novega.

Švicarska brzojavna uprava je poslala v Locarno za čas konference zadostno število osobja z znanjem jezikov raznih delegacij. Mednarodne linije so podaljšane od Bellinzone in Lugana do Locarna, nadalje so na novo postavljene linije v zvezi s Curihom, Bazlom in Milanom.

Spremljevalec solnca

Iz Amerike prihaja astronomska vest, ki je pač vredna, da vzbudi našo pozornost. Na observatoriju Harvardskega kolegija so prišli na podlagi dolgotrajnih raziskavanj do zaključka, da naše solnce ne tava — kakor se je dozdaj vedno mislilo — samotno in osamljeno, brez slehernega spremljevalca po neizmernem vsemirju.

W. J. Luyten, astronom s Harwardskega observatorija, je odkril, da se nahaja na nebeškem svodu zvezda, ležeča južno od Hijad, ki se imenuje «46 iz ozvezdja «Bik». Ta zvezda potuje po vsemirju — kakor pravi Luyten — natančno v isti smeri in z isto hitrostjo, kakor naše solnce. Z drugimi besedami: zvezda 47 iz ozvezdja Bik hiti z brzino 19 in pol kilometra na sekundo proti oni tajinstveni točki, ki jo astronomi imenujejo «apex», in ki se glasom poslednjih Strombergovih raziskovanj nahaja med ozvezdjima Herkules in Lira. Tja vmes torej hitimo in drvimo s hitrostjo 68 tisoč kilometrov na sekundo.

Zakaj brzimo tja? Kdove! Ali za tolažbo naj nam bo, da nismo sami. Na tem divjem begu skozi vsemir nas spremlja zvezda 46 iz ozvezdja Bik.

S prostim očesom se nam naš potni tovariš vidi kot majhna zvezda velikosti pet in pol, torej jedva vidna. Seveda, če upoštevamo njeno neizmerno razdaljo od nas, je še vedno petkrat tečja in tudi petkrat svetlejši od našega solnca. Oddaljena je namreč celih 90 svetlobnih let. Mogoče da je tudi ona obdana od gruče planetov, in ni izključeno, da se na njih izprehajajo neznatni dvonožci kakor na trabantu našega solnca, ki nosi ime «Zemlja». Če žive na njih taka bitja, potem smo lahko uverjeni, da stoje na višji stopnji kulture in znanosti kakor mi. Mogoče nas pravkar opazujejo. In to, kar vidijo v trenutku, ko to pišemo, ni isto, kar vidimo mi. Oni vidijo tisto stanje, ki je vladalo na zemlji leta 1835. In šele čez 90 let bodo videli dogodke današnjih dni na zemlji. Bodimo zato zadovoljni; zakaj če bi nas oni daljni prebivalci hoteli pozvati na račun o našem delu, ki smo ga vršili v tej dobi, nam ne bo treba odgovarjati . . .

Najnovejša afera bivšega nemškega prestolonaslednika

Par dni se vsa Nemčija bavi z velikanskalozno afero bivšega nemškega prestolonaslednika, ki je povzročila tudi interpelacijo v pruskem deželnem zboru.

Prestolonaslednik je imel v Oelsu razmerje s hčerko nekega strojevodje, zaradi česar se je spri z dekletovim očetom. Strojevodja je odšel nekega dne v prestolonaslednikov dvorec, da bi zahteval zadoščenje od zapeljivca, a iz dvorca se ni več povrnil. Prestolonaslednik je pustil razjarjenega očeta s pomočjo svojih prijateljev in zdravnikov proglasiti za umobolnega, kar je imelo za posledico, da je strojevodja izginil za zidovi neke norišnice.

Na seji pruskega parlamenta je socijalist Müller iz Vratislave spravil vso afero na dan. V svojih izvajanjih je trdil, da je zapeljano dekle bivalo noč in dan v posebni sobi dvorca, ki jo ji je dal prestolonaslednik na razpolago. Ko so starši zvedeli, kaj se ž njo godi, je strojevodja Rappich odšel v dvorec, od koder so ga potem odpravili v umobolnico. Poslanec Müller je posetil strojevodjo v umobolnici in s posredovanjem socijalističnih poslancev se je posrečilo osvoboditi strojevodjo iz umobolnice, ker je popolnoma zdrav.

Povodom te afere se govori v Berlinu da ta slučaj ni osamljen in da bi bilo potrebno bivšega prestolonaslednika internirati in mu tako onemogočiti razvratno življenje.

Novo potapljalo za velike globine

Že par dni pišejo inozemski listi o newyorškem tehniku dr. Hansu Hartmannu, ki se mu je po 20letnih poskusih posrečilo, konstruirati aparat, v katerem morejo delati potapljači do 5000 metrov pod vodo, kakor to zatrjuje izumitelj. Dr. Hartmann je član londonske Royal Soc. of Arts in ima znatna sredstva, ki si jih je pridobil s prejšnjimi iznajdbami na polju rudarstva, inženjerstva in elektroterapije. Svoje eksperimente je delal v svojem laboratoriju v New Yorku, pa tudi v delavnicah kneza monaškega na obali južne Francije in severne Afrike.

Pri Hartmannovi iznajdbi ne gre za potapljaško obleko, ampak za neke vrste potapljaški zvon. Aparat je velik, močan cilinder, ki ima posodo s kisikom, ki omogoča 36urno bivanje pod vodo in ima tudi kemični filter za vsrkavanje izdihalnega ogljikovega dioksida. Aparat je spodaj odprt. Voda ne more vanj, ker se od zgoraj po cevi pritiska v cilinder zrak. Posadka dela v doseženi globini pod odgovarjajočim zračnim pritiskom. Jekleni cilinder je dovolj močan, da vzdrži vsak pritisk vode, ki se približno za vsakih 10 metrov zviša za eno atmosfero. Pri globini 5000 metrov znaša torej vodni pritisk 500 atmosfer. Hartmannov potapljaški zvon je zato tudi napravljen iz najboljšega jekla in je dovoli podprt, da vzdrži ta strašni pritisk, proti kateremu je pritisk v parnih kotlih igrača.

Doslej so mogli vztrajati ljudje kvečjemu 80 metrov pod vodo. Že v tej globini znaša vodni pritisk osem atmosfer. Dr. Hartmann izjavlja, da je pri konstrukciji svojega aparata mislil na vse možnosti. Večna nevarnost pri potapljanju je utrganje ali zamotanje jeklene vrvi, na katero je privezan aparat. Ako bi se to zgodilo, ima potapljač pri najnovejšem izumu samo pritisniti na električni gumb. Težki zaboj z baterijami se odloči od stropa cilindra in se spusti avtomatično na spodnji konec aparata. Trije vijaki z električnim pogonom vzdrže cilinder v navpični legi. Ves aparat se takoj sam dvigne na površino vode.

Podrobnosti o tem izumu dr. Hartmanna še niso znane.

Žrtev spiritističnega krožka

Pred par dnevi se je hotel obesiti 22-letni zavarovalni uradnik G. na stanovanju svoje matere v Waltendorfu v Avstriji. Mati pa je pravočasno prišla v sobo in ga je rešila. Ta dogodek ni nič posebnega in se lahko pripeti vsak dan. Toda ozadje poskusa samomora mladega moža ni vsakdanje.

Pri Aspernu so dne 2. aprila t. l. potegnili iz Donave truplo mladega Gradčana Wallnerja. Takrat so smatrali za dokazano, da je postal mladenič žrtev spiritističnega krožka, ki je imel svoj sedež v Waltendorfu. Wallnerjev oče je zaman skušal pregovoriti sina, naj ne hodi na spiritistične seje. Na te sestanke sta prihajala tudi dva prijatelja Wallnerjeva, učitelj Tschiggerl in uradnik G., ki smo ga zgoraj omenili. Pred tremi leti se je začelo govoriti, da je duh «Nell» prorokoval trem prijateljem skorajšnjo smrt. Rekel je, da bodo umrli hitro drug za drugim.

Ko so našli mrtvega Wallnerja, sta sklenila Tschiggerl in G. še ožje prijateljstvo. Pred 14 dnevi je umrl učitelj naravne smrti za operacijo. G. je začel postajati silno razburjen, hkrati pa tudi zamišljen. Svoji materi je rekel: «Vidiš, tudi Tschiggerl je umrl. Sedaj pridem jaz na vrsto. Tretji sem jaz.» Materi je obširno pripovedoval o sejah spiritističnega krožka in o prorokovanju duha «Nella».

Zavarovalni uradnik G. se je par dni kasneje poskušal obesiti. Pustil je pismo, v katerem niti ne omenja matere. Pisal je le: «Svoje znance in sorodnike pozdravljam iz vljudnosti. Edini, ki sem ga imel, je umrl. Kmalu bomo vsi trije združeni.» K sreči je prišla mati in prerezala vrv.

Strašna poplava na Japonskem

V vrsti strahovitih poplav je tudi Japonska. Deževje zadnjih tednov je napolnilo vse struge, tako da so reke daleč naokoli poplavile vso pokrajino. Po katastrofi, ki jo je povzročila Rumena reka na Kitajskem, prihajajo vesti o enaki nesreči, ki ni smela prizanesti njeni vzhodni sosedi.

Tekom zadnjih štirih tednov je povodenj okoli Tokia že tretja. Tokrat se razlikuje od prvih dveh v tem, da je stvarna škoda ogromna. Utonilo je tudi mnogo ljudi in na desettisoče glav živine. Kakor Hoangho in Jangtsekiang na Kitajskem, tako so tudi tu reke silno narasle in izpodkopale hiše, ki so se začele podirati druga za drugo. Obupani Japonci beže na višje ležeča mesta, da jih voda ne bi zalotila. Nad 20.000 ljudi je brez strehe. Voda je izpodjedla železniške nasipe in jih več zelo poškodovala, tako da je na mnogih progah promet prekinjen. Sesedel se je tudi nasip, kar je povzročilo, da je skočil brzi vlak iz tira.

Čitala lastni umor

Da kdo čita vest o svoji smrti, se je že večkrat pripetilo. Menda se pa ne bo tako hitro zgodilo, da bo kdo pri prebiranju časopisa naletel na poročilo o svojem lastnem umoru.

Za čudni dogodek se je pripetil pred par dnevi Angležinji Carrollovi iz Blackpoola, ki je lepega dne v svoje nemalo presenečenje naletela na vest, da jo je umoril njen mož Hugh Carroll. Morilec je na policiji «priznal,» da je izvršil svoj čin, in je tudi navedel vse okolnosti, zakaj, kako in kdaj je spravil svojo ženo na oni svet.

Gospa se je takoj vsedla k mizi in pisala policiji pismo, ki ga je začela z besedami «Sporočiti vam imam, da sem še vedno živa in da se prav dobro počutim.» Carrollova je nadalje povedala, da je pobegnila z otrokom od moža, ker ni mogla več z njim živeti. «Vso storijo o mojem umoru si je ljubeznivi gospod soprog kratkomalo izmislil iz samega veselja do senzacije,» je zaključila Angležinja svoje pismo.

Policijski načelnik v Blackpoolu se je prijazno zavzel za gospo in njenega sinčka, moža pa so vtaknili v luknjo zaradi napačne izpovedi.

Smrt čudaškega asketa

Iz Allahabada poročajo: Neki indijski asket, po imnu Loarkapri se je navzel tako fanatičnih nazorov o askezi, da je sklenil umreti na neobičajen način. Pozval je dva svoja učenca ter jima ukazal, da ga morata pokopati živega. Učenca sta šla po lopate ter storila kakor jima je bilo ukazano. Ko je bila jama dovolj globoka, je asket zlezel vanjo in legel. Nato sta ga učenca pokrila z zemljo. Dve minuti nato se je slišala izpod zemlje religiozna pesem živega pokopanega, potem je postalo vse mirno. Učenca sta ravnala po učiteljevi zapovedi ter sta grob zopet odkopala, da se prepričata, če je asket že mrtev. In bil je res mrtev.

Ko je policija doznala za ta slučaj, je ukazala zapreti oba učenca. Po zakonu sta namreč bila obdolžena umora. Toda pri razpravi se je pokazalo, da ju ni mogoče obsoditi, ker sta postopala samo po ukazu svojega učitelja. Čin sta izvršila v nastropju verskega fanatizma ter sta ga utemeljevala s tem, da se je njun učitelj s tem, da se je dal živ pokopati, odzval božjemu ukazu in da sta se ona dva morala istotako držati njegove zapovedi.

Hitro mine čas . . .

samo štiri dni se še prodaja razna oblačila z 20% popustom.

Drago Schwab - Ljubljana

„Tat v raju“

× *Prvi saksonski kralji — potomci Adama in Eve.* Že dobrih 250 let se nahaja v posesti Geraldovega kolegija v Londonu čuder dokument iz 16. stoletja, ki navaja rodovnik prvih saksonskih kraljev do Adama in Eve. K njihovim pradedom spadata tudi — Aleksander Veliki in babilonski kralj Nebukadnezar. Pri naštevanju rodovnika od deda do deda nazaj se je pisec dokumenta seveda moral enkrat ustaviti. To se je zgodilo tam, kjer se je sploh človeštvo začelo, namreč pri Adamu in Evi. Na vse zadnje ima moč prav. Z isto pravico tudi mi lahko trdimo, da izviramo v direktni liniji od prvih ljudi na svetu. Listini je pridejanih nekaj lepo izvedenih risb, med njimi prvi greh, zidanje babilonskega stolpa in Noetova barka. Šele sedaj nam je jasno, kako in zakaj je umrl Adam. Ta zanimivi dokument nam namreč pove, da je umrl prvi človek na svetu za revmatizem in da so ga pokopali v Hebronu v Palestini.

× *Podganja škoda na Angleškem.* Po oficijelni statistiki znaša škoda, ki jo povzročajo v Veliki Britaniji podgane, okroglo 70 milijonov funtov ali skoraj 19 milijard dinarjev na leto. To je dvakrat toliko, kolikor plačuje Anglija Ameriki na račun amortizacije svojih vojnih dolgov. Zato se ne smemo čuditi, da potrošijo angleška oblastva mnogo milijonov na leto v boju zoper to golazen, ki zna biti tudi silno nevarna, ker prenaša kugo.

× *Maščevanje muzejskega sluge.* V napoljskem muzeju se je te dni na originalen način maščeval sluga, ker mu niso zvišali plače, kakor je zahteval. Mož je šel in razbil dragoceno starinsko posodo. Policija je takoj prijela nenavadnega maščevalca.

× *Nove izkopanine v Italiji.* Nedavno so našli pri izkopavanju na lagunah pri Comachio, kjer je bila baje cvetoča grška naselbina Spina, številne grške vaze, zlate uhane, srebrne zaponke in večje število predmetov iz alabastra, voska itd. Pri prezidavi kapucinskega samostana v Finalborgu, malem mestu v genoveški pokrajini, pa so našli med ostanki stare cerkve iz l. 66 p. Kr. čudovito lepe freske.

Sokolstvo

Petindvajsetletnica celjskega Sokola

Letos je preteklo 35 let, odkar je bilo v Celju ustanovljeno Sokolsko društvo, in sicer je bil dne 31. julija 1890. prvi občni zbor, za katerega so preskrbeli pravila in njih odobrenje od vlade navdušeni narodni delavci dr. Dečko, dr. Dominkuš in dr. Drag. Treo. Na tem občnem zboru je bil za starosto izvoljen br. dr. Vrečko, za podstarosto br. dr. Dečko, za tajnika br. dr. Treo in za blagajnika br. Georg. Ustanovitev društva je našla živahen odmev v vseh krogih južnega Štajerskega in društvo je moralo dobilo lepo število članstva tu izvršujočega.

In kdo izmed nas se ne spominja več hudih narodnih bojev na vročih celjskih tleh, pri katerih je sokolsko članstvo imelo najvažnejšo vlogo. Skozi vsa leta do izbruha svetovne vojne in do ustanovitve naše države je imelo Sokolsko društvo v Celju poleg telesne vzgoje članstva zaslužno nalogo učvrstiti narodno zavednost v Celju in v okolici. To važno nalogo je društvo srečno in gotovo, zakaj v Celju je narodna vzgoja dobro vršilo in niti danes z njo še ni še dandanes važna in potrebna. Celjski Sokoli lahko s ponosom zrejo v preteklost in na 35 letno delo, zakaj uspehi njihovega vztrajnega delovanja na narodnem polju so vidni. Celje je danes slovensko mesto in ni je več moči, ki ga bi mogla iztrgati iz slovenskih rok. Dolg in hud je bil boj, ponosne stavbe v Celju pričajo o veliki premoči nemštva, toda izvojevan je in celjska narodna društva — na čelu jim Sokol — vživajo zadoščenje.

Preteklo nedeljo je celjsko Sokolsko društvo na tihem in skromno praznovalo svoj 35 letni jubilej. Brez hrupnih zabav, z delom in z lepo uspelo javno telovadbo je pokazalo, kako vrši svojo nalogo. Priznanje zasluži to društvo, visoko priznanje in pohvalo, zakaj njihov javni nastop je uspel tako, kakor ga more prirediti le društvo, ki je neumorno delavno, ki vrši svoje dolžnosti skozi vse leto. Na prostornem letnem telovadišču, ki se nahaja tik sokolske telovadnice — to je istočasno šolska telovadnica in šolsko telovadišče, oboje namenjeno za nemški Turnverein — se je vršila popoldne ob treh javna telovadba, ki je bila ob krasnem jesenskem solncu izvrstno obiskana. Celjani so pokazali, kako znajo ceniti svoje Sokolsko društvo, zato so prišli skoro polnoštevilno, da pokažejo s tem svoje simpatije. Ni jim bilo žal, zakaj poset je bil dobro poplačan z vzorno telovadbo in navdušenjem, ki ga je pokazala sokolska mladina ob tej priliki.

Na sporedu je bilo deset telovadnih točk in vse so bile dobre in tudi številčno so bili vsi oddelki nastopajočih primerni, če tudi ni nastopilo vse, kar vežba v sokolski telovadnici. Člani (33) so izvedli tretjo in četrto vajo lanskih medzletnih prostih vaj. Tretja je bila boljša nego četrta, ki je trpela nekoliko na skladnosti. Moški naraščaj je izvajal telovadno kompozicijo na godbo »U boj«! moška in ženska deca, bilo jih je okoli 60, je delala skupne vaje z zastavicami in s ploščami, lepa sestava, ki je bila tudi dobro izvajana. Pri orodni telovadbi je nastopila po ena vrsta članov na drogu, konju in bradlji in ena vrsta moškega naraščaja s skokom ob palici. Pokazali so dokaj lepe in težke sestave na vseh orodjih, naraščaj pa prav dobre in primeroma dosti visoke skoke. Na bradlji je nastopila še posebej vzorna vrsta članov. Društvo ima izborne telovadce, ki so izvajali vrhunske vaje vzorno in dovršeno, med njimi je bil tudi mednarodni borec br. Poljšak ki je predelal vajo, določeno za prihodnjeletno mednarodno tekmo v Lyonu.

Moški in ženski naraščaj sta skupno nastopila v dveh karejih s Borasovimi vajami, ki med telovadnimi gibi vsebujejo tudi razna kola. Kombinacija je dobra, le za moški naraščaj premalo telovadska, sicer pa nekaj pristno jugoslovenskega, izvedba je bila brezhibna. Moški naraščaj je nastopil še s posebnimi prostimi vajami, ki so bile dobre izvzemši nepravilnih predklonv. Tudi ženski naraščaj je izvajal svoje lastne proste vaje. Težka sestava, ki je bila, vzorno izvajana, le godba je bila nekaj prehitra, zato vaje niso prišle do pravilnega izraza, niso imele pravega efekta. Članic je nastopilo 36 s prostimi vajami za prihodnji vsesokolski zlet v Pragi. Izvajale so prvo, drugo in četrto vajo, toda tako, da zaslužijo odkritosrčno pohvalo, zakaj v tem kratkem času, odkar so vaje objavljene, se jih niso mogle navaditi bolje. Občudovali smo skladnost gibov, njih točno in pravilno izvedbo, kritje in sploh lep nastop. Vidi se, da je vodstvo ženske telovadbe — članic, naraščaja in dece v najboljših rokah. Kot zadnjo točko so izvajali člani dr. Murnikov »Naprej«. Tudi ta točka je bila lepa in je tvorila dober zaključek vsega nastopa. Po končani telovadbi je zaplesalo vse, kar je nastopalo, kolo. Bila je vesela in živa slika, ki je napravila na gledalce najboljši utis.

S tem je bila proslava 35 letnega delovanja zaključena brez običajnih veselic in hrupnih zabav. Dopoldne je bil pred kolodvorom promenadni koncert godbe »Sloga« iz Ljubljane pod vodstvom kapelnika g. Bučarja. Ista godba je igrala tudi pri javni telovadbi in je tudi dobro izvršila svojo nalogo.

Finančno stanje JSS.

Na zadnji odborovi seji JSS, dne 8. septembra t. l. v Zagrebu, je bilo sklenjeno, da razpošlje JSS vsem sokolskim društvom in župam točen obračun saveznega finančnega stanja, kakršno je bilo podano na tej odborovi seji. Ta sklep je imel namen, opozoriti vsa društva in župe na zastanke, ki jih dolgujejo savezu, ki je zaradi tega vedno v finančni stiski in je njegovo uspešno delovanje s tem jako ovirano.

Društva in župe so pred kratkim prejela tiskani obračun o vsem finančnem poslovanju saveza. V tej savezni okrožnici, ki je podpisana od starešinstva JSS, se nahaja ob sklepu zaključek odborove seje, ki pravi da so društveni staroste dolžni obvestiti vse društvene odbore o tem finančnem položaju. Društveni in župni funkcijonarji pa so dolžni, da v gotovem roku ukrenejo vse potrebno, da se zaostanki vplačajo in s tem savezne finance urede. Ako tudi ta zadnji opomin ne najde povoljnega odziva, bo moralo starešinstvo saveza izvajati skrajne konsekvence. To je precej huda grožnja, ki kaže, da se mnoga sokolska društva ne zavedajo svojih dolžnosti in da so jim sklepi odborovih sej ali glavnih skupščin premalo resni, ker jih ne vpoštevajo in se jih ne drže.

Okrožnica nudi zares jasno sliko o finančnem stanju saveza, ki je vse prej nego ugodno in to po krivdi posameznih v savezu včlanjenih edinic. Tako dolgujejo društva na porezu, ki znaša letno 5 Din za člana kar res ni mnogo, preko 203.000 Din, na prispevkih v fond za nezgode — po 1 Din od člana — pa nad 45.000 Din. Zaradi tega ima savez nepokritih računov v iznosu nad 147.000 dinarjev, med tem ko bi imel lahko, ako bi vsa društva izpolnila svoje dolžnosti blizu 30.000 Din prebitka. Pri današnjem splošnem pomanjkanju gotovine to res mnogo pomeni. Da je pri tem gotovo v veliki meri vzrok malomarnost društvenih funkcijonarjev, je jasno, saj plačilo 6 Din letno za članstvo pač ni nikaka žrtev. Do konca tekočega leta se vse to še lahko popravi, treba samo dobre volje. Odbor JSS je sklenil, da mora biti do 1. novembra tek. leta ves zastanek na porezu poravnan in društveni staroste so za izvršitev tega sklepa moralno obvezni.

Slično je tudi z obveznim 20 dinarskim prispevkom za sanacijo zleta, ki mora biti vplačana do 15. oktobra tega leta. Ako bi društva tudi v tem pogledu storila svojo dolžnost bi bil zlet danes skoraj popolnoma saniran, ker ima savez dobiti na teh prispevkih še blizu 750.000 Din.

Iz tega sledi, da bi vse težkoče, ki so nastale pri vodstvu, ne bile potrebne in da so lahko premostljive, ako vsak Sokol tudi v tem pogledu izvrši svojo dolžnost. Res je, da ima članstvo tudi za društva in župe svoje obveznosti, ki jih mora kriti, toda zavest, da nobena organizacija brez denarnih žrtev članstva ne more eksistirati, mora vzbuditi tudi to požrtvovalnost med sokolskim članstvom.

VIII. vsesokolski zlet v Pragi leta 1926.

Stanovanjski odsek v Pragi je priredil posebna stanovanja za 100.000 oseb. Vse potrebščine pa morajo udeležniki prinesti s seboj, posebno odeje in rjuhe.

Na telovadišču so se že pričela prva tesarska dela. Od Prage do telovadišča na Strachovich Lomych se bo napravila nova cestna električna železnica, ki bo vozila vsako minuto in bo mogla v dveh urah prepeljati nad 36.000 oseb.

Tehnični odsek ČOS. je definitivno uredil tekst prostih vaj za članice in v prihodnjih dneh se bodo pričele razpošiljati tudi slike zletnih prostih vaj za članice.

Slavnostni odbor za VIII. vsesokolski zlet je definitivno določil, da se veliki zletni dnevi preložijo na prve dni julija t. j. od 4. do 6.

Ljubljanski Sokol naznanja, da je svoje na 10. t. m. določeno predavanje o Koroški preložil na torek dne 13. oktobra, in sicer iz razloga, ker priredi 10. t. m. Jugoslovenska Matica v veliki dvorani Uniona manifestačno akademijo. Članstvo se pozivlja, da se udeleži predavanja, kakor tudi manifestačne akademije v največjem številu. Zdravo!

V zvezi bolgarskih Junakov, sta se pojavili v zadnjem času dve močni struji: germanofilska in slovanofilska, oziroma sokolska. V tekočem mesecu se vrši glavna skupščina bolgarskih Junakov, na kateri se ima končno rešiti nastali spor v Zvezi. Zdi se, da bo zmagala slovanofilska, oziroma sokolska ideja. Ako zmaga na skupščini ta struja, se bo potem spremenil tudi telovadni sestav, kroj članov, članic in naraščaja ter se bo sploh Zveza reorganizirala v sokolskem, oziroma Tyrševem duhu. Vse slovansko Sokolstvo želi, da bi se tudi Bolgari oprijeli Tyrševe sokolske ideje in čimpreje vstopili v novo osnovano Zvezo slovanskega Sokolstva.

Gospodarstvo

Sadna in vrtnarska razstava na Grmu

V soboto in nedeljo 3. in 4. t. m. je nudila kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu zopet nekaj prijetno zanimivega, kar je privabilo mnogo posetnikov v njene šolske prostore.

Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Novem mestu je priredila namreč sadno in vrtnarsko razstavo z namenom, da vzbudi v občinstvu večje zanimanje za sadjarstvo in cvetličarstvo, v prvi vrsti pa za hitro in dobro vnovčenje izbranega sadja, katerega je letos po vsem Dolenjskem v obilici.

Kolikor smo imeli priliko opazovati to priredbo oba dni, se je namera zadovoljivo posrečila, ker že prvi dan se je nekaj razprodalo, a drugi dan vse razstavljeno sadje zlasti ono v zabojih. Razen tega se je izvršilo še mnogo nadaljnih naročil na lepo izbrano sadje, ki se bo naročnikom naknadno po dogovoru razposlalo. Tako se ne bo vsaj v tem okolišu lepo sadje na tak način zavrglo, kakor se je v drugih okrajih, kjer se prav nobena korporacija ni pobrigala za najenostavnejšo medsebojno sadno organizacijo, zaradi česar so kmetovalci oddajali polne vagone odbranega in neodbranega sadja za slepo ceno inozemskim špekulantom, ki so odnosno ki bodo delali v tujini (v Nemčiji, Avstriji, Italiji, Švici itd) mastne dobičke s tem sadjem na rovaš domače neprevdarnosti.

Na Grmu razstavljeno sadje je bilo ve činoma trgovinskega tipa sicer izbrano, toda ne samo prvovrstno tako zvano kabinetno sadje, kar je ravno pravilno, kajti s pridobivanjem prvovrstnega in brezhibnega sadja se naš kmetovalec — sadjar ne more baviti, ker se mu to nikakor ne izplača. Tako izredno lepo kabinetno sadje so razstavili le Kartuzijanci iz Pleterjev in par drugih graščin, namreč Tolsti vrh pri Št. Jerneju in Klevevž pri Šmarjeti.

Poleg sadja, cvetlic in vrtnarskih pridelkov so posetnike vidno zanimali tudi razstavljeni predmeti za vkuhavanje sadja tvrdke »Weck«, sredstva za uničevanje sadnih škodljivcev, sadno orod je in avtomatični strelni preparati tvrdke »Chemotechne« iz Ljubljane.

Razstavo je otvoril v soboto dopoldne predsednik podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva ravnatelj grmske šole g. B. Skalicky ob navzočnosti oblastev ter raznih korporacij in številnih veščakov ter sadjarjev.

Popoldne se je vršil na šoli poseben sestanek sadjarskih veščakov in sadjarjev novomeške okolice, na katerem se je razmotrivalo glavno vprašanje o boljši organizaciji sadne trgovine. Predsednik sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo g. V. Rohrmann je kot sklicatelj tega sestanka obrazložil vse hibe današnje slabe sadne trgovine in vporabe sadja sploh. Po živahni debati in vsestranskemu razmotrivanju s strani navzočih veščakov so se sklenili važ ni zadevni ukrepi, s katerimi se pooblašča glavni odbor, da jih še prouči in po potrebi izvede. Med drugim se je povdarjalo, da obstoji možnost, da se bodo letos tudi sadni mošt, kojega so na Dolenjskem mnogo napravili, primerno v denar spravil, zlasti na Gorenjsko, kjer ga letos ni.

Kar se nadaljne prodaje sadja tiče, naj se kupci in drugi interesenti obrnejo na kmetijsko šolo na Grmu, kjer dobe naslove raznih prodajalcev izbranega sadja z označbo cen in količine.

S to razstavo je imelo šolsko vodstvo s svojim strokovnim osobjem mnogo posla, zato jim morajo biti za njihov brezplačni trud razstavljalci hvaležni, sami pa zadovoljni s popolnoma posrečeno prireditvijo. **Fr. Gč.**

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (5. t. m.) Turščica: baška, 4 vagoni 175. Moka: baza «0s», baška, 1 vagon 390; «2», 1 vagon 340; «6», 1 vagon 255. Tendenca nespremenjena.

= **Naš izvoz v avgustu t. l.** Po podatkih Generalne direkcije carin se je v mesecu avgustu t. l. izvozilo iz naše kraljevine 371.180 ton blaga v vrednosti 765 milijonov dinarjev (70.5 milijona dinarjev v zlatu). V avgustu lanskega leta je znašal izvoz 389.674 ton v vrednosti 854.7 milijona dinarjev (55.9 milijona dinarjev v zlatu). Najglavnejši izvozni predmeti v letošnjem avgustu so bili: turščica, stavbni les, jajca, pšenica, sveže meso in drugo. Skupno je v prvih osmih mesecih t. l. znašal izvoz 2,808.011 ton blaga v vrednosti 5838.5 milijona dinarjev (501.5 milijona dinarjev v zlatu). V istem času lanskega leta je znašal izvoz 2,310.553 ton v vrednosti 5716.9 milijona dinarjev v zlatu).

= **Za sklicanje tarifnega odbora.** Iz Zagreba poročajo: Povodom mnogih pritožb s strani gospodarskih krogov proti novi železniški tarifi je tukajšnja Zbornica za trgovino, obrt in industrijo poslala na prometnega ministra predstavko, v kateri zahteva čimprejšnje sklicanje tarifnega odbora. Obenem je zaprosila ministra za trgovino in industrijo, naj se za to zelo važno zadevo zavzame.

= **Zmanjšana produkcija jajc.** Dasi je bilo prošli teden vreme toplejše, je vendar produkcija jajc v državi nekoliko popustila. Zato so bili tudi dovozi na tržišča slabi in so cene čvrste. Na inozemskih tržiščih je tendenca mlačna. Švica malo kupuje. Nemčija se je v zadnjem času pokrivala z blagom iz Rusije in Poljske. Mnogo jajc je izvažala zadnje tedne Bolgarska. Posebno pa je hitela v prošlem mesecu z izvažanjem Rumunija, kjer je s 1. t. m. zabranjen izvoz jajc. Nakupne cene v naši državi se gibljejo med 1.30—1.50 Din za komad. Na drobno se v naši državi prodajajo jajca povprečno po 1.50—2 Din in mestoma še po višji ceni za komad.

= **Dohodki glavnih carinarnic** so znašali v drugi dekadi septembra t. l. 68.842.812 Din. Največ dohodkov je zabeležila carinarnica Beograd-Sava, in sicer 14,024.042 Din; potem sledé: Zagreb-južni kolodvor 11,523.831, Beograd - železniška postaja 7,457.317, Ljubljana 5,782.298, Maribor 3 mil. 730.081, Novi Sad 3,310.877, Subotica 2 mil. 590.081 Din in ostale carinarnice. Skupni dohodki od 1. aprila t. l. do 20. septembra t. l. so znašali 972,517.929 Din napram 788,847.679 Din v enakem času prošlega leta.

= **Kriza našega žitnega izvoza.** Kakor je znano, je imela letos Evropa tako dobro žetev, da ji ne bo treba uvažati žita iz amerike. Zlasti Rusija je pridelala velike količine žita, s katerimi sedaj preplavlja svetovni trg. To je povzročilo znaten padec cen v Ameriki in drugod. S tem pa je postalo naše žito na zunanjih trgih predrago, k čemur je pripomoglo še dejstvo, da nova železniška tarifa, ki je stopila v veljavo 1. t. m., ni prinesla obljubljenih olajšav, nego je še tovornino mestoma povečala. Izvoz žita iz Jugoslavije je zaradi tega neznaten. Spričo takih prilik je prav verjetno, da bodo cene žitu pri nas znatnejše popustile.

= **Znižanje cen sladkorja v Beogradu.** Kakor javljajo iz Beograda, so se tamkaj cene sladkorju zaradi znižanja železniške tarife in močne inozemske konkurence znižale za 0.60 Din pri kg. Sedaj notira: kristalni sladkor 12, v kockah 13.50 in sirovi 11 Din.

= **Za hitrejše izvrševanje poslov na železnicah.** Generalna direkcija železnic je izdala odredbo, v kateri zahteva, da se nakladanje in izkladanje vagonov, odpošiljanje blaga in vračanje vagonov v bodoče izvršuje čim hitreje. S tem naj bi se pospeševal izvoz. Odredbo so prejele vse postaje.

= **Dobave.** Dir. drž. železnic v Ljubljani sprejema do 13. t. m. ponudbe za dobavo železne in pocinkane pločevine, za dobavo 4000 kg firneža, za dobavo martinovega jekla, za dobavo ročajev in držajev za orodje; dne 16. t. m. ponudbe za dobavo drobno zrnatega železa, za dobavo 20 komadov «Griffin» koles, za dobavo raznega usnja, za dobavo 8000 komadov gumbov «Heftknöpfe», do 20. t. m. ponudbe za dobavo inventarnih predmetov. Predmetni pogoji so na vpogled pri Ekonomskem odelenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 17. t. m. pri komandi vojnega okruga v Celju glede dobave 70.000 kg sena; 19. t. m. pri komandi vojnega okruga v Mariboru glede dobave 120.000 kg sena in 60.000 kg slame; 20. t. m. pri komandi mesta v Slovenski Bistrici glede dobave 100.000 kg sena; 21. t. m. pri intendanturi komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 150.000 kg sena in 60.000 kg slame; 29. oktobra pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 100 ton plinskega koksa, glede dobave 100 ton lesnega oglja ter glede dobave raznih lakov; 29. t. m. pri odelenju za mornarico v Zemunu glede dobave vodovodnega in instalacijskega materijala; 29. t. m. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave mrežic za plinsko razsvetljavo in električnih žarnic ter glede dobave indigo - papirja, telegrafskih trakov in barv. — Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

= **Prodaja izdelanega lesa.** Direkcija šum v Ljubljani razpisuje ponovno prodajo izdelanega lesa za tehnično uporabo, drv in lubja loko gozd v gozdnih kompleksih šumskih uprav Bled, Bohinjska Bistrica in Kranjska gora v približni množini 24.722 plm³ smrekovega porabnega lesa, 345 plm³ smrekovih drv in 1069 plm³ smrekovega lubja. Ponudbe, pisane na tiskovini, ki se dobi pri direkciji šum v Ljubljani, je vložiti do 13. t. m. pri isti direkciji. Predmetna pojasnila daje direkcija šum in šumske uprave na Bledu, v Bohinjski Bistrici in Kranjski gori.

Borze

5. oktobra.

LJUBLJANA. (Prve številke popraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčiski zaključki.) **Vrednote:** investicijsko posojilo 81—85, Vojna škoda 362—367, zastavni listi Kranjske dež. banke 20—25, kom. zadolžnice Kranjske dež. banke 20—25, Celjska posojilnica 0—205, Ljubljanska kreditna 223—240, Merkantilna 100—105, Praštediona 1000—1010, Kreditni zavod 175—185, Strojne tovarne 125—126 (125), Trbovlje 362—368, Vevče 120—121 (120), Nihag 36—38, Stavbna družba 165—180, »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka 115—150. **Blago: les:** late: 25/50, monte, fco meja 0—550; breza, od 10—30 cm, fco meja 0—400; hrastova d:va, suha, fco naklad, post., 5 vagonov 17.50—17.50 (17.50); **poljski pridelki:** pšenica domača, fco Ljubljana 255—0; turščica stara, par. sremska post., 1 vagon 182.50—185 (182.50), nova, sušena, par. sremska post. 162.50—0, nova sušena, par. bosanska post. 0—170, nova, nov., par. slavonska post. 0—170, v storžih, par. slavonske postaje, 1 vagon 70—70 (70); oves slavonski, par. Ljubljana, 1 vagon 190—190 (190); fižol: ribničan, fco Ljubljana, 325—0, prepeličar, fco Ljubljana 350—0, mandolon, fco Ljubljana 300—0, rjavi, b/n, par. slav. post., 0—220.

ZAGREB. Na tržišču bančnih papirjev je bil promet v glavnih vodilnih papirjih precej velik. Industrijski papirji so bili popolnoma zanemarjeni. Promet v Vojni škodi je bil zelo majhen; njen tečaj je napram petku oslabel na 360 in proti koncu dalje na 358. Za november je bila zaključena po 370, a za december se je ponujalo blago po 376. — **Dinar** je bil v Curihu na višini sobote. Zato tudi v Zagrebu ni bilo v devizah večjih sprememb. Samo deviza na Italijo je dalje popustila, ker je mednarodno slaba. Neznatno čvrstočo pokazujejo Newyork, Praga in Švica. Narodna banka je tudi danes podvzemala intervencijo na vsej črti. Popraševanje je bilo precej močno. Skupni promet je dosegel okrog 12 milijonov dinarjev. Notirale so devize: Amsterdam 2260—2280, Dunaj 791.9—80-.9, Berlin 1340—1350, Budimpešta 0.0789—0.0799, Italija izplačilo 225.95—228.35, London izplačilo 272.62 in pol — 274.62 in pol, ček 272.6—274.6, Newyork ček 56.13—56.73, Pariz 262—264, Praga 166.5—168.5, ček 166.4—168.4, Švica 1086.5—1094.5, ček 1086—1094; **valute:** dolar 55.4—56, avstrijski šilingi 795—805, švicarski franki 1081—1089, lire 225.4—228.2; **efekti:** bančni: Eskomtna 134—134.5, Hipo 74.5—75, Jugo 112—113, Ljubljanska kreditna 220—0, Obrtna 97—98.5, Praštediona 1005—1010; Slavenska 48—50, Narodna 0—4500; industrijski: Eksploatacija 51—53, Dubrovačka, zakl'uček 685, Šečerana 510—520, Slavonija 54—55, Trbovlje 0—360, Union 440—450, Vevče 120—0; državni: investicijsko posojilo 80, agrarne 50, Vojna škoda, promptna 358—360, za oktober 361—365, za november 370—371.

BEOGRAD. Amsterdam 2268—2272, Dunaj 796.5—797.5, Berlin 1345—1346, Budimpešta 0.079—0.0793, Bukarešta 26.25—27, Italija 226.25—227, London 273.5—273.55, Newyork 56.35—56.42 in pol, Pariz 259—260.5, Praga 167.25—167.5, Švica 1089—1089.75.

CURIH. Beograd 9,1850, Berlin 1,2340, Newyork 518.30, London 25,10, Pariz 23,90, Milan 20,80, Praga 15.36, Budimpešta 0,007260, Bukarešta 2,45, Varšava 87, Dunaj 73.15, Sofija 3.79.

TRST: efekti: obligacije Julijske Krajine 67,50, Živnostenská 375, Assicurazione Generali 6150, Riunione Adriatica A 3050, Riunione Adriatica B 3045, Oceania 168, Split cement 460, Krka 330; devize: Beograd 44.20 — 44,50, Dunaj 345 — 360, Budimpešta 0,0340 — 0,0350, Praga 73,50 do 74, Bukarešta 11.25 — 11.75, Pariz 115 do 115,50, London 120,50 — 120,85, Newyork 24,75 — 24.90, Curih 479 — 482.; valute: dinarji 43,75 — 44,25, 20 zlatih frankov 94 do 98.

DUNAJ. Beograd 12.54 — 12.58, Berlin 168.50 — 169, Budimpešta 99.04 — 99.34, Bukarešta 3.40 — 3.42, London 34,26375 do 34.36375, Milan 28.48 — 28.60, Newyork 707.55 — 710.05, Pariz 32.47 — 32.93, Praga 20.97 — 21.05, Sofija 5.1250 — 5.1650, Varšava 116.35 — 116.85, Curih 136.45 — 136.95 dinarji 12.47 — 12.13; dolarji 706.75—710.75.

PRAGA. Beograd 60.05, Curih 651.75, London 163.375, Newyork 33.75, Dunaj 4.78.

BERLIN. Beograd 7.425. London 20.306, Newyork 4.195, Curih 80.85, Dunaj 59.45.

London (opoldne). Beograd 272, Milan 120.75. Švica 25.1.

NEW YORK (zaključno 3. oktobra). Zagreb 1.77 in pol, Milan 4.05, Švica 14.29 in pol.

Sport

Službene objave LNP.

(Iz seje u. o. z dne 2. X. 1925.)

Na dopis Atletik SK. Celje z dne 30. IX. t. l. se odgovori pismenim potom. Na dopis MO. Celje št. 109 z 29. IX. 1925 in št. 107 z dne 23. IX. 1925. se odgovori pismenim potom.

Vzame se na znanje nov odbor MO. v Mariboru (predsednik g. Zellner, tajnik g. Radolič). Odobri se zapisnik obč. zbora M. O. v Mariboru z dne 13. IX. 1925 ter se akceptira sledeči dodatek k pravilniku za MO k § 4. se vstavi: Odbor je sklepčen ob prisotnosti predsednika, oziroma njegovega na mestnika in dveh odbornikov.

Na znanje se vzameta oba doposlana prepisa zapisnikov sej MO. v Mariboru. Vzame se na znanje dopis SK. Ilirija z dne 28. IX. 1925.

Z ozirom na dopis od 28. IX. 1925 se kaznujejo na bazi § 33 kaz. pravilnika JNS: g. Betetto z 8 meseci, gg. Kepec, Barl in Lukežič z 4 meseci. Prepis omenjenega dopisa se odpošlje JNS s poročilom o izrečeni kazni. Izvršitev tega mora javiti SK. Ilirija in ZSK Hermes LNP. tekom 8 dni.

Sporoča se vsem klubom LNP. da se v smislu § 25, točka 4, drugi odstavek podsaveznih pravil vrši dne 11. t. m. izredna gl. skupščina LNP s sledečim dnevnim redom: a) odobritev delovanja dosedanjega odbora LNP., b) izpopolnitev starega odbora, odnosno event. volitev novega odbora LNP., c) eventualije. Čas in kraj se objavi naknadno. — Tajnik I.

Nedeljske nogometne tekme

LJUBLJANA: Prijateljska: Ilirija : Hermes 10 : 0 (6 : 0).

MARIBOR: (Prvenstvena): Rapid : SK Mura (Murska Sobota) 8 : 1 (5 : 1). Favorit za jesensko prvenstvo mariborskega okrožja Rapid je odločil prvenstveno tekmo z drugorazredno Muro sigurno v svojo korist. Tekma ni nudila vsled premalega Rapidovega igrišča in premočne superiornosti Rapida, ki se je očividno poigraval z nasprotnikom, nikakega sportnega užitka. Mura je zadovoljila le v žilavi in uspešni defenzivni igri, zlasti obrambni trio. Sodnik gospod Frankl. Poset občinstva sreden.

PTUJ: (Prvenstvena): ISSK. Maribor : SK. Ptuj 1 : 1. Maribor je s težavo odnesel iz tekme s Ptujem eno točko ter si s tem zelo omajal pozicije za prva mesta na prvenstveni tabeli. Sodnik g. Oberlintner.

Stanje jesenskega prvenstva v mariborskem okrožju je po nedeljskih tekmah sledeče: 1. Rapid 4 točke (igral 2 tekmi), 2. Maribor 3 točke (3 tekme), 3. S. K. Mura 2 (2 tekmi), 4. Ptuj 1 (1), 5. Svoboda in Merkur 0 (igrala po 1 tekmo).

ZAGREB: Prijateljska: Jugoslovenska reprezentanca : S. K. Sturm (Gradec) 5 : 1 (3 : 1). Naša reprezentanca je pokazala lepo igro, izvzemši krilske vrste. Mihelčič je držal eno enajstmetrovko. Za naše moštvo sta scortala Benčič 3 in Petković 2. Prvenstvena: Concordia : Sparta 7 : 0, Gradjanski : Železničarji 8 : 1 (3 : 0). Stanje prvenstva je sedaj nastopno: 1. Concordia (6 točk), 2. Hašk (4), 3. Gradjanski (3), 4. Croatia (1), 5. Železničarji (1), 6. Sparta (1).

BEOGRAD: V nedeljo bi se morala vršiti prvenstvena tekma BSK. : Jugoslavija. Ker pa sta Luburić in Petković igrala v Zagrebu v naši reprezentanci proti S. K. Sturm se je vršila le prijateljska tekma med obema kluboma, pri kateri je zmagal BSK. s 3 : 2. Jugoslavija je nastopila brez Nemeša, Ivkovića, Markovića, Gjorgjeviča in Petkoviča. V moštvu BSK. sta prvič nastopila Rodin in Perzl. Prvenstvene: Šumadija : Soko 1 : 1, Brdjanin : Karagjorgje 6 : 0, Radnički : Ruski 3 : 2.

DUNAJ: Pri včerajšnjih prvenstvenih tekmah so se povspeli na prvo mesto Amateurji, na drugo Slovan, na tretje pa Vienna. Najbolj zanimiva igra je bila med Rapidom in Vienno. V nastopnem rezultati v I. neamaterski ligi: Amateure : Sportklub 6 : 2 (2 : 1), Admira : FAC. 1 : 0 (1 : 0), Simmering : WAC. 4 : 2 (2 : 1), Rudolfshügel : Slovan 3 : 3 (2 : 2), Rapid : Vienna 3 : 2 (1 : 1). V II. neamaterski ligi so skoraj vsa vodilna moštva izgubila točke. Rezultati so med drugim sledeči: International : Nicholson 0 : 0, Gersthof : Vorwärts 2 : 1 (0 : 1), Weisse Elf : Bewegung XX. 3 : 3 (0 : 2) V prijateljski tekmi je porazil Wacker Red Star s 6 : 0 (1 : 0).

MOR. OSTRAVA: Hakoah (Dunaj) : S. K. Mor. Ostrava 5 : 2 (3 : 1).

STOCKHOLM: Reprezentanca Kodanja : reprezentanca Stockholma 1 : 1.

BUDIMPEŠTA: *Španija : Madžarska 1 : 0 (0 : 0).* Edini gol je padel vsled težke pogreške madžarskega vratarja Zsaka. Madžari so bili v drugi polovici mnogo močnejši, Španci so igrali v splošnem bolje kot na Dunaju. Tekmi je prisostvovalo 40 tisoč gledalcev. Dohodki so znesli 900 milijonov madž. kron.

PRAGA: *Sparta : Slavija 4 : 2 (2 : 1),* semifinalna pokalna tekma. Vršovice : ČAFK 2 : 2. Prvenstveni: Čechie : Meteor VIII. 5 : 3, Rapid : Sparta Košire 5 : 1. Prijateljske: Viktorija Žižkov : Liben 4 : 2, Union Žižkov : Slavoj VIII. 4 : 3, DFC. : F. C. Teplitz 4 : 3

LEIPZIG: Južna Nemčija : Srednja Nemčija 2 : 1 (0 : 1). Pokalna tekma.

Lahkoatletski miting ASK. Primorje in TKD. Atena

V nedeljo se je nadaljeval lahkoatletski miting Primorja in Atene. Borbe v posameznih točkah so bile prav zanimive in je precejšnje število občinstva z velikim zanimanjem zasledovalo potek mitinga. Žalibog smo pri vseh dosedanjih lahkoatletskih mitingih opazili, da občinstvo lahkoatletskega sporta še ne upošteva v tej meri, kl bi ga zaslužil z ozirom na velike koristi, ki ga imajo naši sportniki, pa naj se udejstvujejo v tej ali oni sportni disciplini, ravno od lahkoatletskega sporta. Merodajni faktorji bodo morali premišljati o tem, kako bi se pri občinstvu mogel dvigniti interes za lahkoatletiko. Občinstvo je važen faktor za razvoj našega sporta, zaradi tega je treba, da se občinstvu vcepi ljubezen do tega lepega in koristnega sporta.

Organizacija nedeljskega mitinga ni bila slaba. Posamezne točke so se vrstile brez odlašanja, tako da so bila tekmovanja skoraj brezhibno ob pravem času končana.

V nastopnem objavimo rezultate seniorskega in damskega mitinga:

Tek 100 m (6 tekm.): 1. dr. Perpar 11.2, 2. Valtrič (oba ASKP.), 3. Gorički (H.)

Tek 400 m (5 atl.): 1. predtek: 1. Močan (SK. Celje) 54.2, 2. Hoffman (H.). 2. predtek: 1. Boranić, 2. Plehaty (H.). Finale: 1. Plehaty (H.) 53.6, 2 Močan (SK. Celje), 3. Hoffman (H.).

Tek 1500 (4 tekm.): 1. Rosenkranz (H.) 4:26, 2. Vidic (ASKP.), 3. Mrkša (H.).

Tek na 5000 m (5 tekm.): 1. Slapničar (ASKP.) 17:13.4 min. 2. Kumer (Marathon), 3. Čamernik (ASKP.)

Hoja 3 km (4 tekm.): 1. Dobrin (Ašk) 15:31 min, 2. Slamič H., 3. Trošt (oba ASK. Primorje).

Met kopja (6 tekm.): 1. Gašpar (A.) 47.33 2. Zoraja (Polic. Sp. klub) 42.25, 3. Hellebrandt (H.) 40.905.

Met diska (11 tekm.): 1. Zoraja (Polic. Sp. klub) 33.98, 2. Podobnik (ASKP.) 32.98.5 3. Gašpar (A.) 32.98.

Troskok (7 tekm.): 1. Jakupić 12.95, 2. Ferković 12.50 (oba H.), 3. Babić (A.) 12.18.

Skok v višino (5 tekm.) 1. Jakupić (H.) 1.70, 2. ing. Zgaga (Marathon) 1.70, 3. Jamnicky (H.) 1.65

Skok ob palici (3 tekm.): 1. Ferković (H.) 3.25, 2. Strekelj (SK. Ilirija) 3.02 (nov slov. rekord), 3. Lah (ASKP.)

Olimpijska stafeta 800 × 400 × 200 × 200 m (4 stafete): 1. Hašk I (Ferković, Rosenkranz, Modec, Plehaty) 3:50.1, 2. ASK. Primorje I. (Arhar, Valtrič, Weibl, dr. Perpar), 3. Hašk II. (Mrkša, Hoffman, Gorički, Jamnicky). Najzanimivejša točka dneva. Zmago Haška je v prvi vrsti pripisovati tekaču na 800 m Ferkoviću, ki je kljub temu, da je že startal v troskoku, v skoku ob palici za svojo stafeto toliko pridobil, da je bila zmaga Haška zagotovljena. Tudi druga stafeta Haška je Primorju delala precejšnje preglavice, vendar pa sta sprinterja dr. Perpar in Valtrič na zadnjih dveh progah dosegla, da je Primorje zasedlo drugo mesto. Čas prve Haškove stafete je boljši kot sedanji jugoslov. rekord, ki se pa iz formalnih razlogov ne bo priznal. Tudi čas Primorja je bil boljši od jugoslov. rekorda.

Od naših atletov moramo omeniti zlasti dva odlična talenta, Celjana Močana in Primorjaša Slapničarja.

Dame:

Tek 100 m (3 tekm.): 1. Maguša (ASKP.) 14.8.

Met diska (3 tekm.): 1. Prevec Silva (ASKP.) 23.11, 2. Cimperman (Atena) 20.44, 3. Jerina (ASKP.) 18.71.

Skok v daljavo (5 tekm.): 1. Cimperman (A.) 4.19, 2. Zanner 3.87 (obe A.) 3. Kump (ASKP). 3.75.

Skok v višino (4 tekm.): 1. Šantel Duša (ASKP.) 1.35, 2. Cimperman (A.) 1.30, 3. Maguša (ASKP.) 1.20.

Stafeta 4 × 110 yardov (2 stafete): 1. ASK. Primorje (Gregorin, Zorc A., Zorc Z. Šantel D.) 57.3, 2. TKD Atena (Petrič, Šapla, Zupančič, Cimperman.)

Končna klasifikacija je nastopna: Damski miting: 1. ASK. Primorje 42 točk, 2. TKD. Atena 3 točke.

Juniorski miting: 1. ASKP. Primorje 27 točk, 2. Hašk 24, 3. Ilirija 6. Seniorski miting: 1. Hašk 43 točk, 2. Primorje 31 točk.

Hazena

TKD. Atena : Olimp (Opatija) 5 : 3 (3 : 0) (Koti 15 : 12 za Olimp.)

V nedeljo dopoldne se je vršila na prostoru Atene internacijonalna hazenska tekma med ljubljansko Ateno in opatijskim Olimpom. Tekma je končala po ostri borbi z rezultatom 5 : 3 v korist Atene. Igra je bila zlasti v prvem polčasu popolnoma otvorjena ter je valovila v lahnem tempu z ene strani na drugo. Šele v drugem polčasu je postala živahnejša in ostrejša. Tempo je postajal od trenutka do trenutka hitrejši in čimbolj se je igra nagibala h koncu, tem občutneje je prihajala do izraza premoč Olimpa, katere pa zbog izvrstne forme vratarice Cimpermanove ni mogel izrabiti v svojo korist. Tekma je nudila razmeroma dovolj sportnega užitka, vendar pa publika, katere se je zbralo kljub malenkostni reklami, precejšnje število, znak da se krog ljubiteljev hazene stalno širi, ni videla v Olimpu onega, kar se je od njega splošno pričakovalo.

Družina Olimpa je fizično mnogo jačja od družine Atene, kar je skušala pogosto izrabiti v svojo korist. Njena igra je precej enostavna brez vsacega pravega kombinacijskega sistema. Napad se omejuje preveč na solo akcije, kar mu onemogoča doseči številčno visokih rezultatov. Večini igralk manjka dovolj hiter start na žogo; v splošnem pa tehnično dobro obvladujejo žogo. Obramba in krilska vrsta boljši ofenzivno, največja napaka je slabo pokrivanje nasprotnika. Znatna in obenem najboljša moč njihove družine pa je vratarica, ki lovi sigurno in v lepem stilu vse žoge. Da ni Olimp doživel večjega poraza, je predvsem zasluga vratarice. Prave sodbe o njihovi kvaliteti ne moremo izreči, ker je mogoče dolgo in naporno potovanje bilo vzrok, da njihova družina ni pokazala ono, kar zna.

Atena je igrala topot svojo najboljšo tekmo v letošnji sezoni. Predvedla je zlasti v napadu jako lepo in premišljeno kombinacijsko igro, le žal da je tempo še vedno mnogo prepočasen. Odlikovali sta se zlasti Zupančičeva in Petričeva, ki sta izvrstno vodili napad za napadom. Slabša od obeh imenovanih je Erbežnikova zlasti v polju; dobra in jako nevarna pa je pred golom vsled svojih ostrih strelov. Šibko stran ima Atena v krilski vrsti, zlasti pa v obrambi. Na mestu je bila tu edinole Zannerjeva, ki igra jako požrtvovalno, vendar pa ima še jako mnogo taktičnih pogrešk. O Cimpermanovi v golu moremo le reči, da je bila izvrstna, nenadomestljiva. Branila je najtežje strele, ter se odlikovala zlasti v pravočasnem in riskantnem odvzemanju žog nasprotniku.

Scortale so za Ateno: Zupančič 2, Erbežnik 2, Petrič 1, za Olimp sred. napadalka 2, desno krilo 1. Sodil je g. Schneller jako dobro.

ISSK. Maribor : SK. Ptuj 20 : 2 (14 : 1).

Prvo gostovanje Mariborove družine v Ptuju ji je prineslo visoko, a zasluženo zmago. Posebno dobro razpoložen je bil topot napad, ki ga je z veliko požrtvovalnstjo in nesebičnostjo vodila rutinirana Lea. Danuška in Olga na krilih sta se odlikovali s svojimi ostrimi streli, ki so skoro dosledno obtičali v nasprotnikovi mreži. V krilski vrsti sta Bibica in Gina zopet dokazali, da sta najboljši krilski par Maribora. Obramba je bila dobra, posebno je bila zanesljiva Zora, a tudi Olga v golu je energično ubranila več ostrih strelov Ptujčank.

Ptujska družina je kljub kratkemu obstoju igrala požrtvovalno, svojo najboljšo igralko ima v srednji napadalki Danici in obeh krilih. Kritje je pa še zelo pomanjkljivo.

Tekma, je bila za tamkajšnje lokalne razmere pravcata senzacija in je — z ozirom na slabo igro nogometašev — nudila prav dober sport. Sodil je, kakor običajno, zelo korektno g. Šepec. Obisk dober.

Kriza v LNP. V LNP. je izbruhnila kriza. Pet odbornikov je podalo protest proti delovanju odborove večine ter demisijoniralo. Kriza se bo rešila na izrednem občnem zboru, ki ga je LNP. sklical za prihodnjo nedeljo.

Odborova seja JZSS. skupno z *Zborom vseh nastavnikov* se vrši v torek dne 6. t. m. ob 20. uri v damskem salonu kavarne «Emona». Radi imenovanja novih nastavnikov je seja važna in udeležba obvezna.

Iz damske sekcije S. K. Ilirija. Hazenski trening se vrši jutri v sredo ob 5. uri popoldne. Točna udeležba obvezna za vse. V petek popoldne ob 16.45 prvenstvena tekma s Primorjem.

ASK. Primorje. Seja izvršnega odbora se vrši danes ob 18. v restavraciji «Ljubljanski dvor». Prosim polnoštevilne udeležbe.

Vreme

Beograjska vremenska napoved za torek: V naši državi se bo vreme nekoliko poslabšalo. Vetrovi bodo slabši. Oblačnost in meglenost se bo širila s severozapada proti vzhodu, mestoma pa bo jasno. Dežja ne bo. Hladni val se bo občutil jačje.

Dunajska vremenska napoved za torek: Pretežno jasno.

Finansijski problemi kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca

Pod gornjim naslovom je izdalo uredništvo velikega gospodarskega mesečnika «Bankarstva» obsežno in za naše razmere zaravnost razkošno opremljeno delo, ki prinaša izvirne članke petdesetih avtorjev o naših aktualnih gospodarskih vprašanjih. Zato more knjiga zbuditi zanimanje vseh za interesiranih.

Zlasti opozarjamo na sledeče članke:

Ljubomir St. Kosier: Naš finansijski položaj; Dr. Lazar Marković: Ekonomsko-finansijski program Narodne Radikalne Stranke; Conte Volpi di Misurata: Les rélations economiques entre l'Italie et Yougoslavie; Dr. Milan M. Stojadinović: Aktuelna finansijska pitanja; Dr. Dj. Šurmin: Naše finansije; Kosta Todorov: Ekonomska budućnost Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i Bugarska; Miloš S. Moskovljević: Dr. Stojadinović i njegova finansijska politika; Nikola Berković: Nekoliko riječi o našoj općoj finansijskoj i valutnoj situaciji; Dr. Vlada T. Marković: Iz državnog gazdinstva; Oskar Weiszmayer: Moje mišljenje o radu Ministra Finansija dra M. M. Stojadinovića; Alojzij Tykač: K finančnem položaju Kraljevine Srba, Hrvata in Slovenaca; S. D. Alexsander: Finansijska politika i naša industrija: Dr. O. Frangeš: Financijalna politika i poljoprivreda; Nikola Stanarević: Zakon o neposrednem porezu i akcionarska društva; Dr. Gustav Gregorin: Porast dinarja z ozirom na naše državno gospodarstvo; Dr. Stevan Popović Industrijski krediti; Ing. Djordje Sokolović: Državno dobro Belje; Dr. Franjo Pavlić: Mir moneta — mir sveta; Dr. Pero Mitrović: Aktuelna pitanja našeg pomorstva naročitim obzirom na sjeverni Jadran; Kosta P. Mirosavljević: Privredne teškoće Vojvodine; Marko Bauer: Osvrt na rad Ministra Finansija dra M. M. Stojadinovića; Dušan Uzelac: Sadašnji kurs dinara i sadašnja životna skupoća; Dr. Milan Ulmansky: Finansijska politika dra M. M. Stojadinovića; Ing. Rado Lah: Finansijska politika naše vlade; Yves Guyot: Une lettre de S. E. Guyot au Directeur du «Bankarstvo»; Dr. Vidan O. Blagojević: Nefinansijske odredbe u zakonu o budžetskim dvanajstinama za avgust-november 1925.; Josip Selak: Gledište industrije na našu finansijsku politiku; Dušan N. Letica: Iz oblasti neposrednih poreza; Ernest Grünwald: Hrvatska privreda i naša finansijska politika; Milan Krešić: U potrazi za ispravnom cijenom; Konstantin I. Dožudić: Finansijska politika dra Milana M. Stojadinovića i njeno sprovodjenje; Dr. Radoslav Pipuš: Naša finančna politika; Dr. Blagoje Bojadžijević: Agrarna reforma i unutrašnja kolonizacija; Dr. Pavao Fröhlich Finansijska politika vlade i naši gradovi: V. Robiček: Iz oblasti posrednih poreza; Dr Fran Černe: Regulativne hranilnice v Sloveniji; M. Dj. Janković: Naša finansijska politika; Prof. Bran. B. Todorović: Ponuda zajma beogradskoj opštini od strane američkih kapitalista; I. Aleksandrović: Reč dve o našem monopolu duvana; Prof. Stevo Ostermann: Naš saobraćaj i naš jadranski problem; Dragotin Hribar: Aktuelni jadranski problemi; Dr. Nikola Stojanović, Svetozar Milinov, Jaques Reiss, Aladar Merkler, Milan Juzbašić, Feliks Fischer i Etbin Bežek sudjeluju u Anketi o finansijskoj politici kraljev. vlade; Statistični podaci o finansijskom stanju Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca; Naš ministar financija u ogledalu strane štampe. — Kronika in druga informativna tvarina.

Zvezek ima tudi nekaj dobro uspelih tabel in črtežev. — Stane 10 Din in se naroča pri izdajatelju: Administracija «Bankarstva», Zagreb VI. Marovska 30, in v vseh večjih knjigarnah v Jugoslaviji.

Zaposlovanje inozemskih delavcev

Inspekcija dela v Ljubljani objavlja uradno sledeče:

Na temelju zakona o zaščiti delavcev in pravilnika o zaposlovanju inozemskih delavcev je ministrstvo socialne politike mnogim inozemcem odbilo prošnje za zaposlenje, oziroma ni podaljšalo že izdanih dovoljenj.

V smislu ministrskega rešenja z dne 30. IX. 1925 »0« br. 322-IV. se vsi taki negativni odloki preklicujejo, v kolikor zadevajo isti inozemce, ki so bili zaposleni v tuzemstvu, še predno je zakon o zaščiti delavcev stopil v veljavo, t. j. ki so bili zaposleni v tuzemskih službah že pred 14. VI. 1922.

Za vse navedene inozemce morajo njihovi delodajalci, če reflektirajo nanje, čimprej vložiti nove prošnje za zaposlenje.

Isto velja za vse inozemske delavce, katerih prošnje so bile rešene pod pogojem, da si pridobijo naše državljanstvo. Tudi za te so dolžni delodajalci vložiti čimpreje ponovne prošnje za za poslenje, ne glede na datum, ko izteče rok dovolila.

Za vse ostale, t. j. za inozemce, ki so bili v tuzemstvu zaposleni po 14. VI. 1922., veljajo še v naprej v polnem obsegu predpisi § 103 zakona o zaščiti delavcev in pravilnika o zaposlovanju inozemskih delavcev ter se v tem pogledu dosedanja praksa ne izpremeni.

Dopisi

JURKLOŠTER. Občinski odbor je v zadnji seji izvolil šolskega upravitelja g. Mateja Kavčiča ob priliki njegove upokojitve častnim občanom. G. Kavčič je služil pri nas 29 let ter si je s svojim vestnim delom v šoli in miroljubnim uzornim vedenjem pridobil spoštovanje vseh, veliki župan ljubljanske oblasti pa mu je za njegovo 44-letno požrtvovalno službovanje izrekel svojo pohvalo.

PTUJ. Podružnica «Jadranske Straže» v Ptuju priredi v nedeljo dne 18. oktobra propagandni izlet v Ivanjkovce. Odhod z vlakom ob 10. uri dopoldne, povratek v Ptuj ob 9. uri zvečer. Ormožane in Ljutomerčane uljudno vabimo, da se nam med potjo priključijo. — Za polovično vožnjo se je zaprosilo. Reflektantje, ki reflektirajo na skupno kosilo, naj to prijavijo najpozneje do dne 10. oktobra društvenemu predsedniku ali pa tajniku.

ROGAŠKA SLATINA. Pretekli teden se je poslovil slatinski Sokol od svoje načelnice, sestre Kecelјeve, ki se je podala na višjo pedagoško šolo v Zagreb. Z njo je izgubilo slatinsko sokolsko društvo svoje najbolj agilno, vestno in izvrstno Sokolico. Člani in članice so se v ta namen zbrali v petek pri «Solncu», da še skupno prežive v njeni družbi par uric, predno se ločijo od svoje sokolske učiteljice. V imenu Sokola se je poslovil od nje brat starosta, dr. Kolterer, ki ji je želel vse dobro na njenem nadaljnem potu, obžaloval izgubo, ki jo trpi društvo z njenim odhodom in ji obenem čestital na doseženem cilju po višji šolski izobrazbi v korist naše mladine. V vznešenih besedah je spregovoril tudi njen bivši šolski predstojnik, g. nadučitelj Verk, želeč ji obilo uspeha in mnogo sreče na njeni začrtani poti. V imenu šolskega naraščaja ji je pred odhodom vlaka na kolodvoru izročila najmlajša Sokolica, 6-letna mala Pergerjeva lep šopek svežih rožic kot skromni dar mladine za vse dobrote in za velik trud pri sokolskem delovanju. Draga sestra Mirka, bodi srečna in zadovoljna v svojem novem poklicu! Zdravo, zdravo, zdravo!

RAČJE. Preteklo nedeljo so proslavili tukajšnji diletanti pod vodstvom g. Mohorka igro «V Ljubljano jo dajmo». Igra, polna zdravega humorja in deloma tudi situacijske komike, je bila pač izbrana, da pridejo enkrat na svoj račun tudi tisti, ki trdijo venomer, da naj služijo diletantske predstave le trenutni zabavi in ugodju gledalcev ter nočejo priznati, da izpopolnjujejo tudi diletantske predstave samo tedaj svoj namen, ako vplivajo na gledalce vzgojno, bodisi na ta ali oni način, saj skrbe za samo zabavo razne veselice in trgatve, katerih bomo imeli tudi letos v izobilju. S stališča zabave je uspela igra v precejšnji meri, škoda samo, da so posamezni igralci premalo znali besedilo svojih vlog in so jo morali radi tega često kar na lastno pest udariti, ali pa so obupno čakali na primeren sunek iz suflerske line. Vse trenutne zadrege in nesigurnosti bi mahoma izginile, ako bi stal vsak igralec na svojih nogah, ne pa od obeh strani podprt s suflerskimi berglami. Upajmo, da bo prihodnjič drugače, kakor se spodobi resnim račkim diletantom. Sicer je bila koncepcija posameznih vlog pri vseh igralcih pravilna in je igra uspela. Ugotoviti pa je treba žalostno dejstvo, da niti inteligenca, niti ostalo občinstvo ne kaže za predstave onega zanimanja, kakor bi bilo želeti. Ne čudite se, če bo ta mala peščica idealnih delavcev končno upešala in bo na našem odru zavladala smrtna tišina, kajti če pride do tega, se zavedajte, da ste krivi vsi, ki imate zmožnost in moralno obveznost, ako bodo nasprotniki naše misli triumfirali nad nami.

Šah

Simultanka dr. Vidmarja se bo vršila v soboto 10. t. m. na verandi kavarne Evropa. Začetek ob 20. Šahisti naj prineso šahovnice s seboj.

Občni zbor ljubljanskega šahovskega kluba se bo vršil v sredo 14. t. m. na verandi kavarne Evropa. Pred občnim zborom je igralni večer, ki se konča ta dan ob 20. uri nakar prične občni zbor. Člani naj se občnega zbora polnoštevilno udeleže, da omogočijo izvolitev dobrega in delavnega odbora. Klub se je ojačil z dvema iz Maribora došlima odličnima šahistoma gg. Stupanom in Pircem, ki sta znana iz subotiškega turnirja, kjer je Pirc dosegel peto mesto. Slednji bo priredil v kratkem produkcijo treh slepih partij, kakršne je že v Mariboru igral z uspehom.

V splošnem turnirju vodita s 4 in pol točkami Zevnik in Rupnik, med katerima se je v soboto bila srdita borba, iz katere pa sta izšla oba kot zmagovalca. Možnost, da toliko doseže, ima še Škulj, ki ima 3 točke in 2 prekinjeni partiji.

Brzoturnir. V sredo 7. t. m. se prične točno ob 18. brzoturnir za prvenstvo v oktobru v dveh oddelkih. Najprej kot prvi del igra drugi razred in kar jih pride iz tega v prvega z onimi, ki so že v prvem razredu kot drugi del. Na sobotnem brzoturnirju je bil prvi Mrzlikar, ki je dosegel 18 od dvajset dosegljivih točk, drugi Vogelnik 13, tretji Fink 12 in pol. Potem slede Iskra, Sever, Kragelj.

Sedem čudes našega časa

V Ameriki, kjer imajo ljudje mnogo denarja in menda prav toliko prostega časa, da se ukvarja lahko s stvarmi, ki bi drugod ljudem ne prišle na misel, so izpeljali anketo o sedmih čudesih. Ameriška javnost je označila kot sedem čudes našega časa nastopne točke:

Prvo čudo: Poslanec, ki vedno glasuje po svoji vesti.

Drugo čudo: Delavec, ki zahteva znižanje svoje mezde.

Tretje čudo: Nemec, ki priznava, da je njegova dežela izgubila svetovno vojno.

Četrto čudo: Članek nekega ameriškega časnikarja, v katerem ni podčrtana nobena beseda.

Peto čudo: Amerikanec, ki trdi, da Amerika ni izšla iz svetovne vojne kot zmagovalka.

Šesto čudo: Igralec, ki je zoper to, da se objavi njegova slika v listih.

Sedmo čudo: Človek, ki plačuje davke in vrača izposojeni denar takoj na prvi poziv.

Nekaterim od teh ameriških čudes bi lahko priznali eksistenčno pravico tudi pri nas.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Obrt

Preoblikovanje damskih in moških filc-klobukov — predelovanje barvanastih — kakor novi — po najnižji ceni v manufakturni lopi štev. 10. Vodnikov trg. 24927

Popravila
Mehanik Ivan Legat
specijalist za pisarn. stroje
Maribor
Tumo Vetrinjska ulica 30.
Telefon št. 434.

887

Službe (dobe)

Postranski zaslužek lahko vsakdo, kdor bi hotel prodajati umetniško izdelane nabožne slike, ki se ponoči svetijo. Izredna novost. Vzorce razpošilja proti naprej vposlanemu denarju (20 Din) Viljem Kaiser, Bled. 24933

Kolarska vajenca se sprejmeta. Naslov pove uprava «Jutra». 24898

Služkinja poštena za vsa hišna dela in kuhanje se sprejme na delo k rodbini 2 oseb. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Savinjska dolina». 25147

Dve pletilki prvovrstni, za vsa v to stroko spadajoča dela se sprejmeta. — Plača dobra, hrana in stanovanje. — Naslov pove uprava «Jutra». 25146

Čevljarski vajenec se takoj sprejme za Gorenjsko. Naslov pove upr. «Jutra». 25113

Dober zaslužek se prejme se vpokojen železničar kot potnik proti provizij. Ponudbe pod šifro «Resen in resen delavec» na upravo «Jutra». 25235

Pisarniška moč dobro plačana, ki se ima vpeljati za dobro nameščenje, znanjem slovenskega, srbohrvatskega, nemškega in italijanskega, z možnosti tudi češkega jezika se sprejme. Pismene ponudbe z navedbo znanja, dosedanjega službovanja in izvršenih šol pod značko «Samostojna 12436» na upr. «Jutra». 25306

Boljšo osebo ki zna dobro kuhati, sploh samostojno gospodinjiti in zmožno nekaj nemščine, išče ravnateljeva soproga brez otrok, na deželi blizu Ljubljane, za takoj. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Skrbna in zanesljiva». 25148

Mesarskega učenca močnega, najraje z dežele, sprejme Anton Sagmeister, mesar v Sp. Šiški, Medvedova cesta. 25324

Medičar. pomočnik vešč popolnoma svoje stroke ter «beajanja», trezen in pošten se takoj sprejme. Stalna služba. Drugo po dogovoru. — Ponudbe pod «Medičarski pomočnik» na upravo «Jutra». 25329

Mizarji za izdelovanje pohištva se sprejmejo takoj v delo — samo izvrstni, solidni in samostojni delavci, pripadniki SHS, zaposlenost trajna — pri tvrdki Kovačič i drugovi k. d. u Mostaru. 25321

Prodajalka kot voditeljica konfekcijskega oddelka samo z večletno prakso se z visoko plačo takoj sprejme v veletrgovini R. Stermecki v Celju. 25169

Mladega uradnika ki bi obenem opravljal potniška dela sprejmem. Kavcije mora imeti 6000 Din. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Uradnik». 25314

Kalkulant v železninski stroki vezican in zanesljiv, se sprejme takoj. Ponudbe na upr. «Jutra» pod značko «Samostojen 7543». 25330

Krojašk. pomočnika dobro izurjenega za velika dela sprejme takoj Ribavec Leopold, krojaški mojster, Miklošičeva cesta štev. 7. 25306

Dva učenca za pekovsko obrt se takoj sprejmeta. Hrana in stanovanje v hiši. Prednost imajo tisti, ki so se že nekaj časa učili te obrti. Pojve se: Stari trg 3 — Zalar. 25262

Čevljar. pomočnik se sprejme takoj. Hrana in stanovanje v hiši. — Fran Travnik, Trebnje. 25272

Železninar se sprejme kot komisijonar. Ponudbe pod «Marljiv 16» na upravo «Jutra». 25150

Marljive zastopnike išče stara zavarovalnica v vseh krajih prevaljskega, marenberškega in slovenjgraškega okraja. — Javijo naj se le tamošnji domačini na upravo «Jutra» pod «Trajen, dober zaslužek». 25149

Pouk

Violino poučuje gospodična. Naslov pove uprava «Jutra». 25163

V klavirju se poučuje deklice začetnice v Sp. Šiški. Naslov pove uprava «Jutra». 25297

Dajem inštrukcije dijakom nižjih razredov. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Realec VI». 25312

Mlle. Berthe Delorme mutée de son brevet d'institutrice décérné par l'Academie Française enseigne conversation, théorie dela langue, littérature. Pred Grofijo 7, Celje. 24940

Službe (išče)

Službo gozdarja in lovskega čuvaja išče m. Dopise na upravo «Jutra» pod značko «Vesten čuvaj» 24887

Boljša šivilja bi hodila na dom šivat ter se cenj. damam najtopleje priporoča. Naslov v upravi «Jutra». 24873

Gospodična vešča vseh pisarniških del išče službe kot blagajničarka. — Gre 1—2 meseca brezplačno. Cenj. ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Takoj 12311». 25133

Mesto praktikanta v lekarni v vsakem kraju Slovenije išče gimnazijski abiturijent z odsluženim vojaškim rokom. Cenjene ponudbe s pogoji na upr. «Jutra» pod šifro «A. A.». 25124

Trgovski uradnik z desetletno prakso v samostojnem vodstvu trgovine, zmožen knjigovodstva, korespondence, strojepisja in vseh pisarniških poslov, slovenščine, nemščine ter italijanščine išče stalnega nameščenja. Ponudbe pod «Agilnost 12245» na upravo «Jutra». 25029

Iščemo poslovodjo za livarno železa. Javijo naj se samo izkušeni resni reflektanti z večletnimi izpričevali pri K. & R. Ječek, tovarna strojev, livarna železa in kovin, Maribor, Melje 103. 24962

Knjigovodkinja s perfektnim znanjem slovenskega, nemškega in italijanskega jezika išče mesto v Ljubljani. Event. gre tudi kot blagajničarka. Cenj. ponudbe na upravo «Jutra» pod «Zanesljiva 12450». 25325

Šivilja išče službo kot natakarica. Cenjene ponudbe na upr. «Jutra» pod «Izvežbana». 25330

Službo služkinje ali pestunje, kjer bi bilo mogoče imeti pri sebi dveletnega otroka, išče m. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Nastop takoj 12458». 25333

Mlad, močan moški išče primerne službe. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Pripraven 12438». 25333

Slaščičarski in medičarski pomočnik išče službe. Dopise na upr. «Jutra» pod «Dober delavec št. 12443». 25313

Mesto hišnika išče m. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «H 12439». 25300

Kot hišnica išče mesta samostojna gospa. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «15». 25299

Hlapec oženjen brez otrok išče službo. — Naslov: Ivan Farkuš, Perešica Ježovnik, p. Žalec. 25289

Izurjena šivilja za perilo in obleke gre šivat na dom. Naslov pove uprava «Jutra». 25268

Natakarski vajenec išče mesta v kaki kavarni. Naslov pove uprava «Jutra» 25269

Absolventinja dvorazredne drž. trg. šole v Ljubljani išče primerne službe. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Absolventinja 12425». 25273

Dekle iz dobre hiše, zdravo in pošteno, z dvema razredoma meščanske šole, želi vstopiti v trgovino v mestu ali na deželi. Cenj. dopise pod «Marljivost 15» na upr. «Jutra». 25275

Knjigovodja bilančnik, prvovrstna moč z večletno prakso išče mesta v večjem podjetju. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Kvalificirana moč». 25179

Mlajše dekle išče za takoj službo v boljši hiši. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Poštena 31». 25334

Pridna deklica z dežele (novinka) želi takojšnjega mesta k boljši družini k 1—2 otrokoma. Reflektira na dobro ravnanje. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Nemka». 25326

Prodam

Pozor, usnjarji! Po nizki ceni proda posestvo z vodno močjo v Savinjski dolini Karel Boh, Trbovlje I. 24890

Dva pisalna stroja med tem 1 amer. stroj popolnoma nov, drugi malo rabljen, oba najnovejši model in majhna Wertheim blagajna ugodno naprodaj. Dopise na upravo «Jutra» pod značko «Dva pisalna stroja 112». 25039

Lahka kočija dvosedežna z gumi-kolesi, 2 elegantna lovska voza (eno- in dvovprežna) ugodno naprodaj. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Elegantni vozovi 112». 25058

Perzijska preproga 2 × 1·20 m in stenska ura poceni naprodaj. Naslov v upravi «Jutra». 25170

Starinsko pohištvo naprodaj v Rožni dolini, Ljub cesta V, štev. 28. 25166

Zlato novo uro prodam za ugodno priložnostno ceno. Krasen eksemplar. «Zenit» franc. emajl. Prazessionswerk. Naslov v upravi «Jutra». 25100

Železno ograjo 4·20 m, lično izdelano, proda šofer Buh, Primskovo pri Kranju. 25310

Salonsko garnituro črna z vloženo bisernico (Perlmutter) srebrom, medjo in platino se proda. — Garnitura obstoji iz divana, 2 naslanjačev, mize in 2 omaric z marmornato ploščo, dveh velikih ogledal in 1 velike slike s pozlačenim okvirjem. Skupna cena 25.000 Din. — Naslov v upravi «Jutra». 25181

Pisalna miza lepa, se ceno proda. Ogleda se v Gradišču 11, pritličje, desno. 25307

Transmisije kolesa, ležišča, vele, jermena zelo ugodno naprodaj Naslov pove uprava «Jutra» pod «Transmisije 112». 25292

Kot učenec želi mesta deček, marljiv, pošten in boljših staršev, ki je dovršil ljudsko šolo in 3 gimn. razrede v boljši manufakturni trgovini v večjem mestu Slovenije — najraje pa v Ljubljani. Naslov: Stefi Stimec, Illica ul. v Šisku. 25276

Tesar sposoben tudi za vsako drugo delo išče službe. — Naslov pove uprava «Jutra» 25328

Prodam

Ugodno se proda: spalnica, stare obleke, soba za eno osebo (skoraj nova) iz orehovega lesa z marmorji, ponošene moške obleke, suknje, kolnski itd. v torek in sredo od 9.—11. na Miklošičevi cesti 18/II — Kamen. 25305

4 vodna kolesa 1 nov valjčni stol s 4 valji, 4 rezerve v premeru 65 cm, aspirateur št. 3 in luščilni stroj, vse v dobrem stanju proda ugodno Ivan Keršmanc, Pšata, pošta Dol pri Ljubljani. 25304

Steklenice (razne vsebine) več tisoč za liker. miner. vodo in manjše ugodno naprodaj. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Steklenice 112». 25291

Sodi veliki hrastovi in kadi v najboljšem stanju takoj zelo ugodno prodam. Naslov v upravi «Jutra» pod šifro «Sodi 112». 25293

Traverze raznih dimenzij in velika železna cev ugodno naprodaj. Naslov v upr. «Jutra» pod «Traverze 112». 25294

Kovaško orodje pile, kladiva, amboz itd. ugodno naprodaj. Naslov v upravi «Jutra» pod značko «Kovaško orodje 112». 25295

Železna rezervoira velik kotel za 70 hektolitr. vsebine, rezervoira po 15 hektov. v dobrem stanju, takoj naprodaj. Naslov v upravi «Jutra» pod značko «Rezervoira 112». 25296

Mlinarji, pozor! Vsakovrstne mlinske kamne najboljše kakovosti ima vedno v zalogi Jakob Seliškar v Škofji Loki. 25287

Sobna kredenca in spalnica, oboje iz trdega lesa se proda v Škofji ulici št. 13, dvorišče. 25264

Več damske obleke dobro ohranjene naprodaj. Naslov pove uprava «Jutra» 25290

Vinska kad za 70 l, zelo močna se poceni proda. Ogleda se jo lahko vsak dan pri sodarju Kranjcu v Celju, Ozka ul. 25288

Kupim

Lokomobila za ca. 20 HP se kupi. — Ponudbe na naslov: Matija Perko, mizarska tvornica, Zg. Šiška, Ljubljana. 25000

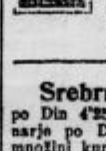

Znamke vseh vrst slovenskih v vinarski vrednosti toda nerabljene kupuje Izidor Steiner, Brod na Savi. 443

Srebrne krone po Din 4·25 in stare goldinarje po Din 11, v vsaki množini kupim. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Prodam srebro». 24896

Posest

Poštna pisarna Arzenšek in Comp. Celje, Kralja Petra c. 22, ima v prodaji veliko izbiro najrazličnejših enodružinskih, trgovskih, gostilniških in večjih stanovanjskih hiš, vil, gosposka, gozdna in kmečka posestva v raznovrstnih velikostih, vsakovrstna industrijska in obrtniška podjetja, stavbene parcele itd., po zelo znižanih cenah in pod ugodnimi pogoji. 25309

Malhno hišico ali prostor, da si napravim majhno stanovanje, kupim. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «I. Kovač». 25120

Posestvo v Kostrivnici, na najlepšem mestu tega okraja z 9 orali zemljišča, vse skupno ob gl. cesti in železnici se proda za 115.000 Din. — Vprašati v trgovini Jager, pošta Podplat v Sloveniji. 25045

Kmečka posestva manjša in večja gostilniške in trgovske hiše, mline, žage, gozdove itd. za svoje interesente, išče m. — Agrarni bureau, dipl. ser. Jamnik, Ljubljana, Selenburgova 7, I. nasproti glavne pošte. 355

Hiša v Ljubljani se proda. Naslov pove upr. «Jutra». 25323

Hišo z gospodarskim poslopjem in nekaj posestva v lepem trgu na Štajerskem prodam. V hiši je dobro idoča gostilna. Kondolin v Studenicah pri Poljčanah. 24900

Potoki

Lokal v Laškem zelo pripraven za obrtnika ali trgovca se odda. Istotam se proda vse čevljarske potrebščine. Naslov v upravi «Jutra». 24893

Lokal za mlekarno v prometni ulici se išče. — Naslov v upravi «Jutra» pod značko «Mlekarna 3». 24577

Trgovski lokal lep, srednjevelik, v sredini mesta, na prometni točki, se išče za takoj ali pozneje. Cenjene ponudbe pod »E 1926« na upravo »Jutra«. 25037

Lokal v sredini mesta se išče. Ponudbe z navedbo najemnine in natančnimi podatki poslati pod šifro «Dober prostor» na upr. «Jutra». 25117

V najem vzamem event. tudi kupim s 1. januarjem lepo opremljeno kavarno ali restavracijo na prometnem kraju. Zainteresirane prosim, da pošljejo cenj. ponudbe na upravo «Jutra» pod «Kavarna». 25322

Lokal s skladiščem na Marijinem trgu se odda proti odškodnini (event. s stanovanjem), ozir. se proda hiša. Naslov pove upr. «Jutra». 25336

Za pisarno se odda svetla soba s posebnim vhodom v Beethovnovi ulici 9/II. 25331

Prazna soba ali lokal za pisarno se išče za takoj ali pozneje. Ponudbe na poštni predal V, Ljubljana. 25156

Stanovanja

Opremljena soba lepa, zračna, z električno razsvetljavo, na periferiji mesta se takoj odda. — Naslov pove uprava «Jutra» 25108

Dve parketirani in lepo **opremljeni sobi** s posebnim vhodom, električno razsvetljavo, blizu kolodvora se takoj oddasta. Pripravni tudi za pisarno. Naslov pove uprava «Jutra» 25103

Prazna soba se išče za takoj. Ponudbe na upravo «Jutra» pod ins. št. 25080. 25080

Naselitev v Mariboru Stanovanjska borza «Marstan» v Mariboru želi izvedeti kdo se želi naseliti v Mariboru, ako dobi stanovanje. 25282

Solidna stranka (3 osebe) išče v Ljubljani stanovanje 2 sob s kuhinjo v novi hiši, ozir. 2 prazni ali opremljeni sobi s souporabo kuhinje (še mogoče). — Plača se dobro. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Mirna stranka 3». 25177

Dva dijaka se sprejmeta na stanovanje in hrano v bližini obrtne šole. Naslov pove uprava «Jutra». 25160

Gospod, ozir. dijak se sprejme kot sostanovalec v lepo sobo, event. tudi s hrano. Naslov pove uprava «Jutra». 25335

Opremljena soba v sredini mesta se išče s 15. oktobrom za 2 osebi. Naslov pove uprava «Jutra». 25311

Prazna soba s souporabo kuhinje, elektr. razsvetljavo, se odda mirnemu zakonskemu paru. — Naslov pove uprava «Jutra» 25319

Lepa prazna soba se takoj odda. Kje, pove uprava «Jutra». 25308

500 Din nagrade dobi tisti, ki mi preskrbi stanovanje v Ljubljani v stari ali novi hiši. Naslov v upravi «Jutra». 25298

Stanovanje za eno družino se išče s 1. novembrom. — Plača se dobro. Ponudbe pod šifro «M. K. T.» na upr. «Jutra» 25265

Opremljena soba z zajtrkom se odda takoj ali s 15. oktobrom solidnemu gospodu ali gospodični. Naslov pove uprava «Jutra» 25270

Stanovanje obstoječe iz 5 sob, 2 kabinetov, kuhinje, poselske sobe, vrta (kompletna vila) električna razsvetljava, oddaljeno 40 minut od sredine, se zamenja za manjše (event. 2 sobi s kuhinjo) v mestu ali Spodnji Šiški. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Zamenjava». 25271

Stanovanje obstoječe iz 1 sobe, kuhinje in shrambe oddam s 1. novembrom onemu, ki plača za nekaj časa naprej. Naslov pove uprava «Jutra» 25261

Več gospodov se sprejme na stanovanje. Naslov pove uprava «Jutra» 25309

Kapital

Kdo posodi akademiku 2500 Din? Garancija, visoke obresti, protiusluge. — Dopise pod «Nujno 12276» na upravo «Jutra». 25043

Družabnik s 50.000 Din se sprejme k dobro idoči trgovini v Ljubljani. — Ponudbe pod «Atlanta» na upr. «Jutra». 25196

Dopisi

Trije tigri iz celjskega pragozda — iščejo družice v svrho razvedrila. Dopise poslati pod «Piero, Davolo, Rinaldo» na podružnico «Jutra» v Celju. 25110

Nada! Pridite 8. ob 16'15! Stari prostor. R. 25337

Mojček 32 Prejel. Hvala. Užival Tvojo bližino, hrepeneč po skorajšnjem razgovoru. Ves čas mislil na Te, mojček sladki. Tekoči teden ostanem tu. Poljubija Te Tvoj Miran. 25301

Italijan lep, mlad in bogat želi znanja z istotako vdovo. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Plemič». 25274

Živali

Doberman psička, 3 mesece stara se proda. Naslov pove uprava «Jutra». 25315

Razno

Bukove in hrastove hlode ter bukove in hrastove parcele na stoječem za posekati v lastni režiji, kupujem. — Ozira se le na ponudbe z navedbo množine in cene. — Prodajam drva odrezke od žage in parketov po znižani ceni dokler traja zaloga. Ivan Bilka, tovarna parketov in parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica 4. 24839

Špago dreto in vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago, dobite v skladišču «Konopljuta» v Ljubljani, Gosposvetska c. št. 2. 227

Werthelm blagajne in jeklene denarne omare za vzidanje, priporoča Ljubljanska komercijalna družba, Ljubljana, Bleiweisova št. 18. 219

Tapetni papir za sobe in izložbe priporoča M. Tičar, Ljubljana. 336

Abonenti na dobro, domačo hrano, dnevno od 16 do 20 Din se sprejmejo. Srbska in domača kuhinja. Se priporoča gostilna pri Kovaču, Kolodvorska ulica 27. 25302

Učiteljica klavirja perfektna, se išče k dekliči v drugem letu pouka za dvakrat po pol ure na teden temeljitega pouka na domu v sredini mesta. — Ponudbe z navedbo absolviranih študij, dosedanje prakse, zahtev in referenc naj se pošlje pod značko «Temeljit pouk 10101» na upravo «Jutra». 25042

«Jutrov» roman
LUCIFER
katerega skozinskoz napeta vsebina, prepletena s fantastičnimi zapletljaji od začetka do konca, ki prinašajo navdušenemu čitatelju z interesantnim razmotrivanjem vsak hip presenečenja, ki mu že sledi razočaranje in konsternacija in zopet presenečenje tako, da so čitatelji nestrpno pričakovali vsako nadaljevanje romana, je izšel in se dobiva pri upravi «Jutra» v Ljubljani.

Vsi ki so ga čitali in oni, ki niso imeli te prilike, naj si ga takoj naroče za domače knjižnice.

Žalj zabavati Vas ne more nobena knjiga!

Vezana stane .... 55 Din
Broširana pa .... 45 Din

Gustave le Rouge:

Misterija

7

(Roman)

Ker je zmajala z ramami in molčala, je nadaljeval:

— Kar pravim, je zelo resno. Brady je dovolj inteligenten človek, da je takoj uganil, da ste dali vi ukrasti Parkerjevo pismo in če neki dan odkrije, da stoji komtesa Sara, vdova lorda Glocesterja, na čelu takega udruženja kot so Mygali, bi bilo vse izgubljeno.

Misterija ni vedela ničesar odgovoriti. Stegnjena v naslonjaču je premišljevala. Tisoči nasprotujočih se občutkov so se slikali na njenem lepem obličju. Ko je dvignila glavo, je bil njen sklep storjen, na njenem obrazu je bil navadni izraz miru, energije in hladnokrvnosti.

Obrnila se je h Kennedyju in mu prijateljsko prožila roko:

— Hvala vam, da ste mi govorili resnico, je dejala in nehala tikati mladega moža, kot je to storila za trenutek v obupu svoje jeze. Moja ljubezen do Lionela je slabost, ki jo bom znala ozdraviti. Pri prvi priliki se pokažem neizprosna napram njemu, kakor sem se pokazala napram drugim, ki so mi pa vse žrtvovali.

Kennedy jo je poželjivo gledal.

— Uganila sem, kaj mislite, je dejala tiho s temnim pogledom; na onega mladega lorda Glocesterja mislite, ki me je oboževal in o katerem se govori, da sem ga zastrupila.

— Čul sem govoriti o tem, je odvrnil Kennedy s skoraj neslišnim glasom, in... ali je to res?

— Res je, je dejala z mrtvaškim glasom; umorila sem ga in strašno sem trpela zato, kajti tudi jaz sem ga ljubila.

— Ali je mogoče? je vzkliknil Kennedy ves začuden in vznemirjen.

— Ljubila sem ga, je ponovila temno, a moral je izginiti. To je usoda. Saj se nisem bila jaz prva zaljubila vanj, temveč on v mene, ne da bi jaz kaj storila za to... Oblegal me je dolge mesece in nesrečnež ni vedel, v kakšno brezdno drvi...

Nadaljevala je, ne da bi pogledala Kennedyja, ki jo je poslušal poln občudovanja in groze, in govorila je, kot bi občutila potrebo, braniti se pred mladim možem:

— Saj ne veste, kaj sem pretrpela od svoje mladosti in koliko gorja mi je bilo namenjenega. Morda vam nisem pravila, da sem kraljevske krvi. Moj oče, radža Kumbakarne, je vladal eno najbogatejših pokrajin kraljevine Ude. Angleška vlada ga je pa polagoma popolnoma izropala in končno je bila njegova kraljevska čast le v zasmeh. Prisostvolala sem razkosavanju posestev svojih prednikov in ropanju stoletnih zakladov, ki jih je odnašala tolpa pohlepnih angleških uradnikov. Služabnike, ki so nam bili zvesti, so pod pretvezo rovarjenja zapirali in nekatere celo obesili.

Mladi možak je bil ves prevzet od teh razkritij, ki mu jih je dajala Misterija. Njena v tem trenutku skoraj tragična lepota je napravila nanj izreden, poveljujoč utis, in čutil je, kako ga je čudna ženska le še bolj navezala nase.

— Boste že videli, je dejala živahno, strašni dogodki se pripravljajo. Zapadna civilizacija leži v zadnjih zdihljajih in blizu je dan, ko pride orijentalski svet na vrsto, da prične zapovedovati vesoljstvu.

Kennedy jo je poslušal čisto fasciniran. V žarečih punčicah mlade žene se je bliskala njena volja.

— Pozabili ste na Lionela Bradyja, je nenadoma dejal Kennedy s pritajeno jezo. Po vsem tem, kar ste mi povedali, se čudim, da mu tako zelo prizanašate.

— Res je, če ima človek tako velikanske načrte kakor jaz, se ne sme ustavljati pri osebnih vprašanjih. Toda pravkar sem sklenila, da Lionel ne sme biti ovira pri izvrševanju mojih načrtov. Če se jim bo pa še nadalje ustavljal, ga zdrobim kot kozarec!

Misterija je obmolknila.

Približala se je okroglemu zrcalu, ki je stalo na njeni toaletni mizici. Imelo je bogat okvir iz rezljanega lesa, vloženega z biserno matico. Pritisnila je na gumb, ki je bil skrit v teh okraskih. Tu se je zrcalo zavrtelo in skozi okroglo odprtino je komtesa opazila člane udruženja Mygalov, ki so urejali svoje račune pod očetovskim vodstvom Kitajca Wang-Taia.

— Vse gre dobro, kakor vidim, je dejala. Niso se preveč razburili zaradi precejšnjega odbitka, ki sem ga napravila ta mesec na račun dobička udruženja.

Kennedy ni mogel zadržati nasmeha:

— O, saj so imenitno dresirani. Nihče se ne upa ganiti. To so res ubogljivi sužnji.

— Prav imajo, če gredo ravno pot naprej. Saj vedo, kaj jih čaka, če bi se upali ustaviti se mojim ukazom. Naj se le spomnijo, kaj se je dogodilo. Pepperdingu, Krupjeju v Kazini, ki je prišel na misel iti k detektivom in jim povedati ono malo, kar je doznal o organizaciji Mygalov.

— Da, vem, je dejal brezbrižno Kennedy, zaboden je bil na pragu urada policijskega direktorja.

— Ta zgled je imel uspeh. Kadar se kdo naših družabnikov pokaže nesramen, omeni Wang-Tai mimogrede zgodnjo smrt Krupjéja Pepperdinga, in takoj je vse v redu.

Pri teh besdah je Misterija spet pritisnila na gumb mehanizma v bisernatem okviru in znova se je v zrcalu pokazal njen ljubki obraz; železna klet in njeni gostje pa so izginili.

— Sedaj pa, je dejal Kennedy, če hočete, se vrniva k praktičnim stvarem. Ne pozabite, da sem javil Wang-Taiu, da pove zanimivo novico ostalim družabnikom. Imava torej zelo malo časa. Kmalu moram dol k njim.

— Torej, je dejala, jaz nisem ničesar spremenila v svojih načrtih. Sedaj, ko poznam dolžino in širino in torej natančno lego zaklada, nima smisla, da še odlašam: še danes odpotujem z ekspresom Moram prispeti pred Lionelom Bradyjem.

— Ali me vzamete s seboj?

— Čemu?

— Prosim vas lepo!

— Kaj mislite, da nisem dovolj inteligentna, da uredim zadevo sama? Bodite prepričani, dragi moj Kennedy, da ne potrebujem nikogar.

— Gotovo ne, je vzkliknil mladi mož prepričevalno; toda ekspedicija te vrste, kot se je lotite sedaj vi, ima za posledico tisoč neprijetnih malenkosti, za katere bi raje videl, da bi vam bile prištedene. Potem pa, kdo ve? Lahko postanete bolni ali pa padete v roke svojim sovražnikom. Dobro bi bilo, da bi v tem primeru imeli zvestega prijatelja poleg sebe.

Misterija je nekaj trenutkov omahovala.

— Naj bo, je dejala nato s ponosom, pojdite z menoj.

Mladi mož je zardel od zadovoljivosti in goreče je poljubil komtesino roko.

— Bodite pametni, je rekla koketno, sicer vas pustim.

— Če bi vedeli, kako vas ljubim! je tiho dejal z glasom, ki je drhtel od zadržane strasti. Srečen sem zaradi te ekspedicije. Morda mi nudi priliko, da vam storim kako uslugo.

— In naravno si predstavljate, je dejala hudomušno, da vam bom za to hvaležna in postala manj kruta z vami?

— Taki računi mi niso nikoli prišli na misel! je vzkliknil nevoljen. Ljubezen, ki jo gojim do vas, je čisto nezainteresiran občutek.

— To je res lepo.

Priznano solidne cene!
Vedno najnovejše oblike damskih klobukov
priporoča **modni salon**

Z. MAHNIČ-GORJANC
LJUBLJANA, Kopitarjeva ulica štev. 1.

V zalogi vse potrebščine za modistinje in spaterie oblike
Zalni klobuki vedno v zalogi
Filz klobuki od Din 130 naprej
Baržun klobuki od Din 190 naprej
Popravila in preoblikovanje točno in solidno

Zahvala.

Ob nenadni izgubi naše srčnoljubljene žene, sestre in tete, gospe

Pavle Karolnik roj. Jašovc

izrekamo tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so nas tolažili v tem britkem času. Posebno se zahvaljujemo pevskemu društvu „Liri" za ganljive žalostinke, mestni kamniški godbi, Sokolu in gasilnemu društvu v Kamniku za častno spremstvo ter vsem, ki so našo nepozabno pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Neustrašeni narodni boriteljici ohranimo časten spomin.

Kamnik, dne 5. oktobra 1925.

Rodbine Karolnik, Jašovc in Kunčič.

Potrtim srcem javljamo vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je naš nad vse ljubljeni soprog, sin, brat, stric, svak in zet, gospod

Rajko Levsték
davčni nadupravitelj

v soboto ob 13. uri v starosti 51 let po kratki mučni bolezni previden s tolažili sv. vere izdihnil svojo blago dušo.

Priporočamo ga v blag spomin in molitev.

Crnomelj, dne 3. oktobra 1925.

Žalujoča soproga Marija Levsték roj. Müller
in rodbine Levsték, Müller, Gostiša.

ZAHVALA.

V imenu vseh žalujočih preostalih ob grobu našega nenadomestljivega soproga, sina, brata, strica, svaka in zeta, gospoda

Rajkota Levsték
davčnega nadupravitelja

izrekamo najtoplejšo zahvalo tukajšnjemu uradništvu, tovarišem iz Novega mesta in Metlike ter vsem drugim znancem in prijateljem ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Zlasti izrekamo zahvalo tovarišem tukajšnjega davčnega urada za darovano cvetje, g. zdravnikoma za lajšanje njegovega trpljenja ter častiti duhovščini za versko tolažbo in g. pevcem za ganljive žalostinke.

Črnomelj, dne 4. oktobra 1925.

Žalujoči ostali.

LEONHARDI-JEVA ČRNILA
TUŠ LEPILA BARVE ZA ŽIGE ITD. PROIZVAJA PO STARIMI PREISKUŠENIMI IZVIRNIMI RECEPTI
TOVARNA „PENKALA"
EDMUND MOSTER I DRUG D. D. ZAGREB

Priznano najboljše in garantirano pristne
KRANJSKE KLOBASE
razpošilja tvrdka
K. JARC, Ljubljana,
Hradeckega vas 35.
5523a

Oblačila
za gospode in dečke se
kljub vsemu
najugodneje kupi pri tvrdki
J. Maček
Ljubljana

Kupujte samo prvovrstno
domačo svinjsko mast
znamke J. P.
Lastni izdelek tvrdke
Janko Popovič v Ljubljani
Najnižje cene! Solidna postrežba!
Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg. 438a

PERUTZ-, RODAK-, AGFA-, HAUFF-

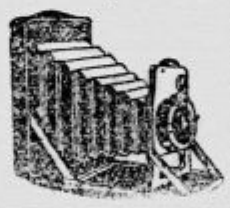

plošče in filme, dalje **Mimosa, Satrap, Kodakpapirje,** vse foto-potrebščine in fotografične aparate Erneman, Contesa, Kedak Görtz že od 160 Din naprej ima stalno v zalogi
drogerija: Anton Kanc sinova,
Ljubljana, Židovska ulica štev. 1
Zahtevajte cenike

Išče se trezen in zanesljiv
šofer
ki razume izvršiti sam vsa popravila za tri novo osebne avtomobile, na deželi v Slovniji. Zmožen naj bo tudi nemškega jezika. Točne pismene ponudbe je nasloviti pod šifro **„Izurjen šofer"** na upravo „Jutra". 5798-a

Premog, drva, oglje, briketi, koks
Ilirija, Kralja Petra trg 8, tel. 220.

Najnovejša iznajdba!
Brez kvarjenja blaga kemično snaženje in vsakovrstno barvanje oblek
ANTON BOC
Ljubljana, Selenburgova ul. 6
I. nadstr. Glince-Vit 46.

Fotografi, amaterji!
Mimosa, Bayer, Byk, Gevaert, Kodak papirji v zalogi
foto-materijal
Janko Pogačnik
Ljubljana, Tavčarjeva ul. 6

Nikar! Ne kupujte prej jesenske ali zimske obleke predno si ne ogledate mojo zalogo raznega manufakturnega blaga: dublne od najboljše do najcenejše vrste, fine kamgarne, češko sukno, blago za damske plašče, kakor tudi vsakovrstne barhente, flanele, šifone, kontenine, hlačevine in žamet iz prvovrstnih tu- in inozemskih tovarn. 5540-a **Nikar!**
Pri odjemu čez D 500 je 5% popusta!
Krojači in šivilje popust pri vsaki svoti!
Podružnica: Ljubljana Sv. Petra cesta 23 — **Ivan Kos** Šiška Celovška 63 — Podružnica: Gorenjsko Srednjavas 2

Lutzove peči in štedilniki
so najboljši, najtrpežnejši in najcenejši!
Nič popravil! Nobenega dima!
Prihranek na kurivu ogromen!

Naša tovarna izdeluje originalne Lutzove emajlne peči (okrogle in štirioglate), kamine, emajlne in lakirane štedilnike, naprave za segrevanje vode za kopalnice v zvezi s štedilnikom, dimna kolesa in cevi, lične emajlne tablice in napise

Priporočujemo svetovno znane proizvode, ki jih izdeluje naša tvornica edina v Jugoslaviji, solidno, lepo in trpežno, in vabimo cenj. interesente, da osebno ogledajo v tovarni našo veliko zalogo

Tvornica emajliranih peči LUTZ d. d.,
Ljubljana, Šiška, Frankopanska ulica štev. 21,
blizu Gorenjskega kolodvora.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Tužnim srcem naznanjamo žalostno vest, da je naša dobra in skrbna mati oziroma stara mati in tašča, gospa

Ernestina Krisper

dne 4. oktobra t. l., prejemši sv. zakramente, v 87. letu svoje starosti, izdihnila blago svojo dušo.

Pogreb drage rajnke se bo vršil v torek, 6. oktobra ob štirih popoludne iz hiše žalosti, Bleiweisova cesta 11, na pokopališče pri Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v župni cerkvi Marijinega Oznanenja oo. frančiškanov, dne 9. oktobra ob desetih in pozneje v župni cerkvi v Radečah na Dolenjskem.

Ljubljana, dne 4. oktobra 1925.

Zalujoči ostali: **Anton Krisper, dr. Valentin Krispor,** sinova. **Vida Krisper,** sinaha. — **Adolf Galle,** zet. — **Ernest Galle,** vnuk.

Po želji rajnke se venci hvaležno odklanjajo.

Urejuje dr. Albert Kramer. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.